مصوّر قرائت كتابی

مترجم كتاب:

ازميرلی حاجی شريف افندی زاده يدی ياشنده

احمد رمزی

قرائت

دولت علیه مکتبلرنده قبول ایدلمش اولان

رشدی بك و موسیو فرانقو لکتوری ترجمه‌سیدر

مترجمی

ازمیرلی حاجی شریف افندی‌زاده یدی یاشنده

احمد رمزی

عصر مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٤

استانبول

١٣١٦

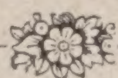
ادبای عصرك سربلندی فضلای دهرك خردمندی استاد ذی قدرت عطوفتلو احمد مدحت افندی حضرتلری طرف عالیلرندن تنزلاً وكوچك مترجمی تلطیفاً تحریر بیورلمشدر .

شهادت

ازمیرلی حاجی شریف بك افندی بر جمعه كونی خانه‌مه كلدی. یدی یاشنده‌كی اوغلی احمد رمزی افندی‌یی برابر كتوردی. بوچوجق شوكوچك یاشنده فرانسزجه برقرائت كتابی عثمانلیجه‌یه ترجمه ایتمش ایناینله‌جق شی دكل دكلمی؟ حال بوكه یانمده بولنان التی یدی ذوات حضورنده مینی مینی احمد رمزی‌یی امتحان ایتدك اولا فرانسزجه بركوزل مصاحبه ایتدك كه حقیقةً نه سننه نه‌ده بالكز ایكی سنه ظرفنده اوكرنه بیله‌جكی فرانسزجه‌یه متناسب كوریله‌میه‌جك قدر اعلا ایدی بعده ترجمه ایتمش اولدیغی فرانسزجه كتابك بر یرینی اوقوتدق املا صورتنده یازدردق معنی ویردردك هپسنده‌كی موفقیتنی تحسینه مجبور اولدق حتی بزم یانمزده بولنوب انك هیچ منظوری معلومی اولمیان بربشقه كتابدن دخی بویله بر امتحان یاپدق انده دخی تماميله موفق اولدی . اوت اشبو حالده بیله بو ترجمه بلا تصحیح كندی ترجمه‌سی دكلدر پدری اعتراف ایتدی‌كه یوزده یكرمی نسبتنده تصیح واردر بن یوزده اللی‌یه بیله قائل وممنون اولورم. شوموفقیتندن طولایی پدرینی تبریك

نه قدر بورجم ایسه اوغلنی تبریك دخی او قدر بورجمدر حق تعالادن تمنی ایدرم که بو مینی مینی مسلمان وعثمانلی‌یه اطول و انفع عمر ویرسون و اوده بو غیرتده ثبات ایله‌سونده دین و دولته بیوك بیوك خدمتلره موفق اولسون .

۱۳ اغستوس سنه ۱۳۱۵

داهئ اکمل پرمساعی، استاد جدیت حامی سعادتلو شمس‌الدین سامی بك افندی حضرتلری طرف سامیلرندن عنایت بیورلمشدر:

بو کتاب یدی یاشنده بر چوجغك ترجمه‌کرده‌سیدر . بنم کبی ایشی رأی العین کوروب‌ده کوچوجك (احمد رمزی)یه فرانسزجه‌دن ترکجه‌یه‌وترکجه‌دن فرانسزجه‌یه ترجمه‌لر ایتدیره‌رك بوکا همان هیچ برخطا ایتمکسزین موفقیتنی تجربه ایتمینلر البته ایشك ایچنده برمبالغه ویا تغییر حقیقت اولدیغنه ذاهب اولورلر ظنیله وشهادتمه اعتماد اولنور امیدیله شو برایکی سطری یازمغه مجبور اولدم .

اوت کوچك احمد رمزی افندی اسمنك حروفنك دخی دلالتندن آکلاشیلدیغی اوزره ۱۳۱۰ تاریخ هجرئ قمریسنده طوغوب تام یدی یاشنده‌در.

بو سن چوجقلرك بسمله‌چکوب الف دیه‌رك تحصیله بدأ ایتدکلری سندر. بنم اعتقادمجه بویاشدن اول چوجقلرك تعلیمنه

نقدر جهت اولنسه بيهوده ذهنلری يورلمش اولور و بر فائده
حاصل اولماز چوجق يدی ياشنه وارمازدن الف بايی بيله بلله يه‌مز
لكن كوچك رمزی بو اعتقادمی بوزدی جالب حيرت براستثنا
كوستردی. يدی ياشنده يعنی تام الفبايه باشلايه‌جق بر سنده
تركجه وفرانسزجه‌نك مكمل قواعد صرفيه‌سنی بيليور وبلاتردد
تطبيق ايديور برايكی لسانده سربست اوقويور املا ايله يازيور
وبرندن ديكرينه ترجمه ايديور. اشته اقراننه بر خدمت اولمق
اوزره ميدان انتشاره قونيلان كتابده بو ترجمه‌لری جمله‌سندندر
بو دفعه عربی وفارسی‌يه دخی باشلايه‌جق واون ياشنه كلنجه مبادیٔ
علومله برابر درت لسانی مكمل بيله‌جكدر. بوشايان حيرت
ترقی يالكز احمد رمزی افندينك حقيقةً خارق العاده اولان
ذكاوتنك اثری دكلدر. نيجه بويله ذكاوتلر مالايعنی‌يه صرف
اولنه‌رق مثمر اولماز. بوكا پدری ازمير معتبراننددن حاجی شريف
افندينك جهد وغيرتيله اختراع كرده‌سی اولان اصول تعليمك
ياردمی انكار اولنه‌ماز. حاجی شريف افندی تجارتله مشغول
ايكن تعليم اطفالك درجهٔ اهميتنی درك ايدرك ذكاوت فطريه‌سيله
ترتيب ايتديكی اصولی تطبيق ايله از مدت ظرفنده ابنای وطنی
السنه وعلوم لازمه‌يه آلشدرمق هوسيله تجارتنی تركله بر مكتب
خصوصی آچمق هوسنه دوشمش. فقط هيهات! كنديسنك زمان
تحصيلنده مملكتمزده وعلی الخصوص طشره‌لرده رشديه‌دن
بشقه مكتب يوغيدی. او مكتبك درسلرينی كندی كندينه

ایلریلتمش ایسه‌ده مکتب آچه‌بیلمک ایچون نظاماً حائز اولمسی لازم کلان مکاتب عالیه شهادتنامه‌سندن محروم اولدیغی ایچون مکتبی آچمغه موفق اوله‌مامش و وطنك نورسیده‌لری خدمتندن محروم قالمشدر. لکن حاجی شریف افندی بوهوسله بر کره تجارتی ترك ایتدکدن صکره بر دها او مسلکه رجوع ایتمیوب عموعه ایتمك ایستدیکی خدمتی کندی اوغلنه حصر ایتمش عادتا اوغلنك مربیسی اولوب بوکا حصر همت ایلمش وایشته ثمرهٔ سعی وغیرتی کورلمشدر.

تحصیل وتعلیمده اصولك نه قدر تأثیر وفائده‌سی اولدیغنه ایشته حاجی شریف افندینك همتیله کوچوجك (احمد رمزی)نك بو سنده کتاب ترجمه‌سنه موفقیتی برشاهد عادلدر. بناءً علیه ایکیسنی‌ده تبریکله برابر بوحالك عموم ایچون نمونهٔ امتثال اولمسنی آرزو ایدرم.

ارن کوی　　　　فی ٤ جماذی الاولی سنه ١٣١٧

مالیه نظارت جلیله‌سی حقوق مشاور عالیسی علامهٔ ارشد، نحریر پرخرد فضیلتلو محمود اسعد افندی حضرتلری طرف فاضلانه‌لرندن احسان بیورلمشدر:

حاجی شریف افندی سودیکم برذاتدر. حقوقمز تاازمیرده بولندیغم زمانده باشلامشیدی. غایت ذکی وفطین اولمقله برابر

علمه رغبتی پك زیاده‌در. حتی بو رغبتنه بناءً بر قاچ سنه‌دنبری
تجارتدن بالکلیه چکیله‌رك مطالعه‌یه حصر اشتغال ایتمشدر.
ایشی مینی مینی مخدومی (احمد رمزی) یی بالذات اوقودوب
تربیه ایتمك واندن خالی قالدیغی زمانلر علوم وفنونه دائر کتابلر
رساله‌لر جریده‌لر مطالعه ایله‌مکدر. برکون بوغاز ایچی واپورنده
تصادف ایتدك یاننده یدی سکز یاشنده برچوجق کوردم.
آنکله فرانسزجه قونشیورلر ایدی. ایلك دفعه کورمکده
اولدیغم بوچوجغك کیملردن اولدیغنی صوردم مخدومی اولدیغنی
سویلدی ونه‌یولده تعلیم وتربیه ایتدیکنه دائر خیلی تفصیلات
ویردی بنده خیر ایله دعا ایتدم.

کچنلرده برکون علی الصباح مومی الیه شریف افندی
مخدومیله برابر خانهٔ عاجزی‌یه کلدیلر. بر آز قونوشدقدن
صکره مخدومنك (رشدی و فرانقو بکار لکتوری)
نامیله بر قرائت کتابنی فرانسزجه‌دن ترکجه‌یه ترجمه ایتدیکنی
بوترجمه‌سنده یوزده یکرمی‌یه قریب خطا اولدیغنی وبو خطاده
شیوه خطاسی اولوب ترکجه‌نك قواعد عالیه‌سنه هنوز مطلع
اولمادیغندن ایلرو کلدیکنی سویلدی. شو کتابدن بر امتحان
ایتمکلکمی رجا ایتدی. کتابك برقاچ جهتندن اوقودم وترجمه
ایتدردم. قرائتنده فرانسز شیوه‌سی یوغیسه‌ده خطاسیده همان
یوق کبی ایدن ترجمه‌ده ایسه کلماتك مقابللرینی تماماً بیلیور و
جمله‌لری حرفیاً ترکجه‌یه ترجمه ایدییوردی. فی الحقیقه پك نادر

بعض خطالریده بولنیوردی دها غریبی کندی ترکجه ترجمه‌سنی فرانسزجه‌یه ترجمه ایدییور . واولکی متنه قریب بر عباره ایله افاده ایلیوردی. چوجغك کوستردیکی اثرذکایه حیران اولدم. قاچ یاشنده اولدیغنی سؤال ایتدم . اوچیوز اون‌ده تولد ایتدیکنی واسمی تاریخ تولدینی اشعار ایلدیکنی سویلدی . فرانسز لسانی اجنبی برلسان اولوب تعلیم وتعلمنده مشکلات بولندیغندن انی تقدیم ایتدیکنی وفقط بعدما عربی و فارسی لسانلرینی دخی بو یولده بالذات تدریس ایده‌جکنی وسنی براز ایلرولدکدن صکره مکاتب عالیه‌دن برینه‌دوام ایتدره‌جکنی علاوه ایلدی. فی‌الحقیقه برچوجق ایلك تربیه‌سنی اناسندن المـالی ایلك مکتبی باباسی خانه‌سنده بولملیدر. ابو اولاد یتشدرمه‌نك یکانه چاره‌سی ابوینی ثمرهٔ حیاتلری اولان چوجقلرینك ایلك سنه‌رنده‌کی تعلیم وتربیه‌سی امر مهمنی بشقه‌لرینه توزیع ایتمیه‌رك کندیلری درعهده ایتمکدر . اولاد یتشدرمکدن مقصد بودر یوقسه انلره وجود ویرمك جناب قادرمطلقك برحکمتی قانون طبیعتك برنتیجه‌سیدر بوبر اقتدار ایسه حیوانلرده بوخصوصده انسانلر ایله مشترکدر بونده انسانلر ایچون برحصهٔ مفخرت یوقدر . اصل انسـانلق اولادلرنی انسان ایتمك وجمعیت بشریه‌یه برانسان یتشدرمکدر.

هرکس اولادینی حاجی شریف افندی کبی یتشدرسه برقاچ سنه ظرفنده ثمره‌سی مشهود اولور بن مشهوداتمی کمال افتخار ایله بیان ایدییورم جناب حق موفق بالخیر ایلسون .

فضلاى اساتذهٔ عصردن مكتب ملكيه معاون معالى همىمى مؤلف
شهرت انتما متبحر فضيلتپيما سعادتلو على نظيما بك افندى حضرتلرى
طرف والالرندن اهدا بيورلمشدر .

گچنلرده احبادن برذات نزد عاجزى يه كلمشدى . يانندهكوزلرنده
نور ذكا لمعان ايدن بر چوجق وار ايدى . حال وخاطر استفسا -
رندن صكره يانندهكى چوجغك مخدومى اولديغنى سويله يه رك
اوته دن برى چوجقلرك تعليم وتربيه سى امرنده صرف ايتديكم
خدمات ناچيزانه يى لطفاً تقدير بيوره رق چوجغك درجهٔ تحصيلى
نه راده ده اولديغنى تخمين ايتمكلكمى تكليف ايلديلر . چوجق
يدى ياشلرنده اولديغى جهتله اولسه اولسه تحصيل ابتدائيسنى
هنوز بترمش اولديغى جوابى ويردم پدرى كوله رك ديديلركه
(بن جكر پاره مى بالذات اوقوتدم) تعقيب ايتديكم اصول تدريس
فوائدى سايه سنده بو چوجق فرانسزجه كوزل تكلم ايده بيلديكى
كبى ياكلشسزجه ترجمه وتحليله ده قادردر . ترجمه يه ده اشنادر .
بو صيره ده جيبندن كوچك بر دفتر ايله بر فرانسزجه كتاب
چيقاره رق بو اوقوتديغم قرائت كتابنى كنديسى ترجمه ايتمشدر .
استرسه كز امتحان ايديكز ديدى ترجمه دفترينك صحيفه لرينى
چويروب كوز كزدرديكمده بك كوزل بولدم انجق تماميله قناعت
پيدا ايده بيلمك ايچون كتابك لاعلى التعيين بر صحيفه سندن اچه رق
چوجغه اوقوتمغه باشلادم قرأنده خطا ايتمه دى ترجمه ايتمسنى
تكليف ايتدم ياكلشسز ترجمه ايتدى هم ده ترجمه سى دفترده كينك

عینی ایدی تحلیلاتی تکلیف ایتدم بونده‌ده اکثر اعدادی طلبه‌سنی
کریده بر واقعه‌جق برصورتده اثر مهارت کوستردی کتابک مختلف
صحیفه‌لرندن بوصورتله امتحان ومعاینه ایتدکدن صکره ترجمه
برشی یازدردم بونکده بلا خطا تحریر وتحلیلنه موفق اولدی بو
اثناده پدرلرینک یوزنده‌کی آثار مسرت حقیقةً مرئی ایدی
آرتق بن بویاشده‌کی برچوجقده کوردیکم بورتبه اثر ذکا و
معلوماتک حیرانی اولدیغمی بیان ودیکرلرنده‌ده موفق اوله‌جغی
شبهه‌سز اولدیغنی اتیان ایتدم . پدرلری چوجغی تشویق ایچون
ترجمه ایتدیکی کتابی طبع ایتدرمک نیتنده اولدقلرینی سویله‌دیلر
بوفکری هرکس کبی بنده تقدیر ایتدم . اوته‌دن بری چوجقلرک ،
استقبالک بومینی مینی خادملرینک تنویر وتهذیب اخلاقنه ،
کندیلرینک بحق آدم اولملرینه خادم اوله‌جغی ظن ایتدیکم هیچ
برخدمتدن کیرو طورمادیغم جهتله بومینی مینی صاحب معرفتک
بو اثرینی‌ده بر تقریض ایله قارئینه تقدیم ایتمک بنم ایچون لازم الایفا
بردین حکمنی الدی هرصاحب حمیت وطن مقدسمزک بو مینی
مینی چوجغنک شو اثرینی بنم کبی استقبال ایده‌جکنده شبهه‌یوقدر
بونک اشتراسنه کوستریله‌جک رغبت طوغریدن طوغری‌یه
مملکتمزک ترقئ معارفنه عائد برخدمتدر چوجغنی اصول جدیده
ایله تعلیم وتدریس ایدن بو محترم پدره ، عزتلو شریف بك
افندی‌یه قارشی مجبور اولدیغم تشکراتک علناً ایفاسندن صکره

نجل مکرملرینك بوکبی دها نیجه اثار نافعه نشریله خدمت ایتمه‌لرینی الطاف سبحانیه‌دن تمنی ایلرم ومن الله التوفیق .

فی ١٩ اغستوس سنه ٣١٥

ارباب فضل و کمالدن و دانشوران عصردن درسعادت مکاتب رشدیه مفتشی و مسرت غرثه‌سی صاحب امتیازی مکرمتلو خلوصی افندی طرفندن اهدا بیورلمشدر.

بر ایکی سوز

صاحب ترجمه ازمیرلی (احمد رمزی) بك افندی اوغلمز هنوز یدی یاشنده اولدیغی ، ولو مکمل مکتبلرده و یاخود صورت خصوصیه‌ده کمال اعتنا ایله اوقودلمش اولسه بیله بو سنده بولنان بر چوجغك یالکز ترکجه بر عباره اوقومغه آنجه کسب اقتدار ایده‌جکی بیکلرجه کوریلان امثالیله ثابت بولندیغی حالده شو مینی مینی رمزی بکك عباره اوقومق و پك جزئی یاکلشله املا یازمق شویله طورسون فوق العاده عد اولنه‌جق درجه‌ده ترکیب و تألیف کلامه‌ده اقتدار حاصل ایتدکدن بشقه اون یدی اون سکز یاشنده قدر فرانسزجه اوقومقله اشتغال ایدنلرك بیله مقتدر اوله‌میه‌جغی صورتده فرانسزجه‌دن کتاب ترجمه ایده‌جك اقتداره مالك اولمسنی طوغریسی

هر کس مثللی بنده کزده ایناندامشیدم. بناءً علیه کتابك مختلف
محللرندن کوستردیکم پارچه‌لری لغته باقمقسزین هیچ بر طرفنی
صورمقسزین کمال مهارتله و بروجه معروض تعبیرات مهمه‌ایله
همان ترجمه ایتمسی و بوندن بشقه فرانسزجه‌دن صوردیغم دیکر
شیلره ده کمال سربستیله جواب ویرمسی شو کتابی همان اونده
بر یاکاشله ترجمه ایله‌بیلدیکنه قناعت کامله حاصل ایتدیرمشدر
بو ذکی چوجق ترجمه‌ده اولان مهارتیله برابر «غره‌مر»ك ده
بر طاقم مباحث مهمه‌سنی دخی بللـه‌مشدر مثلا اك مهم مباحثدن
اولمق لازم کلان افعالك تصریفات و اقسامنی بلا نقصان ترکجه
اسملرینی ومعنالرینی کوزلجه بیلدکدنصکره افعال غیر قیاسیه‌یی
بیله همان کاملاً تصریف ایدییور جمیع قواعدی مکملاً تقریر
ایتدکدن بشقه جمله‌ده واقع اولان فعل ، اسم ، صفت ،
ضمیر، فاعل ومفعولی طانیه‌رق عباره حل ایدییور بوندن
بشقه بك آز قصورله تحریراً ترکجه‌دن فرانسزجه‌یه‌ده ترجمه
ایده‌بیلیور بزده بو سنده بر چوجغك بویله ایکی لسانی مهمی
بو درجه مهارتله اوقویوب یازمقدن بشقه جزئی یاکاشله
یکدیکرینه ترجمه ایتمکه مقتدر اوله‌بیلمسی امثالی اندر
اولدیغی جهتله خارقهٔ طبیعتدن معدود در مع مافیه کرك پدرینی
وکرك بو مینی مینی چوجغی اوته‌دنبرو طانیمقده بولندیغم جهتله
شو خارق العاده‌لك چوجغی کورنلرك دخی یکنظرده معلومی
اوله‌جغی وجهله چوجغك فرط ذکا و استعداد فطریه‌سندن

زیاده تابع طوتلدیغی اصول تدریسك مكمل اولمه‌سنده دریغی دیمك استرمكه هرهانکی برچوجق شوطرز و اصولده تدریس ایدلمش اولسه بو درجه تحصیله موفق اوله‌جغی شبهه‌سزدر بناءً علیه اشبو سوزلر ایله هم مینی مینی رمزی بكك اقتدار و ذكای خارق العاده‌سنی تقدیر و تصدیق وهمده كندیسنه صورت خصوصیه‌ده معلملك ایدن پدر عالیلرینی تبریك ایله اولاد وطنك صورت تدریسی شویله مضبوط و مختصر بر اصوله تابع طوتیله‌رق سایهٔ معارفوایهٔ حضرت (عبد الحمید) خان غازیده عزیز وقتلرینك بیهوده گچورلمامسنی توصیه و تشویق ایتمك استرم .

درعلیه‌ده فرانسزلسانی معلملرندن فرانسه‌لی موسیوقامیل طرفندن اعطا اولنان فرانسزجه شهادتنامه ترجمه‌سیدر .

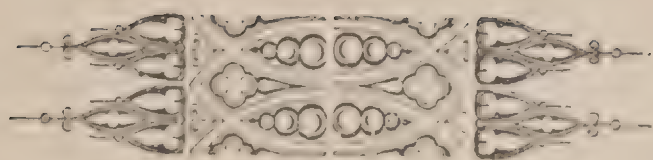
بن امضا صاحبی حاجی شریف افندی مخدومی (احمد رمزی) بكی امتحان ایلدیكمدن ناشی شهادت ایدرم.

اولا احمد رمزی بك فرانسزجه‌یی كمال سربستیت وسلاستله سویلیور .

ثانیاً رشدی بك وموسیو فرانقو طرفندن دولت علیه‌نك ملكی وعسكری مكتبلری ایچون ترتیب اولنمش اولان لكتور كتابنی ترجمه ایلمشدر .

ثالثاً یاشنه کوره انسانی جداً دوچار وله وحیرت ایده جك صورتده بلیغ افاده یه مالکدر.

بناءً علیه ایجاب ایدن محلده ابراز اولنمق اوزره اشبو شهادتنامه اعطا قلنمشدر .

مترجم كتاب ازميرلى حاجى شريف افندى زاده

احمد رمزى

مقدمه

بياندن مستغنى اولديغى اوزره عالمده علم و معرفت قدر موجب سعادت بر مزيت يوقدر. بنى بش ياشمده تدريسه باشلادوب هيچ مكتبه كوندرمكسزين ترتيب ايلديكى بر اصول جديده سايه‌سنده بش آلتى اى ظرفنده تركجه‌يى اوقودوب يازدره‌رق مؤخراً فرانسزجه‌يى‌ده مع القصور احتياجمى دفع ايده‌جك و بر كتاب ترجمه‌سنه مقتدر اوله‌جق درجه بللتمش، بو كره‌ده عربجه‌يه بدأ ايتدرمك اوزره بولنمش اولان پدرم كندى فكرنجه علمى ايكى قسمه تقسيم ايديوركه برنجيسى علم لسان ايكنجيسى معرفت اشيادن عبارت اوليور. علم لسانى يعنى لسان بيلمكى برنجى درجه‌ده عد ايلمسنك سببى هركسجه معلوم اولديغى اوزره انسانلر دنياده برنجى مرتبه‌ده باشليجه ايكى شيئه محتاجدرلر. برى استحصال اسباب معيشت، ديكرى معرفت احكام شريعتدر. امر معيشتك ركن اعظمى ايسه تجارت اولوب تجارتك يكانه متوقف عليهى ارباب تجارتك يكديكرى حقنده حصول امنيتيدر. افراد واقوام بيننده اجراى معامله‌يه سبب اوله‌جق امنيت و مناسبت انجق يكديكرينك لسانلرينى بيلمك سايه‌سنده حصول بولور. ملل اسلاميه‌نك امر تجارتى ترقى ايتديره‌مدكلرينك برنجى سببى ملل متجاوره و اوروپا لسانلرينه

بیکانه قالدقلرندن ناشی اولدیغی ازادهٔ اعتراضدر. بوندن بشقه ملل متجاوره لسانلرینه کسب اطلاعك محسنات عدیدهسی (من علم لسان قوم امن من مکرهم) حدیث شریفیلهده مثبتدر برنجی درجهده لازم اولهجق اقسامه ادخال اولنان احکام شریعته اطلاع تامده عربی لسانی کوزل بیلمکه متوقفدر. اوقویوب یازمق بیلمیان ادمك یاریم دلسز صایلمسی کوزیله کوردکارندن بشقهسیله تعاطیٔ افکاره مقتدر اولهمامسندندر. تفصیلات معروضهیه و تجارب سائرهیه کوره لسان بیلمهنك برنجی درجهده لزوم ووجوبی تحقق ایدنجه هرلسانیاوکرنمکده امکان خارجنده اولهجغندن هانکی لسانلری اوکرنمك لازم کلهجکنه نقل کلام ایدلمك ایجاب ایدر. اولا بولندیغی مملکتده چوق قوللانیلان ثانیاً دنیاده زیاده مستعمل اولان لسانلری اوکرنمك لازمدر. عربجه هملسان دینیمزهمده ممالك محروسهده برچوق خلق بولسان ایله تکلم ایدر اولدیغی ایچون بزم ایچون اول امرده عربجهیی ثانیاً مملکتمزده مشهور اولمسندن ناشی روسجه وفرانسزجهیی ثالثاً دنیاده اك زیاده مستعمل اولدیغی ایچون انکلیزجهیی بیلمهمك لازمدر چونکه دنیادهبرملیارقصور ملیون خلق تخمین اولندیغی حالده درتیوز ملیون مقدارینك انکلیز لسانیله متکلم بولندیغی تواتر اولنیور. قومشولغمز ودوستلغمز مناسبتیله روسجه والامانجهییده اوکرنمك لزومك خارجنده دکلدر. لسان مادرزادیسندن بشقه مستعمل اولان

بویله اوچ درت لسانی احتیاجنی دفع ایده‌بیله‌جك درجه‌ده تكلم ایدن بر آدمك آرتق هر درلو ایشه كسب استعداد ایتمش اوله‌جغی وارسته‌ٔ برهاندر ایكنجی درجه‌یه براقیلان معرفت اشیا كه علمك هندسه حكمت كیمیا جبر جغرافیا قوزموغرافیا مواليد ثلثه ماكنه وسائره مثللی فنون قسمی اوله‌جقدر.

اشته اشبو ملاحظات مبسوطه‌یه مبنی پدرم بنده‌كزی اولا لسان تحصیلندن باشلاتمشدر. بر انسان تصریفاتی كوزلجه بلله‌مك اوزره برلسانی بیك لغتله ایجه سویلیه‌بیله‌جكی هر كسجه مجرب برشی اولوب اك غبی فرض اولنانلر بیله كونده بشر لغت بلليه‌بیله‌جكلرندن بر لسانك مهما امكن تكلمی — تدریس و دوام صورت مكمله‌ده اولمق شرطیله — آلتی آیده، برقات دها وسعت ویریله‌جك اولورسه برسنه‌ده حصوله كله‌جكی تحقق ایدر. بو حالده برلسانك لزومی قدر تحصیلی ایچون ایكی سنه مدت تخصیص ایدیلیرسه آرتق هیچ اعتراضه محل قالماز ظن ایدرم. حتی بنده‌كزك شو درجه تحصیلم دوام ایلدیكم ایام بحق حساب ایدیله‌جك اولورسه برسنه‌دن چوق نقصان قالیر. بناءً علیه آلتی یاشنده اوقومغه باشلایان برچوجق منتظم بر اصول تدریس سایه‌سنده چوقدن چوق ایكی سنه‌ده كندی لسانك اوقویوب یازمه‌سنی بلليه‌جكندن سكز یاشنده لسان تحصیلنه باشلادیله‌جق اولورسه اون ایكی اون اوچ یاشنه قدر كندیسنه لزومی اوله‌جق اوچ درت لسانی احتیاج درجه‌سنده اوكرنه.

بیله‌جکی ثابت اولور. آندن صکره‌ده فنون لازمه‌نك تحصیلی ایچون دها بر چوق وقتی قالمش بولنور. انشاالله جناب حق موانعدن سالم ایدرسه پدرم باشلاتمق تصورنده بولندیغی عربجه‌یی آلتی آی ظرفنده مع القصور ترجمه‌یه اقتدار کسب ایده‌جك درجه‌ده اوکره‌ته‌بیله‌جکنی تخمین ایدیور انشاالله آلتی آی صکره برده عربجه‌دن مترجم کتاب نشرینه موفق اولورسه‌م اشبو معروضاتم قارئین کرام نظرنده رهین مرتبهٔ ثبوت اولمش اولور. ومن الله التوفیق

هر ان وزمان وظیفهٔ نظیفهٔ ذمت عبودیتمز اولان دعوات مخصوصهٔ خیریه‌سنده اصلا قصورمز اولمیان پادشاه معارف پرور وشهریار معدلت کستر ولی نعمت بی‌منتمز ولی نعمت عالم غازی بیدانی بیوك «عبدالحمید» خان ثانی افندمز حضرتلرینك تشویقات ومساعدات معارف پروریلری واهل نوازیلری سایه‌سنده ترجمه ونشرینه خواهشکر اولدیغم اشبو قرأئت کتابنك فرانسزجه‌سنك مکاتب عثمانیه‌ده تدریس اولنمق اوزره قبول ایدلدیکی اوزرنده محرر اولمسیله بونك اصلنی اوقویان اقران و امثالمه ترجمه‌ده موجب سهولت اولمق ومبتدیانی اصول ترجمه‌یه الشدرمق ایچون بر مفتاح مقامنده استعمال ایدلمك اوزره ترجمه‌نك کلمه بکلمه اصلنه مطابق دوشمه‌سنك التزام ایدلمسنه منضم اولان بضاعه‌سزلك بر چوق محللرینی شیوه‌سز دوشرمش وفرانسزجه کلماتك تضمن ایتدیکی معنالرك عینیله ترکجه شیوه‌سنه موافق

صورتله ترجمه‌ده‌کی مشکلات اربابنجه معلوم بولنمش اولدیغندن کرك بو و کرك سائر قصورلرمدن طولایی معذرتمك قبولنی قارئین کرام حضراتنك شیمهٔ عجزه نوازیلرندن استرحام ایدرم. فی ٢٩ اغستوس سنه ٣١٥

ازمیرلی حاجی شریف مخدومی

احمد رمزی.

افادهٔ حال

دنیاده هر فردك کوچوك، بیوك، ایی، کوتو، مصیب، غیر مصیب کندینه مخصوص بر فکری واردر. بو فکرك چوغی ذاتنه مخصوص اولور. مثلا بر چوق ادم دنیاده زنکین اولمق ارزوسنه دوشه‌رك بو ارزوسنك حصولی ایچون اوغراشمقله طاتلی بر مشغولیت ایچنده امرار حیات ایدر. دیکری بوکا مماثل بشقه بر فکره دوشر اوده انك اله کیترلمسی ایچون چالیشرکن دنیاده خوش وقت کچرمش اولور. بر قسمنك فکری عمومیدر. یعنی ارزوسنك حصولی عمومك اتفاقیله اوله‌جق برشی اولمغله یالکز کندی چالشمسیله حصول بولاماز. بویله اولنلرك نائل امل اولملری قولای اولمدیغندن اکثریا بو قسم دنیاده دائما یأس وحرمان ایچنده اکمال انفاس ایلر. حتی مؤخرا برنجی ناپولیون

اولان بوناپارط بونك ایچون (دنیاده الك زیاده اجیدقلرم کندی کوچوك فکری بیوك اولنلردر) دیمشدر. اشته بوقبیلدن اولمق اوزره قولکنزکده دخی فکرم امور دنیایه عقلم ایرمکه باشلایالیدن یعنی یکرمی بش سنه‌دن بری اوروپا اقوامنك ترقیات حیرت افزالرینه غبطه ایلمك جهتنه صارمشدر. اساس خلقتده بر فرقمز اولمدیغی حالده بونلرك بودرجه نائل ترقی اولملرینك اسبابنی اوکرنمکه مراق ایدرك بونك تدقیق وملاحظه‌سیله ایچه اوغراشدم اولا بعض عقلانك ذهابی وجهله بنده کزده بوترقینك تأثیر اقلیم ومقتضای جبلیتدن اولان ذکالرینه منضم جهد واهتماملری سایه‌سنده حصول بولمقده اولدیغی ظننده بولنمش ایسه‌مده مؤخراً تدقیقات وتتبعاتی ایلری کوتوردکجه حاصل اولان برطاقم براهین وتجارب سایه‌سنده بونلرك بوذکالرینك نه تأثیر اقلیم نه ده مقتضای جبلیتلرندن ناشی اولمیوب انجق تعلیم وتربیه سایه‌سنده حصوله کلدیکنه یقین حاصل ایلدم. چونکه (علم حیات جهل مماتدر) قول حکیمانه‌سی وجهله هر فنالغك جهلدن هر محسناتك تعلیم وتربیه‌دن نشأت ایلمکده اولدیغی قضیهٔ مسلمه‌دن اولمسیله جهله (ام الفساد) علمه (مادر اسعاد) اطلاق اولنه‌بیلمسی ازادهٔ تکراردر.

خلاصه اوروپا اقوامنك ترقیات حیرت افزالری اسبابنك کرك فطرت وکرك اقلیم تأثیری ایله اولمیوب کوره‌نك وحسن تعلیم وتربیه‌یه منضم اولان جهد واقداملری سایه‌سنده‌در.

انسان بالا پرواز اوج کمال اولمق ایچون علم وهنرله حسن

اخلاق ایکی جناح سعادتدر . حسن اخلاق صاحبی اولان بر قوم
هنر و معارفدن بی بهره اولسه بیله هر حالده ینه همجوارینک مظهر
حرمتی اولور . حتی کچنلرده فرانسه حربیه ناظرینک ملت مجلسنده
ایراد ایلدیکی بر نطقده (بزم قومشـولریمزک کمیتنه کیفیتله یعنی
انلرک کثرتنه صفت ممدوحه ایله مقـابله ایلمکلکمز لازمدر)
زمیننده ادارهٔ لسان ایلمش اولمسی شو حقیقتک انلرجه دخی
مصدق اولدیغنی تأیید ایدیور تعلیم و تربیه ضمننده حسن اخلاقک
دخی مندرج بولندیغی مستغنیٔ ایضـاحدر . شو فکرک ذهمده
حصولندن بری ناچیزلری دولت و ملتجه شو زمانده ایدیله جک
الک بیوک خدمت اولاد وطنک صورت مکملهده واحتیاج درجه‌
سنده تعلیم و تربیه‌سی ماده‌سندن عبارت اولدیغنه قنـاعت کامله
حاصل ایلمشیدم . کرچه سـایهٔ حضرت خلافتپناهیده ممالک
شاهانه‌لرینک هر طرفنده نیجه نیجه مکاتب کشاد ایدیله‌رک اطفال
مملکتک اکتساب فیوضات علمیه و اخلاقیه ایلملرینه چالیشلمقده
ایسـه‌ده قوللکزده ناچیزانه بر خدمتده بولنمق اوزره ازمیره
بر خصوصی مکتب کشاد ایلمک ارزوسنه دوشمش ایدم . بعض
موانعدن طولایی اکاده موفق اوله‌مدیغمدن (ام للانسان ما تمناه)
نظم جلیلنی مطالعه ایله تسلی یاب اولمق طریقنی التزام ایلدم .

اشبو کتابک مترجمی اولوب بالاده امضاسی بولنان و هنوز
یدی یاشنده اولدیغی اوراق رسمیه ایله ثابت بولندیغندن بشقه
اسمی اولان (احمد رمزی) لفظنک دلالت ایلدیکی وجهله تاریخ

ولادتی اوچیوز اون سنهٔ عربیه‌سی اولان مخدوممی تصور ایلدیکم اصولده وصورت خصوصیه‌ده تدریس ایچون بش یاشنده ایکن یعنی بوندن ایکی سنه مقدم اوقوتمغه مباشرت ایلدم . اربابنك معلومی اولدیغی اوزره شوسنده برچوجغك صورت خصوصیه‌ده اوقودلمسی خصوصنده‌کی مشکلات عظیمه‌یه رغماً اصول متخذه‌نك محسناتی سایه‌سنده بو چوجق التی ای ظرفنده ترکجه‌یی کوزلجه اوقویوب یازمسیله مؤخراً فرانسزجه‌یه باشلادلمشدر . هنوز مکتب یوزی کورمدیکی حالده اشته اونده ایکی راده‌سنده خطا ایله شوکتابی ترجمه ایده‌جك درجه‌ده فرانسزجه‌ده کسب مهارت ایلمشدر. مهارتی یالکز ترجمه‌دن عبارت اولمیوب هر احتیاجنی اکلاته‌جق وفنا دیمیه‌جك درجه‌ده فرانسزجه سویلر منشیانه اولمیوب عادی محاوره مثللی اولمق اوزره پك از یاکاشله ترکجه‌دن فرانسزجه‌یه‌ده ترجمه ایدر . عباره‌ده‌کی فاعل، مفعول اسم، صفت سائره‌یی طانیه‌رق حل عباره ایلر جمع قواعدیله افعالك تعریفی مثللی مهمجه بحثلری ماهرانه تقریر وحتی غیر قیاسی فعللرك همان کافه‌سنی تصریف ایله ترکجه معنالرینی، اسملرینی دخی سویلر اثنای مطالعه‌ده بیلمدیکی لغت تصادف ایدرسه لغته مراجعتله بوله‌رق معناسنی اکلار. بونك کرك ترکجه وکرك فرانسزجه ایچون تکمیل مدت تحصیلی ایکی سنه‌دن عبارت اولوب هنوز یدی یاشنده اویون مبتلاسی بر چوجق اولدیغی حالده صورت خصوصیه‌ده اوقودلمش، یعنی مکتبه کوندرلمیوب لاینقطع

نظارت تحتنده درسه چالشدریله مامش اولدیغنی خاطردن چیقار-
مامليدر . بوچوجق واقعا غبی دکاسه ده درجهٔ تحصیلی مثللی
فوق العاده برذکایه ده مالك اولمیوب شوملکه سی محضا صورت
مکمله ده قیصه یولدن براصول تدریسه تابع طوتیله رق بر طاقم
لزومسز وعقلنك ایرمیه جکی شیلرله ذهننك طولدورلمامش اولمسی
سایه سنده در . دیمك استرمکه هرهانکی برچوجق بواصولده
تدریس ایدیله جك اولورسه بوزده اللیسنك وبلکه دهازیاده سنك
بهمه حال شودرجه تحصیله نائل اوله جغی درکاردر .

مع مافیه قارئین کرامدن برقسمنك شوچوجغك شوسنده
و بویله مدت قلیله ظرفنده خیلیجه مهم بولنان شو ایکی لسانی
بودرجه تحصیل ایلمش بولندیغنی اینانمیوب بعض امثالی اولدیغی
وجهله کتابنده بشقه سی طرفندن ترجمه اولنه رق انك نامنه طبع
ایتدرلمش اولدیغی وبالاده محرر تحسین نامه لرك چوجغی تلطیف
وتشویق ایچون یازلدیغی ظننه ذاهب اوله جقلری ملاحظه دن
بعید اولمامسیله اشته ینه تکرار ایدیورمکه تقریباً اونده ایکی
راده سنده یا کلشله بوکتابی بوچوجق ترجمه ایلمشدر . هرکیمکه
اینانمیه جق اولورسه خبر ویرسون چوجغی امر اولنان محله
کوتوروب اثبات حقیقته حاضر بولندیغمی وشو حقیقته وقوف
ایچون تنزلاً بزه تشریف بیوره جق اولنلر اولورسه ممنوناً
حضورلرنده امتحان ایلیه جکمی عرض ایدر و بوندن بشقه
بوسنده اولمق اوزره کرك صورت خصوصیه ده کرك بزم مکتبلرده

تحصیل ایدن چوجقلردن بالامتحان شو ایکی لسانده بوندن
ماهر اولدیغی تبین ایده‌جك چوجغه یوز مجیدیه مکافات نقدیه
اعطاسنی تعهد ایلدیکمی علاوة بیان ایلرم . بوندن صکره بو
چوجنی ینه بر مختصر طرزده عربی اوقوتمغه باشلاتمق نیتنده
بولنیورم . موانعدن سالم اوله‌رق دوام ایدیله‌بیلیرسه
اتخاذ اولنه‌جق اصول مضبوطه سایه‌سنده التی ای ظرفنده کافی
درجه‌ده عربی اوکره‌نه‌بیله‌جکمی قویاً مأمول ایلمکده‌بولندیغمدن
انشاءالله اولوقت ینه عربیدنده برکتاب ترجمه ایتدره‌رك اعلان
ایده‌جکمی وعد ایلرم . شمدی سکز یاشنده برچوجغك ترکجه
عربجه فرانسزجه مثللی مهم لسانلری کتاب ترجمه‌سنه مقتدر
اوله‌جق ومع القصور یکدیکرینه ترجمه ایده‌بیله‌جك صورتده
اوکرنمش اولدیغی تقدیرده یکرمی یاشنه قدر تحصیله دوام ایلدیکی
وبومدت ظرفنده ذهنی لزومسز و هیچ بریرده قابل تطبیق اولمیان
برطاقم شیلرله طولدرلمدیغی حالده نقدر لزوملی و فائده‌لی شیلر
اوکره‌نوب مکمل بر ادم اوله‌جغی ادنا ملاحظه ایله اکلاشیلیر .

روم ایلی حصارنده
شفیق بك یالیسنده ساکن
ازمیرلی حاجی شریف

فی ٢٩ اغستوس سنه ١٣١٥

قرائت قسمی — نماز

کوچوك چوجوق کوندز اولدی قالق هایدی نمازیکی قیل:
اولا چالیشان وزحمت چکن پدرك ایچون دعا ایت. آنك ایچون
جناب حقدن عافیت وقوت طلب ایله. صکره اننه‌کی دوشون
آنك نه ایی قلبی اولدیغی، سنی نصل سودیکنی بیلیرسك. ایمدی
انی مسعود ایلمسنی کوچوك سسکله اللهه یالوار. شمدی نوبت
سنکدر جناب خالقدن ذکاوت طلب ایله. بوندن صکره
زواللیلری دوشون. چونکه چوجغم دنیاده کورمه‌دن ایشتمه‌دن
واعضادن محروم کیمسه‌لر واردر آنلره تسلی ویرمسنی اللهدن
استه. نهایت اولولری (طاش) یر آلتنده یاتانلری اونوتمه.
استراحت روحلری «یرك آنلره ملایم اولمسی» ایچون دعا ایت.

حضرت ایوب رضی الله عنه (خالد بن زید ابو ایوب الانصاری)
چوجقلر سزدن کیم حضرت ایوبك مکمل جامعیله مزین
تربه‌سنی بیك دفعه زیارت ایتمش اولمقله طایماز (بنی براقك)
طورك بوابنیهٔ عالیه‌نك (تشهرنه بورجلی اولدیغی) باعث تشهیری

اولان ذاتك ترجمهٔ حالنی سزه نقل ایده‌یم. بیك ایكیوز اللی سنه وار كه عربستانده مدینه‌ده ایوب نامیله مبارك بر ذات (یشایور ایدی) وار ایدی. اوقدر ایی قلبه مالك ومسافرپرور ایدی كه هر قپوسنی اوران غریب یانته قبول اولنور ایدی. اوراده مكمل بر یمك وایی بر یتاق بولمغه امین اولنور ایدی. كذلك حضرت پیغمبرك مكه‌دن مدینه‌یه هجرت سنیه‌لرنده عالی جناب ایوب طرفندن كمال خواهشله قبول اولندی.

بو حسن معامله مكافاتسز قالامز. اندن برقاچ سنه صوكره خلیفه حضرت معاویه استانبولك فتحنه تشبث ایلدی. چوجقلرم او زمانده استانبول دها بیزانس حكومتنك تحت اداره‌سنده ایدی. عرب اردوسنك رأس اداره‌سنده بولنان ضابطان میاننده حضرت ایوب ده بولنیور ایدی. محاربه باشلادیغی زمان حضرت ایوب برنجی صفده ایدی. مشارالیه دنیاده مكافات اولدكدن صكره یعنی اخرتده جنت وعدیله عسكرلری تشجیع وایی محاربه ایتمكه تشویق ایدییور ایدی. كندیسیده بالذات نمونهٔ امتثال اولیور واك زیاده مخاطره‌لی محللرده كندیسی بولنیور اولدیغندن جسارتنك قربانی اولدی. یدی یوز سنه صكره ایكنجی سلطان محمد حضرتلرینك هجرتك ٨٥٧ میلادك ١٤٥٣ سنه‌سنده شهری ضبط ایلدیكی اثناده حضرت ایوبك شهید اولدیغی محلی آراتدی اورایه بوكون سزی حیران ایتمكده اولان تربه ایله جامع شریفی ترفیع ایلدی.

عثمانلی عسکری

چوجقلر برقاچ طابور عسکرك موزیقه سسیله رسم کچیدینی کوردیککز وقت یورککز معتادندن زیاده چارپار دکلمی؟ دقت ایدیورمیسککز سوق طبیعی ایله ادیملری محلنده قدیم عسکرلر کبی بر ایکی برایکی دیه تکرار ایتدکلرینه‌ده دقت ایتمزمیسککز؟ آه اوموزده بر تفنکه، پارلاق دویمه‌لره، برقلیجه، قوجه چزمه‌لره نائل اولمقدن زیاده نه استردیککز؟ عسکر اولمق شبهه‌سز ایی بر شیدر. لکن بوچوق فداکارلغه متوقف اهمیتلی بر وظیفهٔ ذمتدر. قوللری کرلمش، اوموزلری بلیرسز، وقارلی چهره‌لی اوکوکزده اوراده یوریدکلرینی کوردیککز بو آدملر برزمان اول تارلالرنده چفت سوریور یاخود سوریلرینی کوده‌یور ایدیلر. پادشاهلرینه، وطنلرینه ایفای صداقت ایچون پدرلرینی، والده‌لرینی، فامیلیالرینی، چوجقلرینی ترك ایتدیلر. عثمانلی عسکرندن زیاده تربیه‌لی وقهرمان عسکر یوقدر. آرتق آنلری سویکز وحرمت ایدیکز بوکون آنلرك نوبتیدر یارین سزك اوله‌جقدر.

کوچوك نوری

نوری مکمل برشاکرد ایدی. صنفده درسلرینی مطالعه ایدر، خواجه‌سنك افاده‌لرینی دیکلر وظیفه‌لرینی بترمکسزین

کتابلرینی براقماز ایدی . اویونده کندیسنك پك زیاده خوشنه کیدردی . پایدوس زماننده کندیسنی او قدر سوکیلی کوستررایدیکه هپ چوجقلر انکله اوینامقله بختیار ایدیلر. کوچك ایکن هپ بیوکلرك محبتنی قزانمغی بیلدیکی کبی بیودیکنده‌ده کندیسندن کنج کافهٔ شاکردانك دوستی ایدی. مکتبده کچیردیکی اوقات ظرفنده نه دوکلدیکی نه‌ده برارقداشنه بد معامله ایتدیکی اصلا کورلمدی . نوری کبی ایی اولکز هرکس طرفندن سویلوب تحری اولنه‌جقسکز .

صافی هوا تنفس ایتملیدر

خاص ایتمك بهالیدر فقیراولان هرکون یه‌مز. لکن صافی هوا (بر شی دکمز) پاره ایله دکلدر . جناب حق انی مجاناً احسان ایدر. اکا پنجره‌یی اچ. کیره‌جك اولان صحتدر. هرصباح قالقدیغکده کیجه تنفس ایتدیککك هوایی چیقاروب طیشاریدن زنده هوا ادخال ایتمك ایچون هپ اوطه‌نك بیوك پنجره‌لرینی اچ. قوقار، پیس بر صوایله یقانمق ایستمیه‌جككك کبی قوقار، مردار برهواده‌ده یشامامغه سعی ایت .

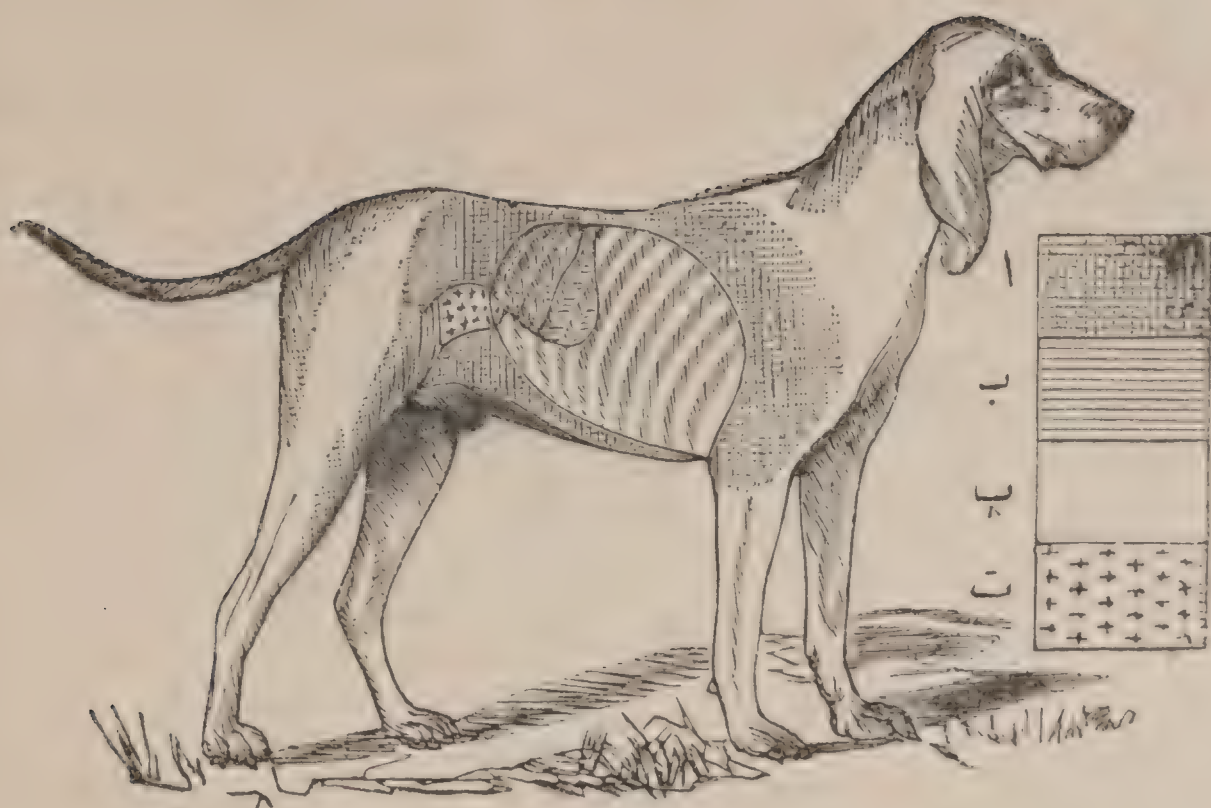

مكتب

اوخ مكتبه كتمكى نقدر سويورم بن كوچوكم فقط خواجه بكا كچن ساعتلردن استفاده ايتمكى كائن بيوكم كبى چالشمغى اوكره‌نيور. برشى بيلمم ايى اولمغى. جناب حقى جان ويوركن سومكى تعليم ايده‌جكم. چاليشه‌رق اوقومغى بلله‌يه‌جكم. اللهه دعا ايدرك اعلا اوله‌جغم. مكتبى سويورم. اوراده اوقدر شيلر اوكره‌نيليير. بيوك ديوارلرده قرمزى چزكيلى خريطه‌لر ممالك عثمانيه‌يى ارائه ايديور. بن اورايه پارمغمى قويورم مكتبى سويورم و دها زياده سورم. كنديسنه او قدر منتدار اوله‌جغم عقللى خواجه. خواجه‌مى سورم. اوخ انى سورم و تعظيم ايدرم انك يانده ديكليه‌رك اوكره‌نيورم.

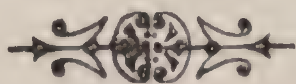
كوپك

چوجقلر طانيديغكز كافهٔ حيوانلرك الڭ مونسى كوپكدر. شيرينندر. سزه كنديسنى اوقشادر. حتى لزومنده سزكله اوينار. بونكله برابر كوپكى چوق قيزدرمقدن حذر ايديكز. چونكه اولوقت حدت ايدر وخيرلر سزه ديشلرينى كوسترر حتى سزى ايصرر بيله. دخى بكجيدر كيجه درين اويقوده اولديغكز ساعتلرده كوپكلر اولريمزى بكلرلر كيجه ياريسنه طوغرى بر كره قپولرك اوكنه باقمقله تجربه ايديكز. بواچيق كوز حيوانلر كوزلرى بوصوده قويروق صاللايه‌رق يان يانه اوراده‌درلر. بالتصادف بريسى بر يبانجى بر قومشو سوقاقدن چيقارسه واى حالنه! كوپكلرك همان اولا يواش يواش صوكره كتدكجه قوتلى اوله‌رق حاولامغه باشلادقلرينى كوره‌جكسكز! اكر بوبرخرسز

ایسه ده صورلیرسه ؟ اشته همان انك اطرافنی آلیرلر، مقتدر اولدقلری قدر انی ایصررلر .

مابعد

بك چوق جنس کوپك واردر. چوبان کوپکی، زاغار، سایح کوپکلر: چوبان کوپکی سوری‌یی بکلر حتی حیاتنی مخاطره‌یه قویه‌رق انی مدافعه ایدر. کذلك قویونلر (صاحبنك) چوبانك‌کی قدر انك سسنه منقاد اولورلر . آوجیلر طازی دنیلان برنوع کوپك قوللانیرلر بو حیوانلر او قدر اینجه قوقو الیرلر که آولك دوشدیکی محلك مسافه‌سنی قوقوسندن اکلایه‌رق انی صاحبلرینه کتیررلر . تعجب اولنه‌جق صورتده یوزن و بوغولنلری قورتاران کوپکلر واردر. کوپك قدر صاحبنه زیاده صادق حیوان یوقدر. بردفعه برکوپکك صاحبنك تابوتنی تعقیب ایدرك اوزون کیجه‌لری قبرینك اوزرنده کچردیکی و اچلقدن اوراده کندیسنی اولدردیکی کورلمشدر . حاصلی برکون برکوپکك غلبه‌لکك ایچنده صاحبنك قاتلنی کشف ایدرك بو وجهله متهمی ضابطه‌یه تسلیم ایلدیکی نقل ایدیلیر . بو حال کوپکك ولی نعمتی حقنده‌کی نعمتشناسلغنی اثبات ایدر.

تنبل شارل

شارل او قدر تنبل اوغلان ایدی که هیچ بر شی یاپمق ایستمز ایدی. مکتبه کیده‌جك یرده کندی کبی بعض فنا شخصلرله شهر و تارلالری طولاشیردی. باباسی فنا حرکتنی اخطار ایتمکده اولدیغندن اون التی یاشنده باباسنك اوینی ترك ایتدی. اولا اوته‌ده بریده بولدیغی براز شیله کچنردی. دیلنمکی چالشمقدن زیاده سویور ایدی. متعاقباً دیلنمکدن اوصانه‌رق خرسزلغه باشلادی دیلنجی خرسز اولدی. برکیجه بر اوه کیردی خرسزلق اثناسنده دردست اولندی و حضور محکمه‌یه کترلدی. حاکم اکا: نیچون خرسزلق ایتدك؟ دیه صوردی. شارل باشنی ایوب صوصدی. حاکم سوزینه دوام ایدرك.

مابعد

چالشمقسزین کچنمك استدیککز ایچون خرسزلق ایتدیککز. خصوصیله پدر و والده‌کزدن ایی اوکوت وکوزل اورنك المشدیککز. شمدی انلر بر خرسز اولادلری اولدیغی ایچون اغلایورلر. ارتق انلری کدر و حجابدن اولدره‌جککزی هیچ دوشنمدیککزمی؟ کوتو چوجق! انلرك فداکارلغنه بویله‌می مکافات ایتدیککز؟ لکن فنالق ایتمکده کندی کندیکزه نه قزاندیککز؟ سفالت، حجاب، حبسدن بشقه هیچ! اکر چالشمق

استیه ایدیکز مسعود اولور ایدیکز! پدر و والده کز سزکله مفتخر اولورلرایدی! بتون عالم سزی سور وحرمت ایدردی! شمدی هپ اهل ناموس اولنلر سزی تعییب وتحقیرایدیورلر! حتی مجازاته دوچار اولدیغکز وقت سزدن یوز چویره جکلر! خرسزلق ایتدیککزدن حبس اولدی دیه جکلر دیدی. فی الحقیقه شارل اوچ سنه حبس جزاسیله محکوم اولدی (تنبللك انسانی فنالغه و بعده جنایته سوق ایدر)

تمیز اولیکز

اطرافکزده بولنان هرشی تمیز اولسون. اولا اوطه ك. انی کیرلتمه اورایه توزلی قوندره لرله، چامورلی ایاق قابلریله کیرمه پنجره لرینی آچیق براق، طبانلرینی سپور، جاملرینی تمیزله کوزل هوا و ایی قوقو السون. والدیننك اوینی کیرلتمه. صوکره انی تمیز طوتمق ایچون انلره معاونت ایله. انی هوالندرمغی انلره اوکرت. ابدستخانه یه کیره جکك وقت سندن صکره اورایه بریسی کیدرسه ایکرنمیه جك صورتله هیچ کیرلتمامکه دقت ایت، اورایه بر از صو دوکوب تمیزله مدکجه چیقمه، قوقو یایلمامق ایچون قپوسنی درستجه قپات.

آت

حیوانات اهلیه میاننده انسانه اك زیاده فائدەلی اولان
آتدر. آت قوی البنیەدر بناءً علیه کندیسنه آغیر یوکلر یوکلدرلر
یاخود عربەلره قوشارلر. آتیکدر فی الحقیقه بیوك بر مسافەیی
پك قیصه برمدت ظرفنده طولاشدیغی کوریلیر. بعضاً یواش
بعضاً حیزلی یورر. اکثریا درت نعل کیدر. جسوردر بناءً علیه
محاربەده قوللانیلیر. محاربەنك زمان کرمیسنده قورشونلر
کوللەلر اطرافنه یاغدیغی اثناده‌ده قاچماز، مطیعجه صاحبی طرفندن

کوتوریلور. آتلرك چوق جنسی واردر الك اعلالری عربستاندن کلیر آتلر قطعه‌لرینك کوچوکلکندن فرق اولنور.

ممالك عثمانیه‌ده سیاحت — رضانك پدری

رضانك پدری چوق سیاحت ایتمشیدی ایشلری کندیسنی اکثریا هپ ممالك عثمانیه‌نك شهر وکویلرندن برقاچ دفعه کچمکه مجبور ایدردی. شویله‌که هر محلك اسمنه نصل دینلدیکنی محصولاتنی، صنعتلرینی پك ایی بیلیردی. هرسفردن عودتنده رضا مراقله باباسندن سؤال ایدر. آرزو ایلدیکی جوابلری آندن آلیردی. اسمنه ابراهیم بك دنیلان پدرینك اوغلنه نقل ایلدیکی شیلر تقریباً اشته: سوکیلی اوغلم اولا ایی بیل‌که بن سیاحتك هر نوعنی سورم بعضاً یایا بعضاً حیوانله بعض کره ارابه ایله چوق دفعه شمندوفرله احیاناً واپورله ایتدیکم سیاحتلری سکا بیان ایتسه‌م آرتق تعجب ایتمامیسین.

بروسه

بروسه‌یی برنجی دفعه کوردیکمده خصوصیله کرك داخل شهرك کرك قصبه‌لرینك حاوی اولدیغی اهالیسنك تنوعنه حیران

اولدم. یاکلمقدن احتراز ایتمکسزین اسلام، روم، ارمنی ویهودی ایله قاریشق اولان بواهالی‌یی یتمش بیك نفوس تخمین ایده‌بیلیرم بوشهر دولت علیه‌نك برنجی پای تختی اولمشدر. خیلی سلاطین عظامك تربه‌لرینی، برچوق بیوك ذاتلرك صلحانك، علمانك، شعرانك، حکمانك مقابرینی حاویدر. بروسه خاصةً معدن صولریله شهرتیاب اولمشدر. هرسنه حزیران آینده بومحلك معدن صولرنده اکتساب عافیت ایچون ممالك عثمانیه‌نك هرنقطه‌سندن قوششمش زوار ایله طولار. شهر مذکورده حصوله کلن فواکه لذیذدر. بالکز خاطره ایچون کوزل دیشلرمله اوراده کوتور کوتور ایصرمش اولدیغم صولو شفتالیلرینی ذکر ایده‌جکم بروسه‌نك الك زیاده مهم محصولات صناعیه‌سی ایپکدر. اهالی ایپکله استانبول ازمیر، حلب شهرلریله بیوك تجارت ایدرلر. اعمالات محلیه احتیاجنی تسویه ایتدکدن صکره مقدار کلیسیده ممالك اجنبیه‌یه کفایت ایدر. بروسه دولت علیه‌نك بر مهم شهریدر.

ازمیر

بر اوزون سیاحته باشلامق ایچون یکرمی یاشمده استانبولی ترك ایلدم واصل اولدیغم برنجی بیوك شهر ازمیر ایدی. تموزك بر کوزل صباحنك شفق وقتی ایدی. شهرك مدخلی محکم صورتده انشا اولنمش بر یختمه‌له محافظه ایدلمشدر. کونشك ایلك

شعاعاتنده ساحل بحرده تنظیم اولنمش ابنیهٔ عالیه‌نك جبهه‌لرینی
مشاهده ایلدم بونلر بیوك اوتللر، تیاترولر، قهوه‌لر ومکمل خانه‌لر
ایدی. یواش یواش سوقاقلر جانلاندیلر آرابه‌لر کیدوب کلمکه
باشلادی بری کیدر بری کلیر ایدی. انظارم اکتساب سرور
ایلدی. اولوقت شهرك هر طرفنی اسلام وفرنك محله‌لرینی
چارشو وسائره‌یی دولاشدم بو شهر بکا بر ایشلك آری قوغانی
کبی کورنیور ایدی اوراده یوزاون طقوز بیك نفوس حرکتده
ایدی. ازمیر بر تجارت شهریدر ایپك، ایپکه متعلق شیلر، بیاق
اینجه قوماشلر، افیون، مازی، قوری یمشلر وسائره اخراج ایدره
ایکی بیك طقوز یوز سنه اول بنا اولنمش اولان ازمیر شهری
بوکونکی کونده دولت علیه‌نك غایت مهم بر تجارت مرکزیدر.

نصیحت فعلیه

مکتبه تام ساعتده وارمق استرسه‌کز یولده طورمیکز.
رفقاکز حقنده ایی وخیر خواه اولیکز. دفترلریکزی وکتابکزی
نه مرکب نه یاغ لکه‌سی نه قورشون قلمیله یاخود قلمله نشان
ایتمیکز. خواجه‌نك تقریری اثناسنده کورلدی ایلمیکز. اکر
بر بیوك ذاته راست کلیرسه‌کز اولا انك کیرمه‌سنی بکلیکز
بر اوه قپوسنی چالمقسزین یاخود چاکنی اورمقسزین اصلا

کیرمیکز. کیریکز یعنی بیوریکز دیه چاغرلمدقجه قپویی آچمیکز. سزه لاقردی سویلیان ذاتك سوزینی اصلا کسمیکز سویلمك ایچون نوبتکزی وانك بترمسنی بکله‌یکز. اسنه‌مکه او کسورمکه یاخود اقصرمغه مجبور اولورسه‌کز آغزیکزه الیکزی قویکز. اودن چیقدیغکزده آرقه‌کزدن قپویی قپامغه دقت ایدیکز.

قدری و نهاد — ایکی ایی آرقداشلر

مکتبده آرقداشلریکز واردر. ایی آرقداشلر برادر کبی دوست اوللیدرلر. برادرکبی بربرینه معاونت ایتملیدرلر. برکون نهاد برنجی قرائت کتابنده درسنی هجه‌لیوردی اوقویه‌مدیغی لغتلر وار ایدی ودرسی کندیسنه او قدر کوچ کورینیورایدی‌که زیاده‌سیله اغلایه‌جقی کلیور ایدی آنك یاننده بردرس مطالعه ایتمکده اولان رفیقی قدری! نهادك صیقندیسنی کوردی. آکا دیدیکه (دیکله بن سندن بلك‌چوق ایلری دکلم بونکله برابر اکر استرسه‌ك سکا معاونت ایتمکه چالیشه‌جغم) آرتق هر ایکیسی برابر درسلرینی مطالعه ایلدیلر. قدری دوستنه کوچ شیلری افاده وبیان ایچون بالذات بیوك جهد وسعی ایتمکه وبرچوق دوشونمکه مجبور اولدی. نه اولدی؟ قدری رفیقنك ترقیسنه یاردم ایدرك کندیسی غایت چابوق ایلریلدی. بو چوجقلرك او قدر

چابوق اوکرندکلرینی کورەرك متعجب اولان خواجە مطالعە
اثناسندە هر ایکیسنك دخی بر کتاب اوزرینە اکیلدکلرینی
کورەرك بتون صنفك حضورندە (چوجقلرم بویلە دوام ایدیکز
واونوتمیکز کە بشقەلرینە اوکرەدرکن انسان بالذات کندی
اوکرەنر) دیەرك آنلری تبریك ایلدی.

معین ساعتلردە ییکز

یمکلر فاصلەسندە برشی یمە. معدەك قهوەالتی، اویلەین آقشام
یمکلرندە چوق امك چکمشدر. آرەلقدە راحتە احتیاجی واردر.
آنی راحت براقکز. لاینقطع چالیشەماز! خصوصیلە خام یمش یمە
اکر سن انلری سورسن معدەك آنلری سومز، آنلر آنی خستە
ایدرلر. یالکز کونشدن کوزلجە اولمش. ایچە صاراروب شکرلنمش
میوەلری یە. چکردکلری یوتمقلە اصلا اکلنمە برشفتالی چکردکی
یوتان بر چوجغك اولدیکنی کوردم، چکردك معدەسندە بردلیك
حاصل ایلدیکندن بیچارە چوجق پك شدتلی آغریلرلە وفات
ایلدی. دوقتور الی پەقو

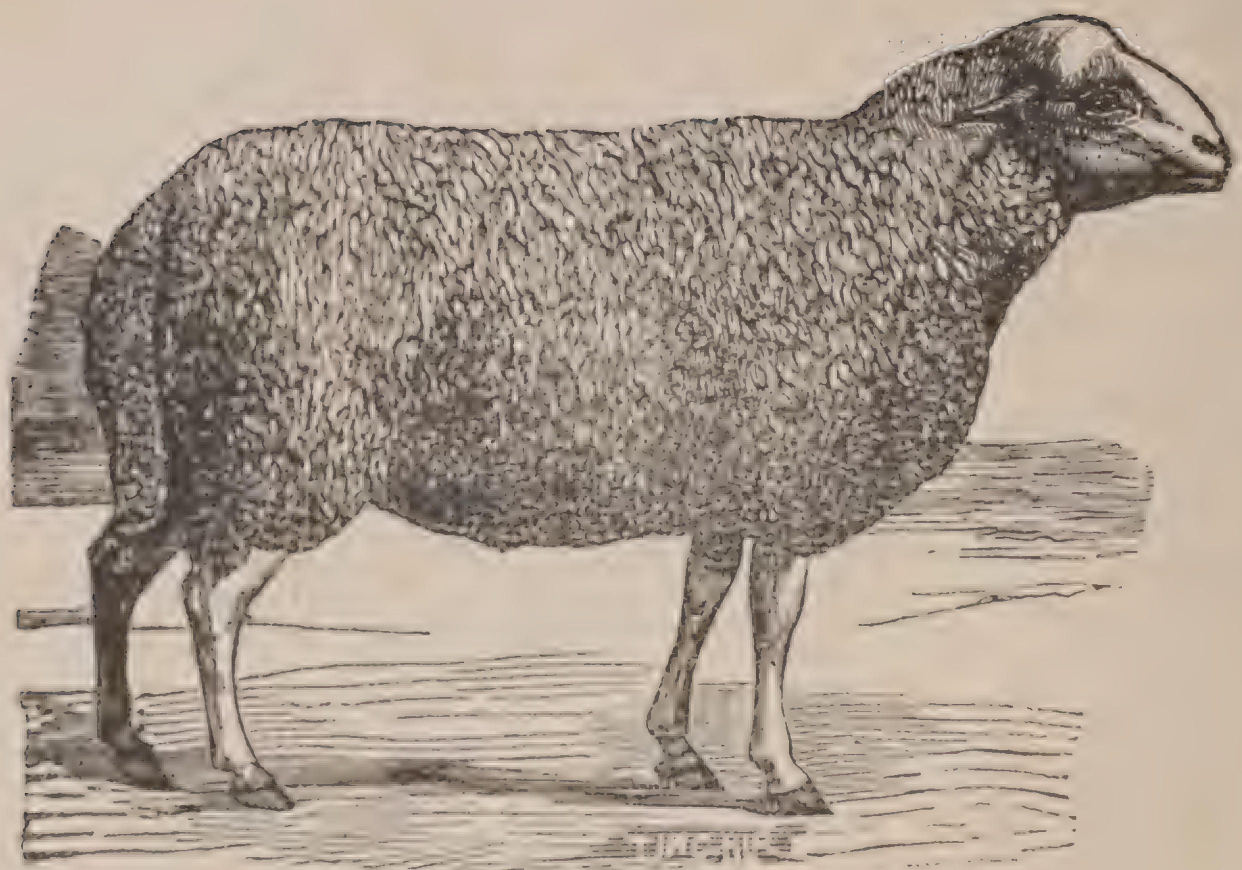

کوچوك دیلنجی قیز — شعردن مترجم

سزدن برازاتمك طلب ایدن کوچوك سائلەدر. فقیر معصومەیە

ويريكز . ويريكز چونكه اچدر . رجامى رد ايتميكز . قلبكز نيچون ديه‌جك؛ آلتى ياشنده‌يم والده‌مده يوقدر. آجم بكا مرحمت ايديكز. دون كويده بايرام ايدى. نه كيمسه دوشونمدى هركس (ياپراقلر) آغاجلر آلتنده قالقيوب اوينايوره ايديلر ايواه! بن يه‌مشدم يعنى آج ايدم. استيورسه‌م عفو ايديكز يالكز اتمك استيورم، اتمك! اه بكا دارلمكز. اجم! بوزياده اذيت چكيله جكنى بيلميورم ظن ايتميكز . لكن دها پك كوچوكم! اه بنى آج براقميكز . فقير سائله‌يه ويريكز. سزه نصل يالواريور. آچدر ! ويريكز! ويريكز الله سزه انى اعاده ايدر .

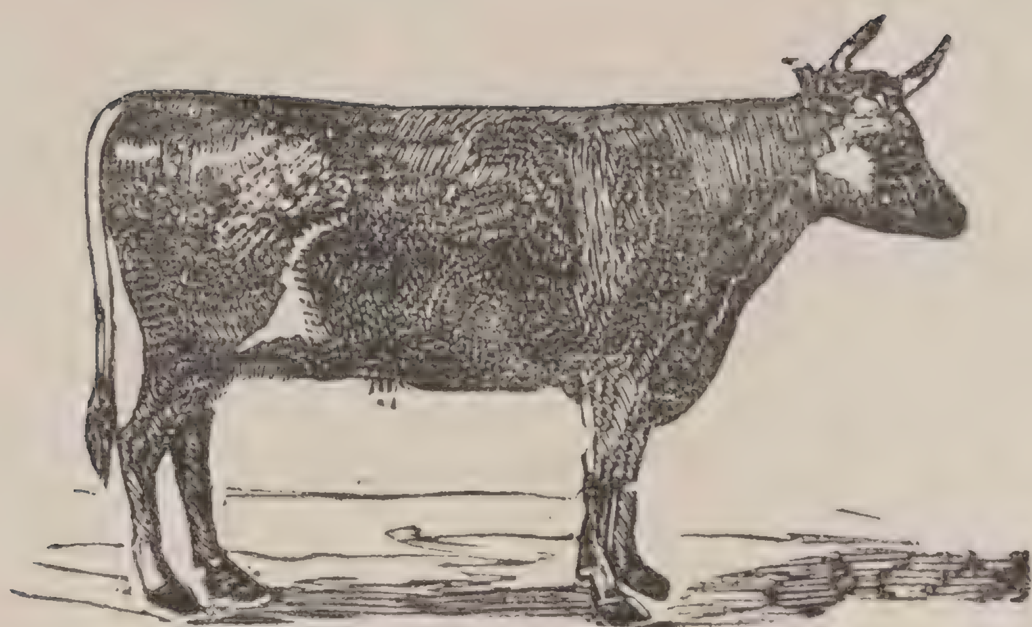

اختیارلره حرمت

کوچوك نوری خانه‌سنك قپوسنك اوکنه اوتورمش تصاویرله مملو کتابنی اوقویور ایدی. یانندن کچمکده اولان بیاض صاچلی بر اختیار باصتونی دوشوردی. نوری همان کتابنی براقه‌رق صچرایوب کندی باشندن یوکسك اولان باصدونی قالدروب اختیاره تقدیم ایلدی. اختیار کندیسنه (تشکر ایدرم اوغلم دائما بویله تربیه‌لی ورعایتکار، مکرم اولیکز وهرکسه کندیکزی سودررسکز) دیدی.

اوكوز

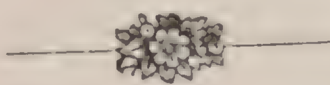
اوكوز تقريباً آت قدر بيوك بر حيواندر. باشنده ايكى بوينوزى واردر كوكده‌سى قيل ايله مستوردر اوكوزلر پك قوتليدرلر آنلر كنديلرينه صبانى چكدرن زنجيرك ايرلمسنى ناقابل آرقداشيدرلر. صغر اتى تغذيمزه خدمت ايدر. دريسندن ودانالركندن قوندره‌لريمزى ياپمق ايچون اعلا كوسه‌لر اولور. دون ياغى تعبير اولنان صغرك ايچ ياغى بزه ضيا ويرن ياغ مومى، اسپرمچت ياپمقده قوللانيليلير.

كيجه بكجيسى

كنديسى ايچون بر عميق مرحمت حرمتله ممزوج بر رأفت حس ايلديكم بر انسان وارايسه اوده شبهه‌سز كيجه بكجيسيدر. چوجقلر آنى اعتراف ايديكز. قيشك صغوق كيجه‌لرنده

برقویو قرانلق انظاریکزی بوریدیکی. قالین یورغانلر آلتنـه صاقلاندیغکزو قتلرده اویکزه برخرسز کیره بیلیر دیه‌دوشونه‌رك بعضاً تویلریکزاور پرمزمی؟ لکن کیجه بکجیسنك قالین صوپه‌سنك قالدرم اوزرنده طنین انداز اولدیغنی دویدیغکزده اشـته پك امین اشـته مسعودسکز! یکیت بکجی دائما پوصوده یاغمورده یاخود طولوده قارده یاخود بوزده هرزمان‌اورادەدر. اشته ینه طوق طوق اورمغه باشلادیغی قالین صوپاسی! بوقهرمان بکجی استراحت ایتمز، هر محله نظارت ایدر. چونکه کیجه‌نك هر وقوعاتندن مؤلدر. چوق دفعه خرسزلرله منازعه ایدر چوق دفعه حیاتنی مخاطره‌یه قور! مع مافیه دورماز دائما یولنده دوام ایدر دیکله‌یکز برایکی اوچ یارمی کیجه دیه ساعتلری بیلدریور. بوهیچ بر ذی روحك اویانق اولمدیغی ساعت اولوب هرکسی اویقوده‌در. چوجقلر هیچ قورقمیکز بوجسور بکجی پوصوده بولندقجه راحت اویویکز ومستریح اولیکز.

ممالك عثمانیه‌ده ترقیات

سلطـان محمود حضرتلرینـك زمان سلطنتلرنده ممـالك شاهانه‌ده پك چوق اثار ترقی وتمدن وجوده کلمشدر.

هجرتك ۱۲۵۳، میلادك ۱۸۳۷ سـنه‌سی کانون اولنـده استانبول اهالیسی کندیلری ایچون پك یکی برتماشا ایله محظوظ اولدیلر. امریقالی برمهندس واسطه‌سیله انشا ایدلمش برچرخلی

واپور بحریه ترسانه‌سندن ایندرلدی. بتون کائناتك مظهر تحسینی اولان بو مهم عملیات اثناسنده ذات حضرت پادشاه وبالعموم اکابر دولت و بر چوق خلق حاضر بولندیلر. طرف همایون حضرت ملوکانه‌دن لطفاً مظهر تقدیر وتلطیف بیورلمش اولان مهندس مومی الیه بر ایکنجی چرخلی واپورك دها سرعت انشاسی اراده بیورلمشدر.

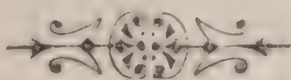
۱۸۳۸-۱۲۵٤ سنه‌سنده بك اوغلنده بر قرائتخانه تأسیس اولنوب اوروپانك بیوك شهرلرینك غزته‌لری اوراده بولندریلیور ایدی. بوندن بشقه سلطان محمود ثانی حضرتلری عثمانلی مونیتوری نامیله ترکجه، فرانسزجه برغزته تأسیسنی امر ایلمشدیلر. بوغزته ممالك شاهانه‌ده منتشر غزته‌لرك برنجیسی اولمشدر. کذلك استانبولده ساکن برایتالیالی خاصةً اوپه‌را ایچون بك اوغلنده تیاترو انشاسی ضمننده مساعده استحصال ایلدی. ینه سلطان مشارالیه حضرتلری برمکتب طبیه تأسیس بیورمشلر وفن طبك کافهٔ شعباتنه کسب وقوف ایچون پارس ولوندره‌یه برطاقم کنج ترکلر اعزام ایلمشلردر.

مابعد

جنتمکان سلطان مجید حضرتلری، پدر والاکهرلری سلطان محمودخان حضرتلری طرفندن تأسیس بیوریلان بالجمله مؤسساتی خصوصیله مکتب طبیه‌یی توسیع بیورمشلردر. بتون ممالك محروسه‌ده رشدیه دنیلان ایکنجی درجه مکتبلریده تأسیس بیوران ینه بوپادشاهدر. سلطان عبدالعزیزخان حضرتلرینك زمان

سلطنتلرنده غلطه سراینده مکتب سلطانی کشاد و بوندن بشقه
بحریه ترسانه‌لرنده بر چوق زرهلیلر و بر خیلی کمیلر انشا وایجاد
ایدلمشدر . مع مافیه ولی نعمت بینتمز سوکیلی پادشاهمز غازی
سلطان (عبد الحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك شرف ادراکیله
مشرف اولدیغمز زمان سعد اقتران همایونلری ازمهٔ سالفه‌یه قطعیاً
مقیس اوله‌میه‌جق درجه‌ده عالیدر . دور مسعود همایونلرنده امر
معارف مملکتمزده اوروپاده اولدیغی درجهٔ اعتلایه تقرب ایلدی .
یالکز مکاتب موجوده‌نك تنظیم و محافظه‌سیله اکتفا اولنمیوب
طوبجی و مهندس وهندسهٔ ملکیه مکتبلری ، مکتب ملکیهٔ شاهانه
ودلسز واعمی مکتبی و حقوق مکتبلری مثللی یکیدن مکتبلر
ده تأسیس ایدلمشدر . یکیدن بر چوق ابتدائی ورشدی مکتبلری
آچلدی . بو مؤسساتك کافه‌سی پادشاه جلیل الشانمز ولی نعمت
عالی همتمز شوکتلو افندمز حضرتلرینك اثر لطف وعنایتلریدر . بالجمله
ولایات والویه مرکزلرنده بر اعدادی کشاد و دهاپك چوق
دارالتدریسلر تأسیس بیورلدی . ایشته بو صورتله ذات شوکتسمات
حضرت شهریارینك الطاف واعطاف ملوکانه‌لری سایه‌سنده
ممالك محروسهٔ شاهانه‌لرینك هر جهتی کلشن سرای معرفت حالنی
کسب ایدرك بریاخود برقاچ مکتبی بولنمیان کوچوك کوی وقصبه
یوق کبیدر . معارفجه حصوله کلان اشبو ترقیاتیدن بشقه مملکتمزك
هر جهتی بربرینی قاطع شمندوفرلرله یکدیکرینه ربط ایدلمسی
دخی عهد همایونه مصادف اولان مآثر علویهٔ ترقی کستریدندر .

ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك هر نقطه‌سنده تلغراف خطلری انشا
كافهٔ سواحلده دكز فنارلری ركز ایدلمش و الحاصل پای تخت
همایونلری هر درلو مبانیٔ عالیه ایله تزین ایلمشدر .

جنکنلر

چنکانه دخی اطلاق اولنان چنکنلر هندی الاصلدرلر. یرلی اهالی انلری ثقیل الروح قومشو کبی عد ایدرلر، بناءعلیه انلری یالکز اهالی مرکزلری کنارلرنده اسکانه مساعده ایدرلر. لکن

اسکان ایدر ایتمز اورتالغی بر تلاش الیر. هپ جوارده بولنان خانه صاحبلری طاوقلرینی، چوبانلر قویونلرینی صایه‌رقماللرینه دقت ایدرلر، دقت هریرده فعالانه‌در. چادرلرینی قوردقدن یاخود کلبه‌لرینی یاپدقدن صکره تحری معیشتده مباشرت ایدرلر. بعضیلری سیار چالغیجی اولورلر. اولدقجه کوزل دودك وکمان چالارلر. بر قاچلری برلشوب ترکی چاغره‌رق دف وغایده چالارلر. برطاقلری همان ممالك شرقیه‌نك کافه‌سنده متفرق کرج وباقر قابلری تمیزلمك ایچون قوللانیلان وارەنه دنیلان برنوع قوم صاتمق کبی بعض صنعت انحصارینی کندیلرینه تخصیص ایتمشلردر. دیکرلریده قارغی سپت، ماشا، ساج ایاغی، سپورکه یاپمقله مشغول اولورلر. کنج قادینلر وکنج قیزلر شاشقینلرك فال اچمق دیه طالعلرینه باقمقله یاخود سیرمحللرنده اوینامقله مدار معیشتلرینی اکتساب ایدرلر. الحاصل اختیار واختیاره‌لری امور بیتیه ایله مشغول اولمق اوزره کلبه‌لرنده بولنورلر. اکثریا انلرك درونده برقاچ قویون باشی وسائره پشردکلری عائله تجربه‌سنی بریره کترلمش اوچ طاش اوزرینه قویدقلری کوریلیر.

درقوز کولی

درقوز کولی استانبول جوارنده کائن برکنش طاتلی صو حوضیدر. کنشلکی بوغاز ایچینککیله مساویدر لکن اوزونلغی بك

زياده ناقصدر . بوكول چوق طاغلرله محاطدر. صولرى نه يك صافى نه ده پك صحته نافعدر. لكن بر جنس اوله رق پك بولدر. بونكله برابر بوندن استفاده ايدلمسيدى پك يازيق اوله جقدى. ذاتاً پاى تختك برچوق محلاتى صوسزلقدن مشقت چكمكده اولديغى ايچون خواه، ناخواه بو كولدن تمتع ايجاب ايديور ايدى . درقوزدن استانبوله قدر وبتون شهرك محلاتنده صو يوللرى قازمق سرمايه دار برقومپانيه اداره سى و ساطتيله تعهد ايدلمشدر . ايمدى فن ودانش سايه سنده پاى تخت قوراقلقدن قورتارلمشدر . صو قومپانيه سنك اساسى بوندن عبارتدر.

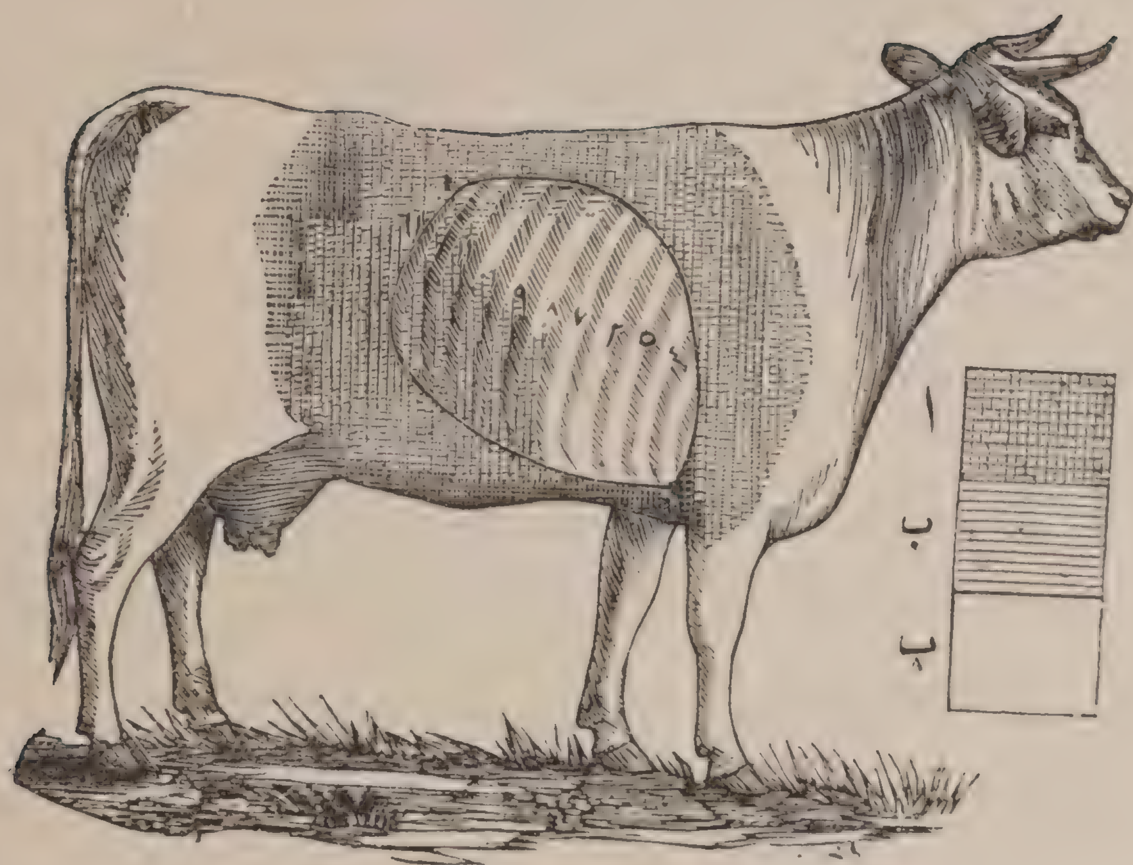

صغوق صويى سويكز

عافيتده اولمق ايچون تميز اولمليدر. تنك دريده ايسه انى تميزله. صباحلين قالقديغنده باشكى قوللريكى كوكسكى ييقا. اورايه صغوق صويى بول دوك صغوق صودن قورقمه. قوى البنيه بر چوجق ايچون صودن قورقمق اولا موجب خجالت ثانيا بر حماقتدر. صغوق صو سنك ايى دوستكدر. سكا ال يناقلر، قوى بازولر، توانا برسينه اعطا ايايه جكدر. سنى بريكيت كوچوك ادم ايده جكدر. صحت استرسن صغوق صويى سو! صغوق صو وصاف هوا الك ايى ايكى حكيمدرلر .

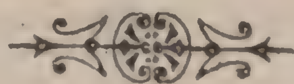
دوقتور الى به قو

اینك

اینك اوكوزك دیشیسیدر. ایچمسی او قدر خوش اولان بوكوزل بیاض سودی بزه اعطا ایلیان اودر. سود مكمل بر غدادر. اندن قایمق یغورت یاخود سودلاج یاپیلیر. سودی دووه‌رك تره یاغی اعمال ایدیلیر. مختلف النوع پینرلرده سودله یاپیلیر. بعض خسته‌لكلر ایچون سود موجودلردن دها اعلا بر علاجدر بناءً علیه حكیملر اكثریا خسته‌لرینه انی تنبیه ایدرلر. اوكوز كبی اینك دخی تعیشمزه خدمت ایدر. دریسیده مكمل كوسه‌له اولور، شحمی دون یاغی یاپمقده قوللانیلیر.

اداره حقنده بر درس

ممالك عثمانیـه كنیش بر حكومتدر. بری اوروپاده دیكری آسیاده واوچنجیسی افریقاده كائن اوچ پارچه‌دن مركبدر. ذی قدرت پادشاهمز ذات حضرت شهریاری ممالك محروسه‌سنی اوتوز بش قسمه یاخود ولایته تقسیم ایتمش و رأس اداره‌لرینه اوتوزبش والی نصب ایلمشدر. بر ولایت شهرلر وكویلر میاننده بشیوزدن متجاوز مواقعی حاوی واسع بر مملكتدر. بناءً علیه ولایت متصرفلر طرفندن اداره اولنور سنجاقلره، سنجاقلر دخی قائممقاملر ید اداره‌سنه مودوع قضالره، قضالرده مدیرلر زیر حكمنده نواحی‌یه تقسیم اولنمشلردر. كله‌جك بر درسده ادارهٔ دولتده مشترك بولنان دیكر وكلاء فخامك عنوانلرینی سزه بیلدیره‌جكز.

توالتكزی یاپیكز

هرصباح دیشلریكی فورچه‌لا. المالری كوتور كوتورچكننه‌ین كوزل وبیاض دیشلریكی محافظه‌ده طوتمق استرسك، انلرك سیاه‌لندیغنی صوكره بوزلدیغنی كورمك استمز ایسه‌ك، دیشلرینك بر اختیار مثللی سوكلدیكنی ارزو ایلمز ایسه‌ك هرصباح آنلری فورچه‌لا. بر دیش فورچه‌سی سكا ایكی غروشـه مال اولور. شهر چارشوسنده بولورسون بو اشترایی برنجی تصرفلر كدن

اوله‌رق تقديس ايله. هفته‌ده بر كره باشكى صابونلا وبول صو
ايله آنى ييقا. كوزل صاچلرينك چوق وقت محافظه‌سنك،
اختيار اولمقسزين باشنك طازلاق قالمامسنك سبب يكانه‌سى
بودر. كل دنيلان بو منفور خسته‌لكه دوچار اولمامنك واسطهٔ
حسنه‌سيده بودر. دوقتور الى‌په‌قو

آج قالان سياح

چولده غائب اولان بر سياح ايكى كون برشى ييوب ايچمه‌مشيدى. آجلق وصوسزلقدن مطلقا اولمك تهلكه‌سنده بولنمقده
ايكن كاروانلرك دوه‌لرينى صولاديغى بيكارى كورديكنده حوض
ياننده بر كوچوك طوربه‌اونودلمشيدى. كنديسنه تقويت ويره‌جك
خورمه ياخود فندق ظنيله الحمدالله ديه باغره‌رق الوب اوطتلى
اميدله طوربه‌يى اچدى. حاوى اولديغى شئ كوردكدن صكره
محزوناً: يازيق بونلر يالكز انجوايمش! بنى اولومدنك قبا بر
غدا قورتاره‌جق‌ايكن متفقاً خزينه اطلاق اولنان شى نه‌ايشمه
يارار! ديه كمال نوميديله تكرار (دوشردى) براقدى.

كوسه‌له ـ سختيان

مقدملرى انسانلر يالين اياق كزرلردى. بك زنكينلرى
قوندره يرينه اياغك اطرافنه باغلانمش قايشلرى كوج كييه‌بيليرلردى. فى‌يو مناهذا اولوجهله دكلدر. زنكينلر، وقت‌وحالى

خوش اولنـلر، فقیرلر کافه‌سی قوندره‌لر ایچون بول بول پاره ویره‌بیلیورلر. قوندره‌لر کوسه‌له ایله سختیاندن یعنی حیوانات دریسیله اعمال اولنور. الک مستعمللری صغیر، اینك، مانده، طانه، بیکیر، کچی، قویون دریلریدر. کوسه‌له، سختیان ایشله‌نن کارخانه‌لره: دباغخانه، ایشله‌ین عمله‌یه دباغ دیرلر.

مابعد

کوسه‌له، سختیان اعمالی پك چوق ایشه متوقفدر. الك اول دری پك چوق قورومش اولملیدر. صوکره تویلری یولنر، یالکز اولوقت دباغته باشلانر، قورومش اوکودلمش میشه قبوغنه دباغ توزی تعبیر اولنـور. بر مقدار دباغ توزی بر قاچ کون صویه قونور صکره دریلر اورایه یاتیریلیر. دباغ توزی یاخـود تان دریلری سرتلشـدیرر بتون فنا قوقوسنی رفع ایدر. بو عملیاتدن صوکره دریلر همان بیـوك خندقلره وضع ایدیلیر اوراده دباغ توزیله تکرار اورتولور، صـولانر، اوچ آی قدر اوراده براقیلیر. بو مدت نهایتنده دریلر کوسه‌له (سختیان) اولور. صاتیلغه چیقاریله‌بیلیر. قوندره‌لرك قسم کلیسی کوسه‌له‌دن یاپیلیر. سختیانه کلنجه آنلرده الدیون وقالچین وسائره اعمالنده استعمال اولنور.

کوچوك قیزله قوشلر

كوچوك قيزله قوشلر

قار كسلمیور ایدی. سكز كوندن بری هنوز یر مستور ایدی وكوچوك قوشلرك یه‌جكی اولمدیغندن آجلقدن جیویلده‌شیورلر ایدی. برتك یوره‌كی‌طیانه‌میوب آقشام صباح كوچوك الیله دیوار دیبنی سپوره‌رك اتمك اوفغی قویدیغنی كورلدی. بر كون باباسی اوراده (نه یاپیورسن بو شدتلی صغوقده اصلا طیشارییه چیقمامليسن) دیه اكا صوردیغنده سزك یاپدیغكزی كوردیكم شیئی یاپیورم دیه جواب ویردی. زواللیلره یاردمه‌كابیرم.

دده ایله حفید

بر دفعه سكسان یاشنی متجاوز ایی بر اختیار وار ایدی. آرتق یوریه‌مز ایدی. پك صاغر ایدی، كوزلری او قدر بولانق ایدی كه ارتق همان هیچ كوره‌میور ایدی. الی تترر اولدیغندن صوفراده قاشیغی طوته‌ماز، اكثریا چوربادن صفره‌یه واوزرینه دوكر ایدی. بو كندیسنه خوش كورنمه‌ین اوغلی لویز بركون: بابا سن بوندن صكره صوبه آرقه‌سنده یمكنی یه بو دها ایيدر دیدی. اختیار برشی دیمدی. فقط اوغلنك آرتق صفره‌ده كندیسنی استمدیكنی دوشنه‌رك یالكزجه آغلدی. بشقه بردفعه طباغنی دوشوروب قیرلدی. اوغلی لویز اكا بر قواطه صاتون

آله‌رق: بابا مادامکه طباقلریکزی قیریورسکز یمککزی بونده ییکز بو دها ایی اوله‌جق دیدی.

مابعد

لویزك دخی آدولف اسمنده آلتی یاشنده بر اوغلی وار ایدی. کوچوك آدولف باباسنه (او حالده دده‌مه ویردیککز قواطه قیرلماز اویله‌می بابا) دیدی. لویز (خیر اوغلم نیچون بونی بکا سویلیورسك) دیه جواب ویردی. آدولف چونکه نوقت بن سزك کبی بیوك اولورسه‌م سزده دده‌م کبی اختیار اولورسه‌کز بنده سزه بو طباقده یدره‌جکم دیه‌جواب ویردی. لویز چوجغك بویله سویلدیکنی ایشتمکله متنبه اولدی اولوقت چوجقلری طرفندن حرمت وخدمت اولنمق آرزو اولنورسه انا و بابایه حرمت وخدمت ایتمك لازم کله‌جکنی آکلادی.

صنفده نصل بولنملیدر

یازیخانه‌نك اوکنده اولدیغك ویازی یازدیغك وقت قانبور وبچمسز وضعف بصرك اولمغه، یقنك اولمدقجه ایلری‌یه اکلمه. کاغدك اوزرینه یاتمه. صندالیه‌نك اوزرنده کندیکی دیك، باشکی طوغری، اوموزلریکی دوز، دیرسکلریکی وجودکله برابر طوت. شونی خاطریکه کتیر: طوغری وجودله طوغری کاغده طوغری بر یازی یازمق لازمدر. اکر بو قاعده‌یه رعایت ایدرسك

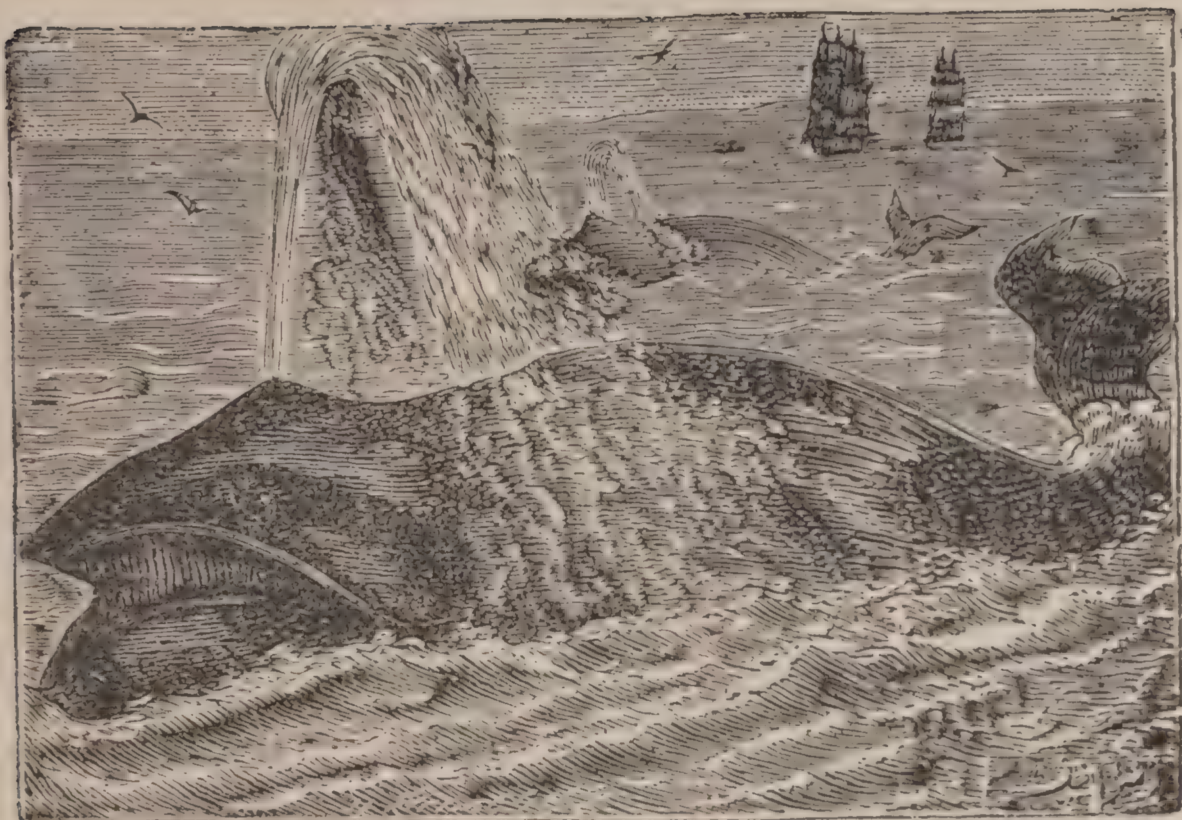
طوغری وایی خلق اولنمش بر کوچوك چوجق قالیرسك. اکر اهمال ایدرسك اوموزلرك کنشلنر، ارقه‌ك قانبورلشیر، کوکسك چقورلشیر کوزلرك آرتق پارلاق کورمز، سنده چرکین وخسته اولورسن.
دوقتور الی پەقو

ایيلك

اوچ چوجق اوچ، آرقداش صنفه کیدرلردی. بریسی: ایی چالیشیرسه‌م پدرم بکا بر لویز وعد ایلدی دیدی. آرقداشلرك ایکنجیسی: بن اننه‌م بنی اوقشاسون دیه چالیشیورم دیدی، صوکره‌کی: بر آه چکه‌رك بن اوکسوز اولدیغم وآنام بابام اولمدیغی ایچون بنم برشیئم اولمیه‌جق، فقط بونکله برابر ایيلك ایتمك ایچون سعی ایده‌جکم دیدی. ایيلك ایتمه‌لیدر چونکه بو ایيلکدر.

بالينه

بالينه هر نقدر صوده يشارسه‌ده بالق اولمقدن اوزاقدر . فی‌الحقيقه بربالق نه‌ايله طانير يمورطه طوغرمقله دكلمی؟ خاويارى بيليرسكز! فرض ايدرم كه اندن چوق دفعه يمشسكزدر . پكی هاويار برنوع بالق يمورطه‌سندن بشقه برشی دكلدر . صويك ديبنه وضع اولنمش اولان بو يمورطه‌لردن بيكلرجه بالق طوغار بالينه بويله دكلدر! يالكز وجودی هيچ پول ايله مستوراولمدقدن بشقه حتی سودله بسلديكی ياوريلرينده طوغرر .

بالينه بعضاً اوتوز مترو اوزنلغنده اولور بوجسيم بوينك خلافنه اوله‌رق بوغازی طار اولديغندن يالكز كوچوك بالقلرله تعيش ايدر! ديشلری يوقدر مادامكه كنديسی حشرات صغيره‌يی يوتار بوبشقه‌جه كنديسنه بربيوك شيئه‌ده يرامازدی لكن فك اعلاسندن (بالينه) دينلان شی اعمـال اولنان (قانون) تسميه

ایدیلان الستیقی اوزون ماده‌لر اینر؛ بالنیه‌لر اوقیانوس کبیرده یشارلر .

صحته دائر نصیحت

صحتی اولمیان برشیئه مالك دکلدر. الله بزه اوزون عمر ویریور بونی قیصالتان بز اولیورز. فنا هوا خلقی قلنجدن زیاده اولدرر هوا کیرمیان یره حکیم کیرر. یشامق ایچون یمه‌لیدر یمك ایچون یشامامليدر . ایشـله قناعته ایکی ایی حکیم تسمیه اولنور. معده‌دن بیوك اغزه مالك اولمامليدر. تنك دریده ایسه انی تمیزلت. صغوق صو قانی صیجاق ایدر. الك ایی حکیم اصلا حکیمه محتاج اولمامقدر. اولومدن بشقه هرشیئك چاره‌سی واردر.

دوقتور الی‌یه‌قو

کوچوك لورا آیینه‌یه حیران اولیور ایدی . والده‌سی بوایینه‌یی یرینه قوی دیدیکنده چوجق کندیمی کورمك استرم‌دیه اغلایه‌رق ، باغره‌رق، دینه‌رك جواب ویرمسیله انیمی استرسن؟ بکی! ال، اشته اکشی صوراتکه باق! لورا اینه‌ده حدتلی کریه المنظر برچوجق کوردی .

دولت علیه‌نك اصول ضابطه‌سی

دها خاطرمده‌درکه مکتبلی اولدیغم زمانلرده ایی، چالشقان،

عقللی، خواجه‌سی حقنده غایت حرمتلی شاکردلردن رفیقلرم وار ایدی. صنفداشلرم میاننده بعض فنالرده بولنورایدی. تنبل شماته‌جی، دقتسز . جرأتکار ایدیلر. خواجه‌ده انلری هر کون مجازات ایدردی. دیزاوزرینه‌اوتوردیله‌رق، دیکری یوزی دیواره قارشی ارقه‌سی ارقداشلرینه چویردیله‌رك، الحاصل انلردن دوویلان، حتی حبسه بیله کوندریلانلری بولنیور ایدی. صکره بیو دیکمده اثنای حیاتمده برتبدل بوله‌مدم. اطرافمده بولنان انسانلر مقدمکه چوجقلردن بشقه دکللردی . اره‌لرنده ایبلری ناموسلیلری، چالشقانلری وار ایدی. لکن تنبللریده وارایدی. یعنی کندینه چالشمق زحمتی ویرمکسزین یشامق ایستیانلر .

مابعد

هیچ پاره‌لری اولمدیغی وقتده جبراً دیکرلرندن استرلردی. رد حالنده انلری چالارلر یاخود اولدررلر ایدی . اولوقت متهملری توقیف وعدلیه‌یه تسلیم ایچون پولیسك مداخله‌سنی کوردم!، ضبطیه ناظرینك امری تحتنده بیکلرله ضبطیه یاخود ژاندارمه واردر ، بونلر شهرك مختلف محله‌لرنده اولان مقام مأمورینلرینه کیدرلر وکیجه‌کوندز سلامت عمومیه‌یه نظارت ایچون شهری مرور ایدرلر. برسرخوش کوردکلرنده همان انی توقیف ایدرلر . برادم دیکرینی دوکرسه چابوق انی حبس ایدرلر، برکیمسه کیجه‌نك نظامسز ساعتنده کزرسه پولیس مامورلری مرور ایدنی مظنون کبی توقیف ایدرك انی قره‌غوله

کوتوررلر. چوجقلرم ایی کوریورسکزکه مکتبله حیات بربرینه مشابهدر وامورانضباطیه‌ده هریرده بردر یعنی سرت فقط عادله

طاغلر نه‌یه یارارلر

چوجقلر برمملکت ایچون داغ اولوب اولمامق فرقسز برشیدر ظن ایدرمیکز؟ برلحظه ایچون ممالك محروسه تپه‌لرینی

قالدیکز! ارتق اهالینك انجه‌جك صویی اولمیه‌جقدر. چونکه طاغلر اوزرلرنده‌کی قارلری کونشدن اریدوب چای یاخود نهر شکلنده دکزه اقدیغنی بیلمز دکلسکز. داغلرك دها بشقه بر فائده‌سی واردر، اورمانلر انلرك تپه و یا بایرلرنده سورر، اورمانلر بزه انشاآت، محروقات وصنعت ایچون اغاج تدارك ایدرلر. الحاصل طاغلرك اك زیاده فائده‌سی حاوی اولدقلری معدنلردن عبارتدر. مملکتمز اندن کلیتلی برعدده مالکدر. اك مشهورلری بروسه‌نك، سلانیکك زنکین التون وکموش، باقر، تیمور، کوکورد، کمور معدنلریدر. استانبول وادرنه جوارلرنده کذلك باقر، تیمور، کموش معدنلری بولنور. حاصلی ایدینده چینقو، خداوندکار ولایتنده غازیاغی وانده نفط یاغی واردر.

قاضی ایله دوه‌جی

بر تجار حلبدن بروته کوتورمك ایچون بردوه سارابانه برمقدار اپیك بالیه‌لری تودیع ایله انکله برابر یوله چیقمشدی. لکن اثنای راهده کیفسز اوله‌رق اندن خیلی وقت اول واصل اولان کاروانی تعقیب ایده‌مدی. دوه‌جی (ادمنك) مال صاحبنك کلمدیکنی کوره‌رك برچوق هفته‌لر (نهایتنده) صوکره انی اولمش تصور ایتدی. اپیکی کندی حسابی ایچون صاتوب

صنعتنی دکشدردی . حاصلی تجار کله‌رك دوه‌جی‌یی ارەمقله ایی وقت غائب ایتدکدن صکره اکا تصادف ایتدی ،ماللرینی استدی .

مابعد

حیله‌کار؛ انی طانیمازلقدن کلدی ، اصلا دوه‌جی اولدیغنی انکار ایلدی ، دعوا حضورینه نقل اولنان قاضی؛ انلره هر ایکیسنك دخی حقلرینك غائب اولدیغنی افاده ایله حضوردن چیقملرینی امرایتدی؛ انلره ارقه‌سنی چویردی ، انلرك برابرجه چیقمقده اولدقلری اثناده برپنجره‌یه کله‌رك ایچه یوکسك سسله « دوه‌جی برشی سویله‌یه‌جکم » (برکلمه) دیه باغردی دوه‌جی اولان بو صنعتی شمدی انکار ایتدیکنی دوشنمکسزین همان باشنی چویردی . اولوقت قاضی انی کری دوندرمکه اجبار ایده‌رك برصویه اتدردی ، حیله‌سنی اقرار ایتدی . تجاره مسروق ایپکلرله برابر یالان یره یمین ویردیکی ایچون بشقه‌جه کلیتلی برجزای نقدی اعطا ایلمکه محکوم ایلدی .

هر چشید میوه یمیکز

بك ایی طانیدیغك ویوز دفعه‌کوردیکك یمشلردن بشقه هیچ یمه! کیرازلر ، شفتالیلر ، اریکلر ، جویزلر ، چیلکلر . فقط طانیمقده

امین اولمدیغك بر یمشی کوردیککده اصلا طوقونمه! بلکه زهردر. چالیلرده، طاشلر اره‌سنده پك کوزل ینه‌جك چهره‌لی کرازه مشابه قرمزی یاخود سیاه کوزل یمشلری کورمك بلکه سزه واقع اولور. اکا طوقونمه! شدتلی بر زهردر. بویلانجی کرازلردن طوپلایوب یدکلری ایچون برقاچ ساعت ظرفنده اولمش سنك یاشکده برادر، همشیره ایکی کوزل چوجق طانیرم. خاطریکه کتر که کیرازلریالکز بیوك اغاجلرده حصوله کلیر وسنك بویکدن ازیوکسك کوچوك اغاجغز امین دکلدر.

دوقتور الی‌په‌قو

بر کوچوك چوجغك یوز یاصدیغی — شعردن مترجم

باشمك التنده صیجاق وشیرین سوکیلی کوچوك یوزیاصدیغم! منتخب تویلرله مملو! بیاض ونم ایچون معمول! روزکاردن، پك شدتلی صغوقدن، فورتنه‌دن قورقولدیغندن سوکیلی کوچوك یوز یاصدیغی! سنك اوزرکده نه کوزل اویویورم. چوق فقیر، چپلاق، والده‌سز، اوسز چوجقلرك اویومق ایچون هیچ یوزیاصدقلری یوقدر، دائما اویقولری واردر. ای اجی طالع! اننه‌م، شیرین اننه‌م! بنی؛ اه ایتدرن شی بودر. بویاصدقلری اولمیان هپ کچوك ملکلر ایچون جناب حقه دعا ایتدیکمده بنمکنی قوجاقلایورم. یالکز اياق اوجکه بکا یاپدیغك شیرین اشیانه‌مده اننه‌م؛ سنی

تقديس ايدر وسنككنه طوقونورم . رؤيتی اوقدر نشئه آور اولان ماوی پرده‌لی شفقك يالكز برنجی ضياسنده اويانرم! پك شفقت انكيز دعامی يواش سويليه‌جكم! شيرين اننه‌م! بر بوسه دها اعطا ايت! اقشام شريفلر خير اولسون .

ادرنه

رضا؛ ابراهيم بكله كزمكه كيتدكلرنده دائما بينلرنده جدی شيلر قونشور ايديلر. بر دفعه بحث ادرنه‌يه وجوارينه انتقال ايتدی (دوشدی). اشته ابراهيم بكك اوغلنه نقل ايلديكی شی: استانبولدن وادرنه‌دن مساوی مسافه‌ده لوله بورغازده ترن توقف ايدر. (لوله) اسمنك اشعار ايلديكی وجهله بوقصبه اوراده اعمال اولنان لوله‌لرله معروفدر. بو كويه (لوله) تسميه‌سنك سببی بوندن عبارتدر. لوله اعمالنده مستعمل بوعين طوپراق؛ چناق، چوملك اعمالنه‌ده يارار. بو صنعت؛ بومحل ايچون بر استفاده منبعيدر . لوله بورغازدن ادرنه‌يه اوزاق دكلدر. شمندوفرله انجق بش ساعتدر. بو بيوك شهر ماريچه، اردا، طونجه صولرندن اوچ نهرك صولرينك كلوب ديبنده قارشديغی بر تپه‌نك مائلنده‌در .

مابعد

بووضعيتدن متحصل تسهيل نقليات خصوصی ادرنه‌نك

تجارتنه بیوك بر ایشلككلك ویرمكده‌در. صابون، شكرلمه، كل‌یاغی وصویی ایپك، پاموق، یپاق، سختیان محصولات ومصنوعات نادراتندندر. بوشهرده شیاق دنیلان بر چوخه فابریقه‌سی بولندیغی مثللی نادیده بر نسجله معمول سجاده اهرامده بولنور. متعدد مبانئ عالیه‌سی میاننده سلطان سلیم جامعی، علی پاشا چارشیسی ادرنه‌نك باعث تزییناتیدر. چارشیلری، مكتبلری، كوپریلری، سرایلری، چوقلری باقرله اورتیلی اولان جامعلری، ضیاء شمسدن لمعان ایدن قبه‌لری آنلری تزیین ایلیان طوپلری، چشمه‌لری، كافه‌سی سیاحینك دقتنی جالب ولایق اولور. حاصلی ادرنه‌نك ۱۲۰,۰۰۰ اهالی‌یی حاوی اولدیغنی علاوه ایده‌جكم. ابراهیم بك شایان اعتنا اولان سوزینی بوراده قطع ایلدی.

دوستم رضا

رضا نصل دوستم اولدیغنی بیلیرمیسكز! سزه سویلیه‌جكم. سزك كبی كوچوك چوجق ایكن مكتب چانطه‌م آرقه‌مده اوله‌رق بنده مكتبه كیدردم. بر قیش صباحی پك اوشومشدم پوپراز اسیور، بوز طوتمش، زمین آیاقلرمك آلتنده كوتوردیوریدی. بو اثناده مكتب رفیقم رضایه راست كلدم. انی بر آز بایلان طوتان آننه‌سی آكا بر بیوك شال صارمش وبرچوق دفعه

بیوننه‌دولامشدی. بنم ترم ترم تتره‌یوب بردوزی‌یه اوکسورمکده اولدیغمی کورن رضا بنی چاغردی؛ کل یانمه شال هرایکیمز ایچون کافی درجه اوزوندر دیدی. ماوی نقشلی شالی اچدی بر اینلی اوجونی بنم اوموزلریمك اطرافندن امرار ایلدی هر ایکیمز بیونلریمزدن بر بریمزه صیقلمش وباغلانمش کیدیور ایدك بو پك اکلنجه‌لی وپك صیجاق اولیور ایدی. بووقتدن بری ایی رضایی هروقت سورم وهرکسده بنم کبی انی سور؛ چونکه بنم حقمده اولدیغی کبی هرکس حقنده‌ده حرمتلی ایدی.

اشیا درسی — کاغد

بوکتابك بیاض یاپراقلرینك ودفترلریکزکنك نه ایله یاپلدیغنی بیلیرمیسکز؟ بو اسکی پچاورالرله یاخود صمانله یاخود درلو درلوقوری اوتلرله‌در. هپ بونلری خمور ایدرلر بو خموری اغاردرلرصکره یوارلاق برشیله اینجه‌ییراقلره یاپارلر. اشته کاغد! مطبعه‌نك بیوك ماکنه‌لرینك اوزرینه اوقودیغکز سیاه حرفلرك اشارت ایلدیکی بیاض کاغد.

ای

پك بایالان بربیك ای بکا ویرلسون، استرم دیه باغریور ایدی کوچوك انه‌سی ارضك کافهٔ التونیله انی ممنون ایتمك استمشیدی!

ننه‌سی ازقالدی چارشی به چیقوب چوجقلر ایچون‌ای صاتیلوب صاتلمدیغنی صوره‌جقدی! متحیر قالان باباسی؛ براز عقللیجه اولدیغندن (کل بنمله دها زیاده طلب ایتمکسزین انی سکاویره‌جکم) دیدی. چوجق؛ همان باباسنه متابعت ایلدی. برقومشو داغ وارایدی. باباسی (کل ای اوراده یوکسکده‌در) دیدی. چیقدیلر! برمدت صکره چوجق دوره‌رق (بابا دها اوزاقمیدر) دیدی! (اوت پك اوزاق)! یوله روان اولدیلر. چوجق؛ باباپك یورلدم دیمکه باشلادی؟ (اوحالده ارتق انی استمیورسن)؟جوابی یالکز فصیح برسکوت اولدی! الاجه قرانلقده کری کلدیلر. لکن بیك آیلره غرض باغلادی! ارتق اصلا اندن بحث ایلمدی.

آیی

چوجقلر؛ آیی، سزك ایچون صغوق، صویتاری واکلندریجی برحیواندر. زورناصداسیله قالقیر، دفله اوینار صاحبنك دکنکندن قورقار، مسخره‌در. آوجی ایچون آیی یولده راست کلمکدن ممنون

اولمدیغی برتهلکه‌لی رفیقدر. چوق چشید آیی واردر. قیر، قوله،
بیاض، قومرال وسیاهلری واردر. عمومیتله اتله تغدی ایدرلر.
آکل اللحمدرلر. مع مافیه یمش، کوك وبال بیانلریده واردر.

مابعد

ایی آوی چوق صورتله یاپیلیر. اوروپانك شمالنده کائن
ممالکده حرص واشتها ایله ارادیغی بال‌ه‌راقی قارشدره‌رق حیوانی
سرخوش ایدرلر، بزم داغلریمزده آوجی وجودینی باشدن ایاغه
قدر تویی طیشاریده قویون دریسیله طونادر، بووجهله کینمش
ایکی ادم دفعةً ایی‌یه هجوم ایدرك حیوانك قولنی، وجودینی
طوتارلر، شاشردرلر صوکره قلبنه براوزون بتاغان بچاغنی دالدررلر،
حیوان بردن اولور. دوشر آییلر اکثریا اغاجلرك اسکی کوتوکارنده
ساکن اولورلر، مسکننه اتش قویه‌رق انی طوتارلر. بعضاً اغاجلرك
تپه‌سنده بیله ساکن اولور. بوحالده برانه یاوریلریله‌سکز یاخود
اون مترو یوکسکده ساکن اولورسه انی دومانلاتدررلر، اولا
کندیسی اینر، یره اینمکسزین انی اولدررلر، صوکره یاوریلری
اینر. بیونلرینه برر ایپ کچره‌رك انلریده طوتارلر.

کلیبولی

برکون رضا ابراهیم بکه «بابا سن بکا کلیبولیدن هیچ بحث
ایتمدك. بو بابده بکا برشی نقل ایتمیه‌جکمیسك؟» دیور ایدی .

باباسیده بلا تردد (اوت دقتله) دیکله دیه جواب ویردی. کلیبولی مرمره ساحلنده برشبه جزیره‌ده بولنیور. بوشبه جزیره‌نك بلکه دنیاده اشی یوقدر. بو سکسان بیك ارشون اوزونلغنده پك دار برقسم اراضیدر. شمالدن جنوبه، براوجندن اوبرینه قدر برکنش بغچه‌یه مشابهدر! اوراده یالکز پك جسیم انجیرلکلر، پورتقاللقلر، لیمونلقلر، زیتونلکلر وبر چوق توتلقلر کوریلیر، زیتونلکلرك اعلا زیتون یاغلری اعمال اولنور زیتون حصوله کتوردیکنی و توتلقلرك یپراقلری ایله ایپك بوجکنه تحول ایدن طرطیللرك بسلندیکنی سکا سویلمکه لزوم یوقدر هب بونلر شبه جزیره‌یه متعلقدر کلیبولی‌یه کلنجه بوشهر اون بش بیك اهالی‌یی حاویدر. بوغازك مدخلنده مدافعه ایدر اون درت استحکامله تقویه ایدلمشدر. کلیبولی ایچون صوك بیان اولنه‌جق شی اجداد عظاممزك برنجی دفعه روم ایللی‌یه اورادن مرورلریدر. بوشهر حقنده تخمیناً سویلنه‌جك شی اشته بوندن عبارتدر.

تصویر

کلیتلی زنکین برتجار بردانه‌دن عبارت اولان اوغلنك دخی مسقط رأسندن اوزاقده بولندیغی اثناده بر اوزاق سیاحتده وفات ایلدی. برمدت صکره بربری آردندن اورایه اوچ

دلیقانلینك کلدیکی کورلدی. هر بری متوفانك اوغلی وبناءعلیه یکانه وارثی اولدقلرینی ادعا ایتدیلر. بو اوچ کنج؛ آز چوق یکدیکرینه بکزه‌مکده اولدقلرندن، متوفانك اوز اوغلی خیلی سنه‌دن بری غائب بولندیغندن یالانجیلری کیمسه تفریق ایده‌مدی. اولوقت قاضی؛ پدره زیاده‌سیله مشابه برتصویر کتردوب رقبایه (ایچکزدن هانکیکز بو تصویرك کوکسی اوزرینه؛ بورایه یابه‌جغم نشانه براوقله‌اوره‌بیلیرسه میراثك تصرفی آنك اوله‌جقدر) دیدی! برنجی بر یای وبراوق آله‌رق همان مقصده نائل اوله‌یازدی. ایکنجی دخی کندی نوبتنده اوقو آتوب اشارته دها یقین طوقندردی. اوچنجی چکمك اوزره ایکن برقاچ ثانیه ترددن صکره اوق ویایی اوزاغه آتوب کوز یاشلریله اثبات ایدرك (خیر پدرمك تصویرینه سلاح چکمکه قرار ویره‌میه‌جکم! بو فیأتله میراثی استرداد ایتمکدن ترك ایتمکی ترجیح ایده‌جکم) دیدی. حاکم؛ یرندن قالقوب برصدای هیجان انتما ایله (کشی زاده دلیقانلی متوفانك اوغلی، وارث مشروعی یالکز سنسن بر اوز اولاد باباسنك قلبنی بر تصویرده بیله دلمکه مقتدر اوله‌ماز) دیدی.

هوا حیاته غدادر

هوا حیاتك غداسیدر. اکر سنده برلحظه هوا بولنمسه ایدی اولورایدك! ایکی کون کندیکی یمکدن کوزلجه چکره بیلیرسن.

لکن نفس المقسزین ایکی دقیقه کچرمکی تجربه ایت! ممکن دکلدر. هوا؛ برایتمك کبیدر! انی یمك یرینه هوایی تنفس ایدرسن! کیرلی و بوزوق ایتمك ینرمی؟ خیر! اویله ایسه، برغیر صافی ومتعفن هواییده تنفس ایتاملیدر. اولجه دیکر برینك چکنه‌دیکی ایتمکی یرمیسن؟ خیر! اویله ایسه؛ اولجه بربشقه‌سنك تنفسنده استعمال ایلدیکی هواییده ارتق تنفس ایتاملیسن! هرکون سکا یکی وتمیز هوا لازمدر. تنفس ایلدیکك هوا یدیکك ایتمك کبی تمیز اولملیدر. پس هوا؛ بوزق ایتمك مثللی سنی اماته ایدر.

دوقتور الی‌په‌قو.

اشیا درسی — هوا

ارض؛ هرطرفدن برقالین هوا طبقه‌سیله احاطه اولنمش بر جسیم کله‌در. بوقله صارلمش بریلیه ایله تشبیه اولنه‌بیلیر. جهلا هوانك اصلابرشی اولمدیغنی ظن ایدرلر. الدانیورلر! هوا؛ حقیقتة برشیدر. دیکری مثللی برجسمدر صو بخاری، اشتعال غازی وسائره کبی! روزکار؛ حرکته کلمش هوادر. بریلپازه، بردفتر، برکتاب یاخود برمندیل صاللایه‌رق روزکار حاصل ایده‌بیلیرسکز! هوا برجسم اولدیغندن اجسام سائرهٔ مثللی براغرلغی واردر. شبهه‌سز تیموردن طاشدن اغاجدن حفیفدر! لکن برجنس اغرلغی واردر. برقابده‌کی هوا بوشالدیله بیلیرمی؟ بلاتردد اوت! برانختار

الیکز ، دلکندن هپ هواسنی چککز ، انختارك دوداغکزده قالدیغنی کوره‌جکسکز! یاپدیغکز شی بیلیورمیسکز؟ انختارده‌کی هوایی بوشالتدیکز ! عالملر انی بوشالتمق ایچون برماکنه دوشوندیلر! بوکا (مخلیه الهوا) تسمیه ایلدیلر ! هایدی بقالم برقیه صو آله‌بیلیر برشیشه فرض ایدیکز هوا دولو بو شیشه‌یی وزن ایدیکز! مثلاموازنت حصولی ایچون یکرمی درهم کله‌جك! شیشه‌دن هوایی چککز! ترازی‌یه تکرارقویکز! آرتق ١٩ درهمدن زیاده کلمیه‌جکدر . بوا ثبات ایدرکه برقیه هوا بردرهم ٣ غرام آغرلغنده‌در .

دائما خشنود درویش

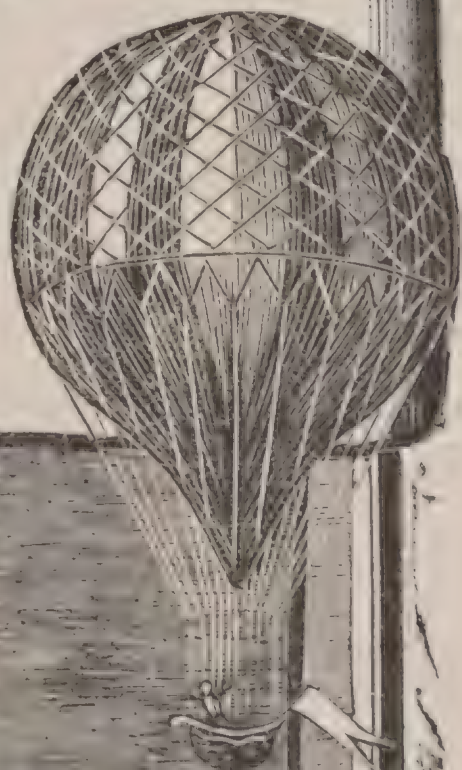
اتیده‌کی شیٔ عالم بردرویش بالذات حکایه ایدییور. «قسمتم اولان حکمت ربانیه‌نك مخالفی نصل اولورسه اولسون هیچ بروقتده علیهنده اعتراضده بولنمامشدم. خشنود اولمدیغم یالکز برفعه خطرمه کلیور . پابوج المق ایچون پاره‌سزلکدن خلیجه شدتلی برصغوقده یالین‌ایاق کزمکه (کیتمکه) مجبور اولمشدم. غایت مکدر اوله‌رق نماز قیلمق ایچون برجامعه کیرمکده ایکن اوراده ایکی ایاغی کسلمش بر فلاکزده‌یه تصادف ایلدم . انك مشاهده‌سی بنی بر چوق ملاحظاته سوق ایلدی (یاپدردی) کندی کندیمه چبلاق ایاغمی اولمق هیچ اولمامقدن دها دکرلیدر» دیدم.

اشیا درسی — بالون

انسانلر دکزده، قاره‌ده سیاحتدن ممنون اولمیه‌رق هوای نسیمی اوقیانوسنده یلکنله گزمك ارزو ایتدیلر.

ایکی فرانسز (مونت قولفیه) برادرلر پك چوق ملاحظه‌دن صوکرا هوانك صو کبی مقاومتی یعنی برقوهٔ دافعه اجرا ایلدیکنی اکلادیلر. آرتق کرهٔ ارضك اوزرینه چیقمق ایچون هوادن

خفیف بر غاز بولمق ایجاب ایلدی. (مونت قولفیه) برادرلر دومان استعمال ایلدیلر. کاغددن بر بیوك طوربه آله‌رق بالون تسمیه ایتدیلر. آکا دومان دولدردیلر، دلیکلرینی کوزلجه دولدردیلر، صالیویر-دیلر. بیکلرجه سیرجیلرك موجب استحسانی اوله‌رق هوالره صعود ایلدی. اشته بو تجربه یوز سنه‌در.

مابعد

بو کون بالونلری هوادن اون درت دفعه خفیف اولان (مولد الماء) تعبیر اولنان غازله شیشیریورلر. بر بالوندن بر فکر حاصل ایلمك ایچون ششرلدیکی وقت بر طرفندن دیکرینه کچورلمك ایچون یکرمی مترو اوزونلغنده بر ایکنه اقتضا ایدر حجمده ایپکدن بر طوربه تصور ایدیکز. بر دار یاریقدن بو طوربه‌یه فوچیلرده اعمال اولنان (مولد الماء) غازی ادخال اولنور. بالون او قدر خفیف اولورکه اکر تیمور زنجیرلرله باغلی اولمسه بلا تردد قاچار. بالون بر دفعه ششدیمی؟ اکا ایپلرله (بالون تکنه‌سی) تعبیر اولنور بر صندال ربط اولنور، اورایه سیاحلر، یاخود هواده‌کزنلر اوتورر. حاصلی بونلر یره تکرار اینه‌جکلری وقت یك چابوق دوشمامك ایچون (آلت سقوط) تسمیه اولنور بر نوع بیوك شمسیه طاشرلر. هر شی السته اولدیغی وقت بریسی (هپسنی صالیویریکز) دیه باغرر. اولوقت زنجیری کسیلیر. بالون هوالره صعود ایدر. یره

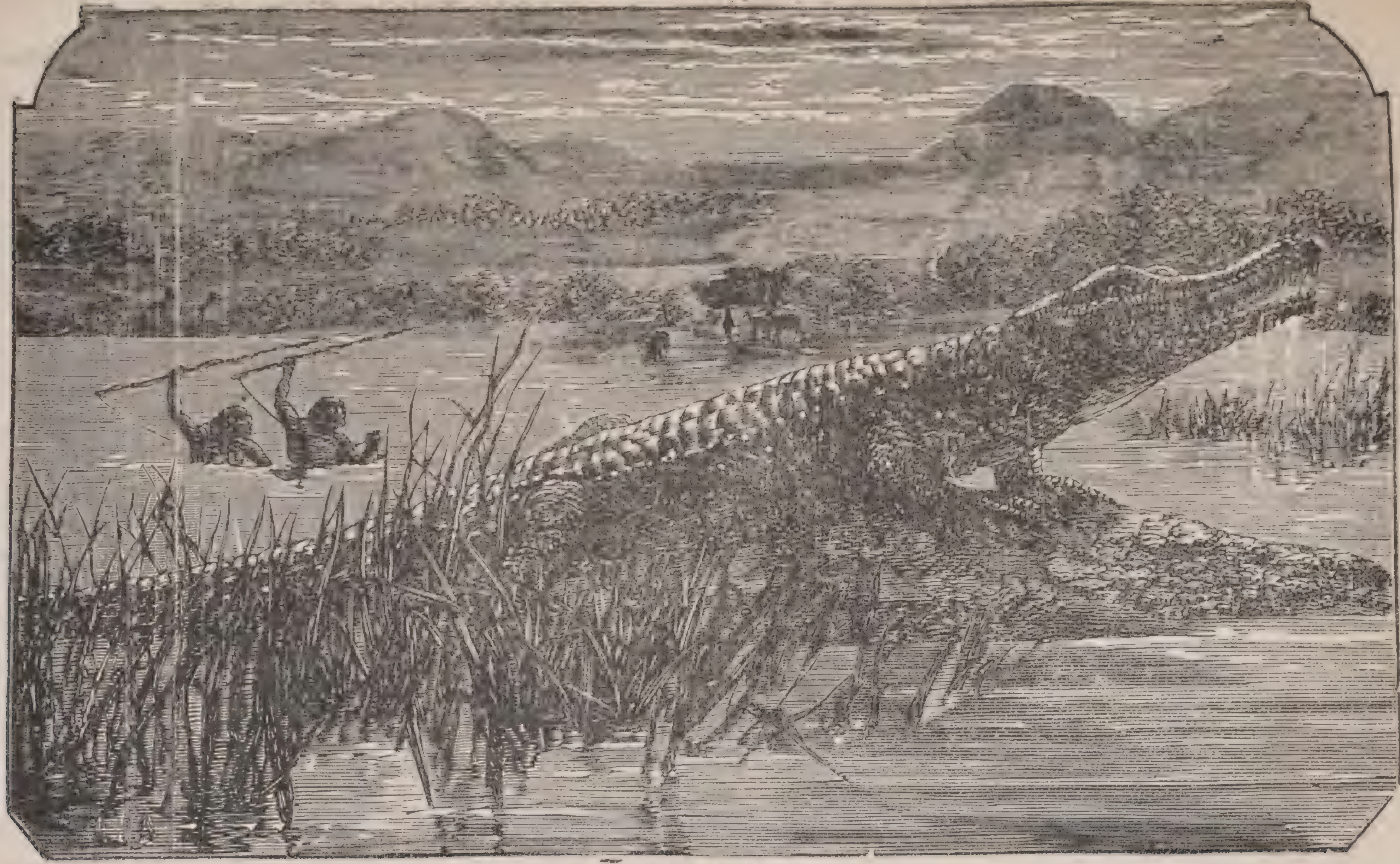
ایمك ایسته‌نیلیرسه‌یاپیله‌جق شی یالکز (مولد المائی) قاچیرمقدن و آلت سقوطی آچمقدن عبارتدر.

سلانیك

بر واپور استانبولدن طوغریجه سلانیکه اوچ کونده کیدر، (شمدی یکرمی درت ساعتده کیدن واپورلر اولدیغی کبی شمندوفرله‌ده کیدیلیور) بو تخمیناً خلیج قدر بر لیماندر. اوچیوز قدر کمی استیعاب ایده‌بیلیر! شهر بر طاغك صو افندیسی جهتنده تیاترو سیر محلی باصه‌مقلری مثللی انشا اولنمشدر. یعنی سوقاقلر بر مردیون باصه‌مغی مثللی قات قاتدر. سلانیکده دخی استانبولکی اسمده ایا صوفیه جامعی، یدی قوله کوشکی نامیله ایکی بیوك ابنیه موجود در. بو لیمانك اهالیسی پك مختلطدر، اوراده اسلام، خرستیان، یهودی، چوق اجنبی کوریلیر، بونك ایچون کافهٔ اوروپا دولتلرینك اوراده قونسلوسلری واردر. پك تجارتلی بر شهر اولوب بحر سفیدك کافهٔ لیمانلریله مناسبتی واردر. سلانیکی ٧٩٣ - ١٣٩٢ ده برنجی سلطان ییلدیرم بایزید ضبط ایلمشدر.

عربلرك تمساح آوی

تمساح

حیوان زاحف نه یه دنیلدیکنی بیلیرمیسکز؟ سورنیان یعنی قارنی اوزرینـه یوریان حیوانلر بویله تعیین اولنور مثلا: قابلو بغه‌لر، کلرلر، ییلانلر حیوان زاحفدندرلر. تمساح خلقتك الك مدهش حیوانات زاحفه سندندر، بعضاً اون مترو (١٣ارشون) اوزونلغنده اولور، ارقه‌سی اویله قالین وسرت پوللرله مستور درکه یوزندن بر تفنك قورشونی صچرار وبر تأثیر حصوله کتیرمکسزین صغور. بو حیوانك اغزی قولاغنـه قدر یاریقدر وچکه‌لری قوی، سیوری،کسکین برالتمش قدر دیشله مسلحدر، تمساح صوده و محکم یرده یشار، دیشیسی اویلینك صیجاق شعاعاتنه معروض برمحلده یاپراقلر واوتلر التنه دقتله صاقلادیغی یمورطه‌لرینی دفعةً طوغرر.

مابعد

تمساحلر، مصرده، هندده، برزیلیاده یعنی نیل، قانژ، امازون صولرنده بولنور. بو مملکتلرك عربلری بو یرتیجی حیوان زاحفدن چوق قورقمازلر. اینانلماز، برسرعتله اکا هجوم ایدرلر. آوجی اوجلری سیوری، سرت بر اودون پارچه‌سیله مسلح اوله‌رق تمساحی کوزه‌در کورر کورمز کندیسنی یوزمکه اتار، انی تعقیب ایدر؛ دالار؛ حیوان آغزینی اچینجـه قدر اودون پارچه‌سنی عمودی اوله‌رق ایکی چکه‌سی اره‌سنه دالدرر؛ تمساح

انلری شدتله قپار، ایکی سیوری اوچلرینی داماغنه وبوغازینه باترر، کندیسنی کناره چکوب اولدرن دشمننك طعمه‌سی اولوره عربلر تمساحك دریسندن استفاده ایدرلر اتینی‌ده یرلر.

چلبی بهار ـ شعردن مترجم

چلبی بهار؛ دائما سوسلی، مطرا وچالاك براختیار ادمدر. الی یشیللی بر کوزل روبه‌کیر، اصلا راحت دکلدر. نیسان ایی کلدیکنده پنجره‌یه یوزنی قویه‌رق یوکسك سسله هوا نصلدر دیر. اشته زمان ظهوری! چلبی بهار، چلبی بهار بزه تشریف ایدیکز اوزون زمان؟ اشته چمنزارك هر جهتنده اینجو مثال دراخشان ژاله‌لر، اشجار اوزرنده قاره طاوقلر اوترلر، یپراقلر محبوسلرینی کشاده ایدرلر. مرغان نغمه پردازان کونشه صباح شریفلر خیر اولسون دیه‌رك. اشته اویانمق وقتی ارقداشلر کوله‌لم چاغره‌لم دیه باغررلر. چلبی بهار، چلبی بهار بزه تشریف ایدیکز اوزون زمان. اشته چلبی بهار حرکت ایدیور. نه کیفلیدر، نه کشاده سیمالیدر! قرمزی قدیفه یاکی یشیل روبه‌سیله نه کوزل براشمشدر! اللری هپ صیق چالیلقلره اصدیغی چیچکلرله طولیدر. قوندره‌لرینك چویسی مقامنده بیاض پپاتیالر واردر. چلبی بهار، چلبی بهار بزه تشریف ایدیکز اوزون زمان.

درسدن صوکرا

چوجقلر مکتبدن پك متحیر چیقیور ایدیلر، چونکه خواجه کندیلرینه ارضك مدور ودونر اولدیغنی سویلمشدی . فؤاد « رفیقلرینه ارض نصل دونه بیلیر ایاقلریمزك التنده قملداندیغنی حس ایده‌میورز » دیدی . هپ چوجقلر باقیور ایدیلر؛ صنفك اك اپی شاکردی اولان شاکرك النده بر ایری بالون وار ایدی. « دوریکز بونی سزه افاده ایده‌یم » دیدی . یواشجه بر کوچوك قارنجه الەرق بالونك اوزرینه قویدی . یالکز ایکی پارمقلریله آلتندن طوته‌رق قارنجه بو ایری بالونك یوزنده ایشی وارمش کبی کیدوب کلیور ایدی. اولوقت شاکر یواشجه بالونی چویرمکه باشلادی ، قارنجه اولکندن زیاده متعجب اولمدی. هپ چوجقلرانی احاطه ایلیوب سونجله باغریور ایدیلر. شاکر: « کوریورمیسکز؟ بالون یردر کوچوك قارنجه بنم یرك دونر یاخود ثابت اولدیغنی اکلامقسزین قارنجه کبی یر اوزرنده کیدوب کلیورم» دیدی .

بر قاضینك حکمی

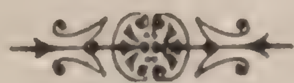
ولایتك برنده بر قاضی بر کون آتیده‌کی حکمی اعطا ایلمشدر. پك زنکین بر آدم دریدن ایوجه هیکلمش بر چانطه ایچنده کلیتلیجه بر مبلغ ضایع ایلمشیدی . ضایعنی بوریلرله

هر کسه اعلان و چانطه‌یی بولوب بوزمقسزین کتوره‌نه یوز پارچه آلتون ویره‌جکنی تعهد واتیان ایلدی. چانطه‌الینه کچن ناموسلی بر کونده‌لکجی مندرجاتنه طوقونمقسزین چانطه‌یی صادقجه کتیردی. زنکینلکندن زیاده طمعکار اولان چانطه صاحبی ایتدیکی وعدی باشدن صاومغه برسبب دوشونه‌رك همان پاره‌لری صایمغه قویولدی، چانطه‌نك حاوی اولمسی لازم کلان یدی یوز لیرا اوراده موجود ایدی. کونده‌لکجی‌یه خطاب ایدرك (دوستم بوراده تمام سکز یوز لیرا وار ایدی، یدی یوزدن زیاده بولامیورم وعداولنان مکافاتی آلمق ایچون چانطه‌یی سوکمشسك! ارتق چکلملیسك (ایشکه کتملیسك) دیدی.

مابعد

آلتوندن زیاده ناموسنی دوشونان مردکونده‌لکجی؛ چانطه ایچندن برشی چیقارلمق ایچون طوقونلمقسزین کندی طرفندن بو حالده بولندیغنی تأمین ایلدی. منازعه حضور حاکمه کوتورلدی. حاکم همان طمعکارك حیله‌سنی، کونده‌لکجینك عفتنی تمییز ایلدی. ایشك تفصیلاتنی هر برینه حکایه وتعیین ایتدیردی. زنکین کندیسنه اعاده اولنمق استنیلان چانطه‌ده سکز یوز لیرا اولمق لازمکلدیکی حالده یدی یوزدن زیاده اولمدیغنده اصرار وزواللی کونده‌لکجی مذکور چانطه‌یه اصلا طوقونلمدیغنی تذکار ایدیور ایدی. حاکم (بك اعلا بری سکز یوز لیرا ضایع ایلدی. دیکری یدی یوز بولدی. بو صوك پاره آرتق

ضایع اولان چانطه‌دن دکلدر . کونده‌لکجی‌یه سن چانطه‌یی تکرار کوتور، آنی غائب ایدن کلنجه‌یه قدر صاقلا! زنکینه‌ده سکا کلنجه‌سنك سکز یوز لیرالق چانطه‌ك بولنجه‌یه قدر صبرایله بکلمکلکی توصیه ایدرم) دیدی .

شام

شام سوریه‌نك اك اسکی ، اك مشهور شهریدر . اسلاف انی جنت مشام دیه تلقیب ایتمشدیلر . بو بیوك کوزل شهری ۹۲۲ ـ ۱۵۱۵ ده برنجی سلطان سلیم ضبط ایلمشدر. اسکی شهرك آثار قدیمه‌سنی تماشا ایچون اوراده اوچ ای اقامت ایلمشدر . خاصةً نظر دقتی . جلب ایدن شی جامع امویه اولمشدر . صماقی ومرمر ستونلره استناد ایتدرلمش اولان بو کوزل ابنیه‌نك بش ملیون دقاته قیمتی اولدیغی سویلنیر . (بو جامع مؤخراً محترق اولوب اولکندن مکمل صورتده انشا اولنمشدر .)

شامده بو کونکی کونده التمش جامع، برچوق ملکی وعسکری مکتبلری، اخلافه یادکار اوله‌جق متعدد مبانئ عالیه موجود در . شام اهالیسی تخمیناً ایکی یوز بیك نفوسدر . شام اسلحهٔ جارحه صنعتیله، قوقو وعطریات تجارتیله معروفدر. صدف وانجو صنعتی‌دخی شامك باشلیجه منابع ثروتی عدادندر.

الحاصل شام کرك بغداده، کرك مکه‌یه سوق ایلدیکی متعددکار وانلرله پك اسکیدن بزی طانمشدر .

کوچوك ملاح ـ شعردن مترجم

انی ؛ پك سوکیلی وطن وسماسندن جدا اوله‌رق کوپوکلی دالغه‌لر التنه یاتردیلر . دریانك ؛ سنك ایچون یاپدیغی یومشاق یتاق اوزرنده، قوم ومتحرك یوصوك اوستنده اویو ، ! زواللی ملاح صغیر اویو ! قپودان، کمی طائفه‌سی هپسی ماتم زده‌در .
— او اصلا اغلامدی — لکن بودفعه قلبی یرتلدی. کوزلرینه برياش چیقیور ! اه‌ایدیور ؛ بنم کوچوك ملاحجغزم ! اه‌والده‌سنك ، برادرینك وکنج همشیره‌سنك اضطرابنی کیم افاده ایده‌جك ؟ او قدر لطافتی حائز اولان اوچینك اتحادی انلرك اوچی ایچون بر پدر دکلمیـــدی ؟ بو بیچاره کوچوك ملاح ! سفینهٔ امواجده نوقت فورتنه اوله‌جق ؟ اقشام ایکی دیز اوزرنده یعنی شدتله منتظر اوله‌جقلر ! اصلا انی کورمیه‌جکلر ! کوچوك کمیجیجکز ! کوپوکلی دالغه‌لر التنه یاترلمشدر .

بوغاز ایچی

ارزو ایدرمیسکز بوغاز ایچنه برتفرج ایده‌لم ؟ کذلك کونش

پارلاق ، کوك مائی . دکز وکون اعلادر . کلان برنجی واپوره بینه‌لم (الالم) ؛ قره دکزدن مرمره‌یه کیده‌لم . بوغاز ایچی براوجندن او بر اوجنه مزین بر یشللك خالیسی برونمش ایکی صره تپه ارەسنده اچلمشدر . صاغده بیوك دره صولده بکقوزی کوریورز . ارقه‌مزده قره دکز مبسوط ، اوکومز بر کولده کزیورز ظن ایتدره‌جك صورتده ایکی صره تپه ایله مسدوددر . صولری کموشلنمش آیینه آسا درخشان ، الماسدن بر دکز کبیدر .

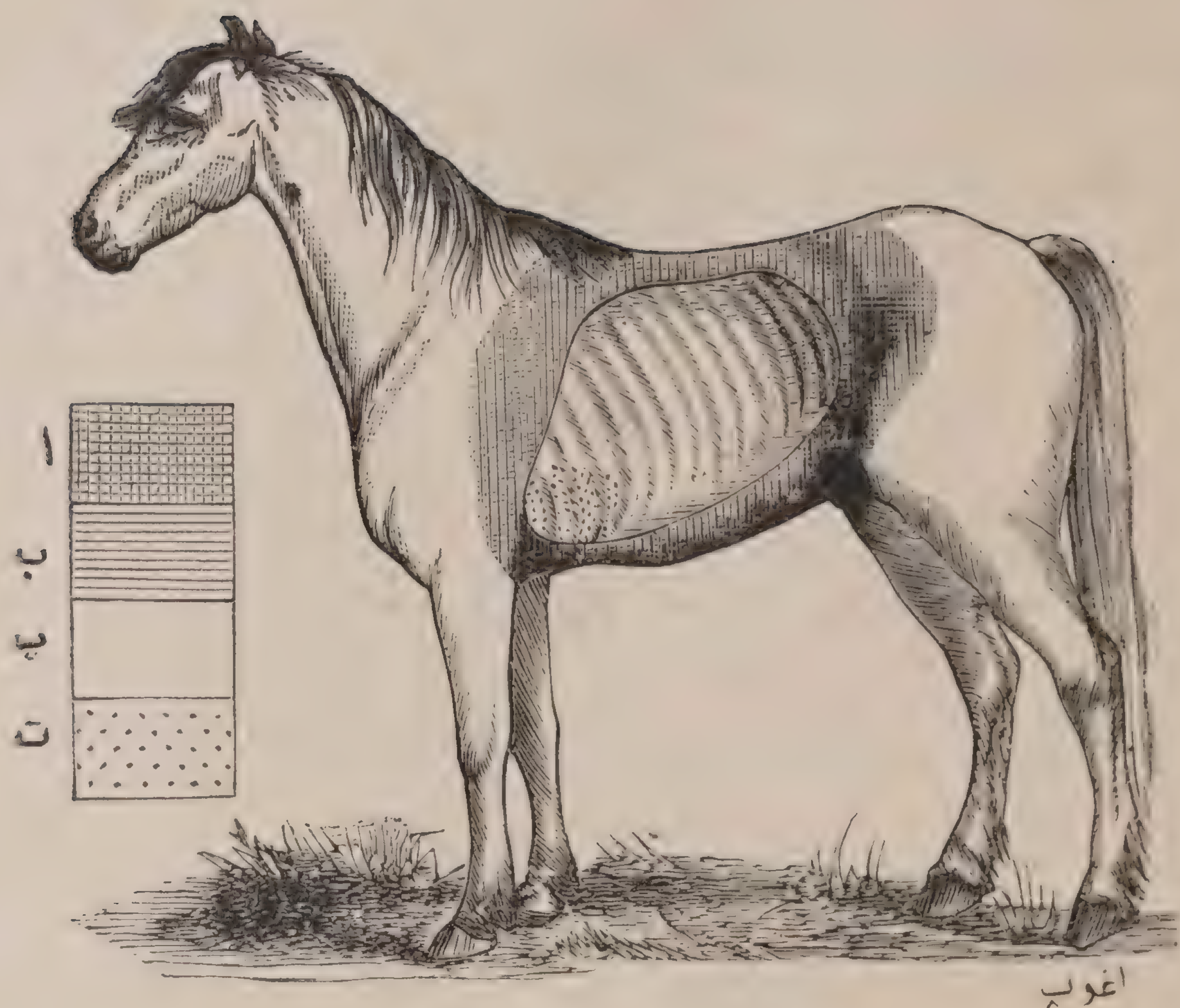
بزی برنجی قدر کوزل ایکنجی بر کوله ادخاله کچیده ویرمك ایچون ناکهان اشته طاغلر اچیلیور ! بتون مسافه بونجه بوغازك طولاشقلغی اکثریا بزه عین خیالی احساس ایدیور ! کولك بلافاصله بر سلسله‌سنك کچلدیکنی ظن ایدیورز ! ساحلینه بر نظر : تپه‌لرك جهت علیا وسفلالرنده کائن کویلر یکدیکرینی ولی ایدیور . اشته بوغازك ایکی ساحلنده شایان حیرت مطنطن سرایلر ابراز وجود ایدیور . الحاصل اك یوکسکده ، مبانیٔ سائرۀ عالیه‌یه حاکم نقطه‌ده یلدز سرای همایونی کمال عظمتله مهابت افزادر . بو سرایلرك لطافتی ، اعجازنمافن معماریلری ، اشعۀ افتابه قارشی بو لوحه‌نك چار چیوه‌سی مثللی شعشعه‌دار جاملری ، سماء مائیسی ، صاف وبراق دریاسی ، حضارت زائده‌سی انظاری مفتون ومجلوب ایده‌جك شایان حیرت بر لوحۀ طبیعیه تشکیل ایتمکده‌در .

مابعد

اشته مرمره مدخلنده سرای بورننه کلدك ، استرسه‌کز قیز قوله‌سنه یناشه‌لم ! اورادن بر وقت لیمانك حرکاتنه نصب وتوالیٔ عیون ایده‌لم . شفقدن بری بر چوق واپورلر بوغازدن مروروله پیشکاه شهره لنکر انداز اولمشلردر . بونلرك قسم کلیسی تجار واپوریدر . دنیانك کافهٔ قومپانیه‌لری اوراده موجوددر . ادارهٔ مخصوصه ، شرکت خیریه ، مساژه‌ری ، لوید ، فره‌سنیه ، سائره . قپلان ، طیار ، ونوس ، آلژه‌ری ، وستا ، دلتا وسائره وسائره مثللی مراکب بحریه اسملرینك محلمزده تعدادی بر ممنونیت حقیقیه‌در . یولجیلرك کافه‌سی کوکرته اوزرنده پای تختك منظره‌سنه حیران اولمقده‌در . اشته جوجه‌لرك بر دیوه هجومی مثللی قوجه واپوری محاصره ایدن یوزلرجه صندالرك اوزاقدن کلمسی ویولجیلرك (اقمه‌سی) اینمسی وصندالرك (قایمه‌سی) یوزمسی ! شمدی نوبت اشیانك وشهر عظیمك مهماتنه مخصوص ارزاقکدر . واپورك ونجلری یکدیکریله مسابقت ایدر صورتده اناطولی قیونلرینی ، عربستان آتلرینی ، مصر بهار اتی ، اوده‌سه بغدایلرینی . اوروپانك حاضر امتعه‌سنی ، دنیانك قطعات خمسه‌سنك محصولاتنی بوشالدیورلر . متعجب وحالا متحیر اولدیغکز سیر هر کون بلا تغیر تکرر ایدر . استانبول دنیانك اك صنعتدار شهرلرندن بریدر . کرك لطافت وکرك معاملهٔ تجارت حسیله از لیمانلر انکله قیاس اولنه‌بیلیر .

بر عرب

عرب و قصراغی

فقیر برچول عربنك مالكی بر اعلا قصراقدن عبارت ایدی. فرانسه قونسلوسی انی فرانسه قراللرندن اون دردنجی لوی یه کوندرمك نیتیله اشترا ایتمك استدی. احتیاج تضییقنده بولنان عرب؛ خیلی مدت تردده بولندی، الحاصل راضی اولوب کلیتلی بر فیأت طلب ایلدی. اون دردنجی لوی قصراغنك کندیسنه تسلیم اولنمسنی اصرار ایلدی. قونسلوس عربی چاغروب طلب ایلدیکی آلتونی کندیسنه صایار. سفیل پچاوره‌لرله پوشیده اولان عرب آلتونه باقار! صکره کوزلرینی قصراغنه دیکر، برآه ایدر! سمند ملاحتمندینه خطاباً (سنی کیمه تسلیم

ایده جکم ، سنی باغلایه جق ادملره ، سنی ذلیل ایده جکلره ! ینه بمله کل کوزه لم جیلانم) کلماتنی تلفظ ایده رك اوزرینه صچرایه رق چول یولنی تکرار المشدر .

اشیا درسی — شیشه

شیشه ، ایناتمیه جغکز درجه ده لزوملی وفائده لیدر . جام صورتنده بزی روزکاردن ، یاغموردن ، قاردن محافظه وبونکله برابر بزی ایصمق وضیادار ایتمك ایچون شعاع افتابه مساعده ایدر . شیشه ! صراحی ، قارافه ، بوقال ، اینه ودیکر چوق شیلر اعمالنده قوللانیلیر ، شیشه اعمالی ایچون بر قیزغین قیرمزی پوته یه ؛ خالص قوم ، سوکو اوتی کولی یعنی سوده وکیرچ اتیلیر ، بومخلوطدن حصوله کلن نتیجه شیشه نامی التنده تعین ایدر . پك پارلاق وپك کوزل برشیشه واردر ، قرستال نامیله متعارفدر . پك اوزاق شیلری کورمکده مستعمل رصد دوربینی ، اجسام صغیره یی بیوتمك ایچون مستعمل خورده بینلر و الحاصل چفته کوزلکلر ، یقین کوریجی دوربینلر ، اوزاقدن ویقیندن کورمه ینلرك استعمال ایلیه جکی کوزلکلر قرستالدن یاپیلیر .

بتون انسانلره محبت ایده‌لم — شعردن مترجم

رؤیاده؛ چفتجی بکا ارتق سنی بسلمیه‌جکم، یری قاز، اکین اك، اتمککی یاپ دیدی. چولحه؛ بکا؛ روبه‌لریکی کندك یاپ؛ دیوارجی؛ ماله‌یی النه‌ال دیدی. هر یرده ناقابل تسکین نفرتنی چکدیکم جنس بشردن یاپ یالکز متروك اوله‌رق جناب حقدن نوقت برمرحمت علویه استرحام ایتدیسه‌م رهکذارمده قائم شیران بولیورم. شفق حقیقیمیدر دیه شبهه ایدرك کوزلریمی اچدیغمده کارکذار رفقانك اصلقلری اسکله‌لرنده طنین انداز اولیور، دستکاهلر قجردایور، تارلالر مزروع! سعادتمك بولندیغمز دنیاده اولدیغنی اکلادم! کندینی انسانلردن وازکچرمکله کیمسه افتخار ایده‌مز! بوکوندن بری ارتق انلری هپ سودم .

بیك بر دیرك صهرنجی

بیك بر دیرك، یاخود بیك بر دیرك صهرنجی نامیله معروف استانبولده بر یر التی واردر . اوایکی مشهور بیوك ایاصوفیا وسلطان احمد جامعی ابنیه‌لری جوارنده ات میدانی یاننده کائندر. بوصهرنج انشا اولنه‌لی تخمیناً بیك سنه واردر. بومربع شکلنده جسیم بریر التیدر طوغلادن مصنوع کمری ، مرمردن بیوك یردرکه مستنددر. بو صهرنج مقدملری بر کنش صو خزینه‌سی

ایدی، شمدی قوریدر، ارمنی عمله‌لری اداره‌سنده بولنان ایپك بوکوجیلر طرفندن طوتلمشدر. استانبولده یره باتان سرایی یاخود بر التی سرایی نامیله برباشقه صهریج دها واردر. بودها صو دولودر، اورایه قرانلق کمرلی بر مغاره‌دن کیریلیر، بومحل بر دیرکه باغلانمش بر قایقله کزیله‌بیلیر، بویرالتی سیاحتنه تصدی‌یه جرئت ایدن عقلسزلر حقنده درلو فاجعه‌لی حکایه‌لر نقل اولنور

مظهر مکافات اولمش قناعت

بربیوك قحطلقده برزنکین ادم ساکن اولدیغی شهرك هپ کنج چوجقلرینی کتردوب انلره اشته‌برسپت‌اتمك ؛ هربریکز بر دانه السون والله ایی کونلر ویرنجه قدر (کوندرنجه) هرکون بویله کلوب اله‌جقسکز (یایه‌جقسکز) دیدی. چوجقلرك‌هربری اتمکك‌بیوکنی الماق‌استدکاری‌ایچون سپته هجوم ایتدیلر، کیدرکن ولی نعمتلرینه تشکر ایتمکی بیله‌اونوتدیلر، یالکز ادوار دنیالان فقیر؛ تمیز کینمش برکوچوك اوغلان؛ محجوبانه اوله‌رق برطرفده طوریور ایدی. ارقداشلری چکلدکلرنده‌قلان کوچوك اتمکی‌الوب زنکینك النی اوپدی ، ایرتسی کون چوجقلر بر کون اولکی کبی فنـا حالده‌حرکت ایتدیلر. ادواره یالکز دیکرلرینککنك همان نصفی بیوکلکده بر اتمك قالدی. بلا تردد انی الدی ، خسته اولان

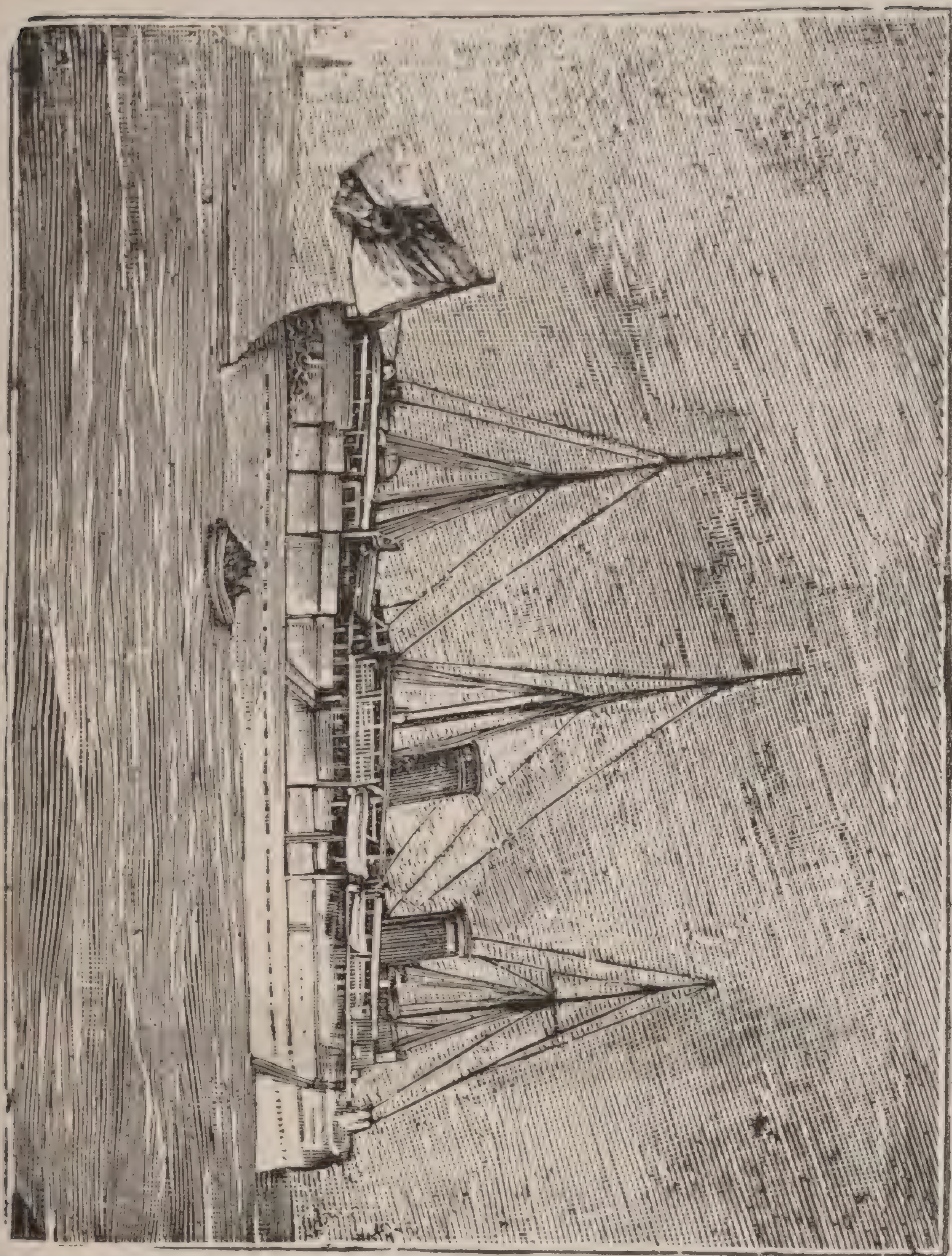
والده‌سنه کوتوردی ، اتمکی قوپاردقلرنده ایچندن برچوق التونلر دوشه‌رك صوفرا اوزنده یوارلاندیلر. والده‌سی قورقه‌رق عجله کیت بو اتمکده انجق سهواً بولینه‌بیلان واصلا بزه متعلق اولمیان بوپاره‌لری کوتور دیدی. بناءً علیه ادوار پاره‌لری زنکینه تسلیم ایتمکه کلدیکنده مومی الیه المقدن رد ایدرك (خیر دوستم هیچ یاکلشلق وقوعبولمامشدر سنك تربیه وقناعتکه مکافات ایچون بوکوچوك اتمکه بو التون پارچه‌لرینی بن قویدرتدم اعادهٔ عافیتی ایچون عجله لازم اولان شیٔ تدارك ایده‌بیلمك ایچون بوپاره‌لری اننه‌که بویله‌جه کوتور، چوجغنی بویله کوزل تربیه ایلدیکندن طولایی کندیسنی تبریك ایلدیکمی سویله دیدی .

اشیا درسی - بر واپور نیچون یوزیور

چوجقلر ؛ بر طوپلی ایکنه ، یاخود بر قوم دانه‌سی دیبنه کیدر اولدیغی حالده برکمینك ، یاخود برقایغك صویك یوزنده نیچون یوزدیکندن هیچ صورلدیکزمی ؟ بوغریبه‌نك سببنی ایی اکلامق ایچون بر کوچوك تجربه یاپه‌لم ! کنارلرینه قدر صو

دولو اغزی کنیش بر شیشه الهلم ! وبر لکن ایچنه قویه‌لم .
یانمزده اغاجدن وتیموردن برده یوارلاق طوپ ایله عین
بیوکلکده برقارپوز حاضر بولنسون ؛ فرض ایده‌لم قارپوز یمز
١٦ درهم ، اغاج ١٠ وتیمور ٢٠٠ درهم ثقلتنده اولسون .

شیشه‌یه اغاج طوپی اته‌لم ؛ همان لکنه بر مقدار صو اقار ، بو ترازی واسطه‌سیله کوره‌جکزکه بو صو مثلا ١٥ درهم کله‌جکدر .

مابعد

اکر اغاجك یرینه تیموری ویا قارپوزی قویمش اولایدیکز مادامکه طوپلر مساوی بیوکلکده‌در . هر دفعه‌ده ١٥ درهمدن زیاده صو اقمیه‌جقدی . اکر شمدی اوچ طوپیده دفعةً شیشه‌یه اتارسه‌م بو اوچ طوپله صو اره‌سنده بر کولش باشلایه‌جقدر . چونکه صویه طوقوندیغنده مقاومت ایلدیکنی ومثلا الیکزی دکیردیککزده ایتدیکنی بیلیرسکز . تیمورله یرندن چیقارلمش اولان ١٥ درهم صو ارتق انکله اوغراشمغه باشلار ، فقط تیمور ٢٠٠ درهم اغرلغنده اولدیغندن نهایت مظفریت اکا تعلق ایدر . بناءً علیه دیبنه دوشر . صو اغاجه قارشی اولان کولشنده نائل موفقیت اولور چونکه ١٥ درهم قوت ١٠ درهمه غلبه ایدر ؛ بنابرین اغاج صو اوزرنده یوزر ؛ تقریبا صو ایله عین اغرلقده اولان قارپوزه کلنجه ؛ اوده ایکی صوارەسنده قالیر .

صوك

بزی دوچار حیرت ایتمکده اولان غریبه شمدی قولایجه اکلاشلمش اولور ! بر طوپلی ایکنه دیبه کیدر ، چونکه بر

درهم اغرلغنده‌در . چیقاردیغی صو انجه بر درهمك نصفنه معادلدر .

بر قایق اشته نیچون دیبه کتمیور فرض ایدیکز که بر قایق سکسان قیه اغرلقده اولسون ، کوره‌جکیله درت یولجی هپسی ٣٠٠ قیه‌دن زیاده چکمز — چونکه بر ادمك ثقلت وسطیسی ٦٠ قیه‌در — ایمدی اکر قایق یولجیلرله برابر کافه‌سی ٣٨٠ قیه (چکرسه) کلیرسه و اکر انکله چیقاریلان صوده ٥٠٠ قیه تخمین اولنورسه قایغی وقایه ایچون صوده خیلیجه مدافعه قوتی قالدیغنی شبهه‌سز اکلایه‌جقسکز ! عین سببله بر کمینك ، یاخود بر زهلینك بیله صویك یوزنده نیچون یوزدیکی سزه ظاهر اوله‌جقدر .

صدقه ـ شعیردن مترجم

زنکینلر ویریکز . صدقه خواهر عبادتدر . یازیق بو اختیار نوقت طاش اشیککزده‌در ، قیشدن قاس قاتی بیهوده دیزی اوزری چوکیور . صوغوقدن اللری قیرازمش ، ایاقلریکز التنده مجلس عیشکزك قرنتیلرینی طوپلایان کوچوك چوجقلر حضور مولاده سزدن روکردان اولورلر .

ویریکز ! بر کون کله‌جکدر که دنیا بزی ترك ایده‌جکدر . صدقه‌لریکز عرش اعلاده سزه موجب غنا اوله‌جقدر .

اعیادیکز جوارنده اذیب چکمش وسرایلریکزك اشیکنه نصب نکاه ایدن فورتنه‌دن طوکمش، ازحسود فقیرطرفندن بزه مرحمت ایتدی دنیلسون ایچون ویریکز . صوك ساعتکزده بر کون کافهٔ کناهلریکزه قارشی دعاسی مقبول بر سائلك دعاسنه نائل اولمق ایچون ویریکز .

اشیا درسی ـ صابون

صویه احتیاجمز اولدیغی قدر بزه صابونده الزمدر . اکر تمیز ایسه‌کز شبهه‌سز اکثریا چامه‌شیر دکشدرمکه مجبورسکز ؛ تمیزینی کیمك ایچون کیرلی کوملکی وچورابلری چیقارسکز، بربرلری اوزرینه ییغلمش، تمیزلکدن قار کبی بیاض کورینان بو چامه‌شیر ، یاخود روبه، دانته‌لا ، قیصه چوراب ، یاخود حاولو کومه‌لرینی کورمکله نه بیوك ممنونیت حس ایدرسکز! هر دفعه یکی روبه کیمك ممکن اولمسه ایدی صندقلریکزده (پرو) التونی طولواولمقله، میلیونلرله زنکین اولورمیدیکز؟ ایمدی روبه‌مزی اغارتمق بالضرور لازمدر . بوندن بشقه توالتکزده صابوندن واز کچه‌بیلیرمیدیکز ؟ اکر صابونکز اولمسیدی دریکزده حاصل اولان (کندیسنی قویان) کثیف کیر طبقه‌سنی اصلا رفع ایده‌مز ایدیکز . بو ماده‌نك نصل اعمال اولدیغنی بیلمك موجب

محسنادر . سوده ایله زیتون یاغی برابر قینانادریلیر ، یك ایی اریدیکنده صوغودیلیر . بو وجهله بیاض صابون استحصال اولنور . توالت صابونی یاپمق ایچون زیتون یاغی یرینه ایچ یاغی قونور ولوانطه یاخود ببریه روحی علاوه اولنور .

دوچار مجزات اولمش چوجق

چوجق ایکن اوشاقلری الداتمقله اوینامق بك خوشمه کیدردی . مثلا بك مشغول اولدقلرینی بیلدیکم وقتده هولناك فریادلر صالار (اتار) ایدم . بك قورقه‌رق کلدکلرنده هیچ یوقدن کندیلرینی راحتسز ایتدیکمدن قهقهه‌لرله کولر ایدم . کوتولکمك شدتله مجازاتنه دوچار اولدم . برکون بیوك کراز اغاجینك الك یوکسکلرندن کیراز یمشدم ، اینرکن ایاغم قایمه‌سیله اغر صورتله یره دوشدم (یتشك یتشك) دیه باغردم جواب یوق ! دها قوتلی باغردم بیهوده امك ! الحاصل درت ساعت صکره اورادن کچن دادم بنی کوروب قالدرمغه سعی ایلدیسه‌ده بر بجاغم قیرلمش اولدیغندن ممکن اولمدی . (نیچون دها چابوق کلمدیکز ؛ بنی ایشتمدیکزمی؟) دیدیکمده (اوت افندم فقط اکثریا سز بزی قورقتمق ایچون باغریورسکز ، ینه بزمله اکلنمك استیورسکز ظن ایتدم) دیه جواب ویردی .

بك اوزون مدتده اعادهٔ عافيت ايده بيلديكم اشبو سقوط
بر يلانجى؛ حقيقتى سويلديكى وقتده بيله اينانلماز اولديغنى بكا
اوكرتمشدر .

استانبول

دنياده استانبول قدر كوزل از مملكت واردر . پارس،
لوندره، بتون اوروپا پاى تختلرنده مكمل سرايلر ، ايكى طرفى
اغاجلى بيوك جاده‌لر، مكتبلر، برچوق اهالى وسائره اولديغى كبى
دولت عليه پاى تختنده دخى عين محسنات، عين لطافت واردر.
لكن انى ديكر مملكتلره فائق ايدن شى ؛ بوغاز ايچنه و خليجه
اولان نظارت كامله‌سى، كوزل قويلرينك اب ازرق نماسى، لطافت
اب وهواسى ، تابدار ، كبودسماسى، يدى تپه‌سى ، هر موسمده
لمعان ايدن افتاب لطافت انتماسيدر. قسطنطينيه ياخود استانبول
بر ميليوندن زياده اهالى‌يى حاويدر كه قسم كليسى اسلامدر .
استانبول، قاسم پاشا ، ايوب، اسكدار وبوغاز ايچى كبيلرينك
چوق طرفى اهالئ اسلاميه‌ايله مسكوندر. بك اوغلى وغلطه‌ده
تبعهٔ اجنبيه ، بعض ديكر محللرده روم ، ارمنى و يهودى ساكندر.
پاى تختمزى زيارت ايدن اجنبيلرك نظر دقتنه چارپان شى
خاصةً جامعلرينك چوقلغيدر. فى الحقيقه مناره‌لرينى سمت سمايه
ترفيع ايدن اوچيوز اللى جامع واردر . شفقده كونشك افقى

ضیادار ایتدیکی ساعت، مؤذنلرك یوکسك منارهلرده، جناب حقه مناجات؛ مؤمنلری صباح نمازینه دعوت ایلیان صدالرینی ایشتمك نه کوزلدر .

مابعد

لکن استانبولك جالب نظر دقت اولمسی یالکز جامعلرله دکلدر. او برمعارف شهریدر. قرقدن زیاده کتبخانهٔ عمومیهسی واردر، الك معروفی سلطان بایزید ککیدر. اورایه کیدیکز: اوراده هر لساندن کتاب بولهجقسکز؛ ترکجه کتابلر، عربجه، فرانسزجه، انکلیزجه، آلمانجه، ایتالیانجه، روسجه، لاتینجه. بو؛ کافهٔ ممالکك نفائس اثارندن صورت فوق العادهده بر انتخاب اولوب بودائره بین الملل مختلط بر کتبخانه اطلاقنه سزادر. کتبخانهلر برطرف حکومت سنیه ملکیه، عسکریه، ابتدائیه، اعدادیه، طبیه، بحریه، مهندسخانه مکتبلری تأسیس ایلمشدر. اوراده هیچ نقصان یوقدر. پای تخت جوارندهچوخه، شیشه. فابریقهلری، دباغخانهلر، هر نوع دارالصناعهلر تأسیس اولنمشدر. سوقاقلر قالدرملی وهوا غازلریله منوردر. صولر تحت الارض جریان ایدرك بتون شهری اسقا ایلر، ترامواپلر، ارابهلر سوقاقلرك هر جهتنی طولاشیرلر. چارشولرك حرکتی اولدرجهدرکه اوقدر صیق غلبهلك ایچرسندن کیدوب کلمکده زحمت چکیلیر. اشته استانبولك باعث تمیزی اولان شی تجارت، صنعت، لطافت اب هوادر .

غلطه قوله‌سی یاخود استانبوله نظر

بو کونکی درسك موضوعنی پك اوزاقدن ارامیه‌جغم ؛ غلطه قوله‌سی انك پك یکیلرینی یاپه‌جق! بو قوله‌جنوه‌لیلر طرفندن انشا اولنمشدر . بونکله برابر عثمانلیلرك فتحندن بری بو بنای عظیم سلاطین عظام طرفندن چوق دفعه‌لر تعمیر ایدلمشدر . بر یکی؛ «اوچیوز باصمقی یکنجه چیقه‌لم وتپه‌یه وصولده اطرافمزه باقه‌لم» دیدی . بر دکزه، دها زیاده برچایه مشابه اولان بوکوچوك کورفزك شهرك ایچندن ایچنه درنجه ایلریلدیکنی کوریکز! بر بوینوز اطلاق اولنه‌بیله‌جك؛ بر دیو بوینوزی بونك ایچون اکا التون بوینوز دنیلیور. التون بوینوز یاخود خلیج (مادامکه بو اسمله تسمیه ایدلمشدر) بر ایکی سلسله تلال میاننده حفر اولنمشدر . بولندیغمز محلدن انلری تعداد ایده‌بیلرز کائن انسانلر کوکه یقین اولمق ارزو ایلدکلرندن معبدلرینی انشا ایچون بو تپه‌لری انتخاب ایلمشلردر . تپه‌لرك اوستنده باشلرینی ظرافتله کوکه دیکمش اولان مناره‌لرك چوقلغنه باقیکز ؛ اشته فاتح جامع شریفی، اشته سلیمانیه، شورادە بایزید وسلطان سلیم، اوته‌ده سلطان احمد وایا صوفیا قبه‌سی؛ وبو مناره‌لرك هپسنك یوکسکی اولان استانبول قوله‌سنك بر (١) کبی دوس طوغری دیکلدیکنی کوریکز! تپه‌لرك جهت مائلنده باصه‌مقلی سیر محلی کبی خانه‌لر قات قاتدر . بر بول

یشیلك ایچنه قارشمش بر چوق اشکدار اهالینك یشادیغی محله‌لرله ایرلمشدرلر . بزم قوله‌مزکده دیبنده برچوق خانه‌لر دیزلمشدر . بو اوروپالیله مسکون بك اوغلی محله‌سیدر .

مابعد

نظرمزی خلیجك قعرینه دالدرەلم! حرکتده بولنان بوسیاه نقطه‌لرك چوقلغی ندر؟ بونلر یومشاق یاصدقلرله مفروش، یاغلی بویالی، ظریف پیاده‌لردر. یولجیلری برساحلدن دیکرینه استراحتله نقل ایدرلر . نه سرعتله ایلریلرلر! یوزلرله قایقلر ایچندن هیچ برینه طوقنمقسزین نصل ییلان کبی مهارتله سوزیلیرلر! بونظر ربا، حتی حیرت افزادر . صاوول! صاوول! اشته کوپوره‌لرك، دومان صاچه‌رق استیم دولو بر واپور کلیور! یولی اوزرنده بولنان هپ قایقلری دویره‌جك دینلیر! شکر؛ براصلق چالمسی سحر کبی انلری طاغیدر . واپور اسکله‌یه یناشیر! خلیجك ساحللرینی یکدیکرینه ربط ایدن شو ایکی اینجه کوپریلره دقت ایدیورمیسکز؟ سزه پك طار کورینان بونلر؛ پك اوزاق دیاردن کلمش، درلو درلو لسانلرله متکلم، بیکلرجه ارباب مصالحك جولان ایلدیکی طریق اختلاطه مشابه ایکی کنش کوپریدرلر. بو کوچوك ایچ دکزك صاغنه صولنه بر صوك نظردن شبهه‌سز بر سرن اورمانی کوررسکز: بونلر زرهلیلر، واپورلر، یلکن کمیلری ، ماعونه‌لر، یاخود قایقلردر . از اوزاقده قوجه ترسانهٔ عامره بحریه دستکاهی! نقدرواپورلر هپ اطرافه دیزلمشدر .

اسملری یالدزلی حرفلرله قیچ طرفلرینـه محکوکدر . انلرك هپسنی سزه بیان ایده‌بیله‌جکدم لکن اشته بوکون ایچون کافی؛ اویکزه کیدیکز سزه اوکرتدیکم شئی ذهناً تکرار ایدیکز.

ایا صوفیا جامع شریفی

بو کونکی کونده دین اسلامه مخصوص کافهٔ مبانیٔ عالیـه میانندہ اعتراضسز اك مشهوری بیك دردیوز سنه‌لك ایا صوفیه جامع عالیسیدر . بو جامعك منظرهٔ خارجیسی قبه‌سیله کندیسنی محیط درت مناره‌سی سایه‌سنده حرمت آمیز بر هیئت ارائه ایدر . طقوز تونج قپودن کیریلان داخلی غایت بیوکدر . فرح فرح بشبیك کشی استیعاب ایده‌بیلیر، جامعك قبه‌سی صماقیدن، مصر قرانتیندن، قیمتلی مرمردن مکمل قولونلرله محافظه ایدلمشدر. قبه‌یه قرستال قارپوز، دوه قوشی یمورطه‌لری، التون، کموش مزینات قاریشق، رنکارنك سیشه لامبالر تعلیق ایدلمشدر. اوزون دیوارلر، متعدد کرسیٔ خطابتلره موصل قیصه وداٸره‌وی دهلیزلر میاننـده اك زیاده جالب نظر دقت اولان بر التون یالدزلی پارمقلق ایله محدود اوله‌رق ذات شاهانه‌یه مخصوص بولنانیدر . اشبو مبانیٔ عالیـه‌نك خلاصةً توصیفی بوندن عبارتدر.

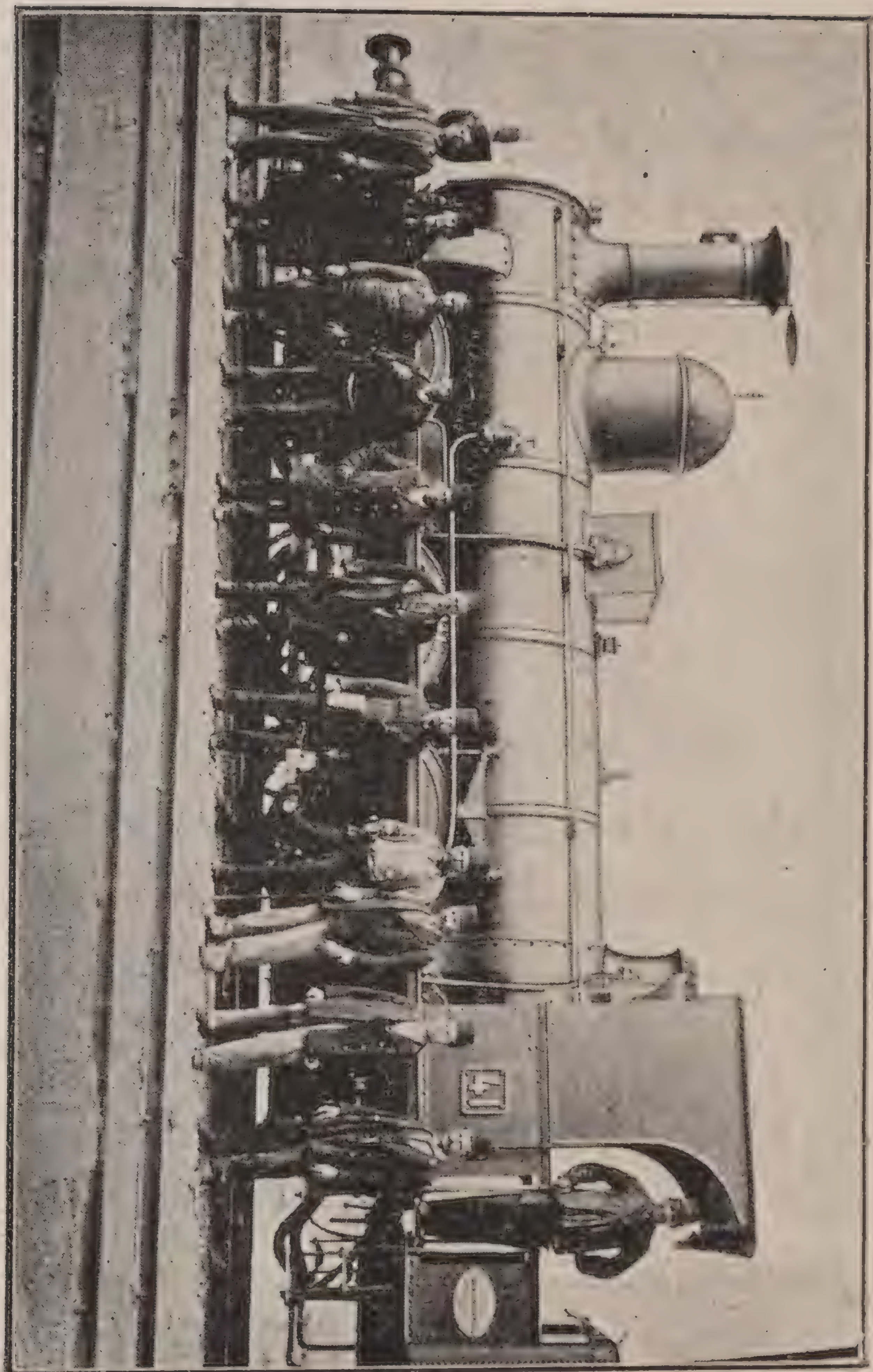
سلطان احمد جامعی

سلطان احمد جامعی یاخود التی منارەلی جامع! ایا صوفیەدن وات میداننده غیر بعیددر. اسمنك اشعار ایلدیکی وجهله ایکیوز سکسان سنەوارکه برنجی سلطان احمد طرفندن انشا اولنمشدر. یادکار سالف اولان بو ابنیهٔ جسیمەنك قسم خارجیسی پك مزیندر. لکن هیچ بر شی داخلنك تزییناتی تقریب ایتمز. دیوارلرینه ایکیوزدن متجاوز التون ایشلمەلی و قرآن کریمدن متنوع ایاتی حاوی لوحەلر تعلیق اولندیغی کوریلیر. بو جامعه کیدن (دکدیکی) میلیونلرك بیان و افادەسی ممکنسز شیدر. یالکز شو قدر بیلنیور که ختام بولدیغی کونده صرف اولنان مبالغ جسیمەنك اجمالنده طاشنك هر درهمنك اوچ اقچەیه کلدیکی حساب ایدلمشدر. حکایه اولنیور که بو ابنیەنك اثنای انشاسنده سلطان احمد حضرتلری هر هفته عملەنك ایشلمەلرینی کورمکه کلیر ویومیەلرینی بالذات ویرر ایدی.

بر درس - دولت علیەنك شمندوفرلری حقنده

مقدما اجدادیمز سیاحته چیقدقلرنده (کتدکلرنده) کائن حیاتنك صوك کوننده یاپدقلری کبی عزیمتدن اول وصیتنامەلرینی تنظیم ایدرلردی. بو اول وقت بونلرك بو کونکی قدر امین

اولمامسندن ایدی، مشکل ومخاطره‌لی ایدی. سیاحتده هردرلو وقوعاتدن قورقیلور وهر فلاکته انتظار اولنور ایدی. بناءً علیه شایدیولدن صاغ، سالم عودت ایدیلیرسه جناب حقه تشکر اولنور ایدی. فی یو مناهذا یعنی همان یکرمی سنه‌دنبری ارتق اولکی کبی سیاحت اولنمیور. استانبولدن ادرنه‌یه پیان، حیوانله، یاخود عربه ایله کیدلمیور. حکومت سنیه بر چوق شمندوفر خطلری انشا ایتدرمشدر.

اوروپای عثمانیده

بر دانه‌سی استانبولدن اعتباراً چتالجه‌دن، کوزل قاون بولنان اوزون کوپریدن کچه‌رك ماریچه ساحلنده لوله بورغاز استاسیونه‌وشماله‌دونه‌رك ادرنه‌یه، طرنوا ـ صمانلی‌یه ـ وفلیبه‌یه واصل اولور. فلیبه‌دن صکره اك مهم استاسیون بلغارستانده صوفیه‌نککیدر. الحاصل بلغارستاندن ترن صربیه‌یه کیدر، نیشدن وبلغراددن کچر؛ بو صوك شهر طونه اوزرنده‌در. ترن بر کوپری واسطه‌سیله نهری مرور ایله اوستریاده ویانه‌یه واصل اولور، اورادن اوروپانك بتون بیوك شهرلرینه، مونیخه، استراز بورغه و پارسه کیدر، ایشته برنجی خط. — ایکنجیسی سلانیکدن اعتباراً اسکوبدن کچر نیشه واصل اولور، برنجیله التصاق ایدر. اسکوبدن بر شعبه متروبچه‌یه کیدر. بر قاچ

سـنه وار كه اوروپانك ديكر ممالكيله عثمانلى شمندوفرلرينك التصاقى اولمديغندن استانبولدن ويانه‌يه مثلا اولا وارنه‌يه قدر دكز طريقيله، صكره بوصوك شهردن حركت ايدن ويركويدن، روسجقدن ، بوده‌پشته‌دن وسائره‌دن كچن ترنله كيديلير ايدى .
بزم خطلريمزلە اوروپانك خطوط متقاطعه‌سـيله (١٨٨٨) التصاقندن برى بو عطالت، بومناسبتسزلك ازاله اولندى . ذكر اولنـان ايكى بيوك خطـدن بشقه درت دانه دهـا كچوكلرى موجوددر : برنجيسى دده اغاجله ديمتوقه شعبه‌سى، ايكنجيسى طرنوا ـ صمانليدن ـ بوزغاز شعبه‌سى ، اوچنجيسى سلانيك ومناستر خطى . دردنجيسى سرزدن و آره‌لرنده ديكر شهرلردن كچن سلانيك دده اغاج خطيدر .

اسياى عثمانيده

اسياى عثمانى هر صورتله خصوصيله زراعت ومعدن نقطه‌ٔ نظرندن زنكين بر اقليم اولمقدن ناشى حكومت سـنيه اوراده شمندوفرلر احداثنه مساعده ويرمكـده‌در . اسـياى صغرى: اناطولىٔ شاهانه دنيلان اسياى صغرى؛ برى بوغازايچى اسياسى ساحلنجه، ديكرى ازميردن، بر از صكره قره حصار التصاق خطنـدن قيصـه مدتده بغداده منتهى بر خط تشكيل ايتمك اوزره ايكى بيوك خطك كذركاهى اولمشدر. اولوقت استانبول،

ویانه، برلین، پارس، اوروپا شمندوفرلری طوغریدن طوغری یه هندله کسب التصاق ایده جکلر و مسافه لر حقیقةً اغو اولنه جقدر. بر قسمی هنوز انشا اولنمش اولان شو ایکی بیوك خطك کذرکاهی مفرداتی اشته شودر :

برنجیسی حیدر پاشادن اعتباراً ازمیددن، اسکی شهردن، انقره دن کچر؛ بو خط انقره دن قیصریه یه، اورادن بغداده تمدید اولنه جقدر. اسکیشهردن بر شعبه (قاره حصاردن کچوب) قونیه یه کیدر؛ ایکنجی خط ازمیردن اعتباراً قره حصارده نهایت بولور. مغنیسادن قصبه دن (عشاقدن) اسکی شهردن وسائره دن کچر، بو وجهله برنجی بیوك خطله التصاق ایده جکدر. ازمیردن بر شعبه نك لیمانی قوش اطه سی اولان ایدینده (دنیارده) نهایت بولور اولدیغنی علاوه ایده لم. بو ایکی بیوك خطدن بشقه ایکی دیکر کچوك خط؛ اسیای صغراده خدمت ایدر: بریسی مدانیه دن مرمره دکزی ساحلنجه بورسه یه قدر کیدر. دیکری جنوبدن شماله دونه رك مرسیندن اطه لر دکزی ساحلنجه اطنه یه قدر کیدر.

سوریه

دولت علیه نك اك زیاده تجارتکاه اقلیمندن بری اولان سوریه یه کلنجه: اورادن اوچ کچوك خط کچرلمشدر. برنجیسی یافه دن قدسه. ایکنجیسی بیروتدن اعتباراً دائره وی بر خط شامدن کچر، برشعبه جنوبه طوغری شامدن حورانه کیدر.

اوچنجیسی: بر خط برەجكدن حلبه كیدر، شامه منتهی اولور .
(دردست انشـادر) خلاصه دولت علیـەنك شمندوفرلری:
اوروپاده درت خط، اوچ شـعبەیی، اسـیاده یدی، خط اوچ
شعبەیی حاوی اولوب جمعاً یكون اون بر خط التی شعبەدر .

آرسلان

ارسلان طانیدیغمكزهپ حیوانلردن، بیان آیسندن، قپلاندن
وحتی فیلدن دها قوتلیدر . ارسلان متكبر، جسور وجنسدر .
كندیسندن عاجزاولان حیواناته ضرورتسز اصلا مهاجمه ایتمز؛
یالكز مدار معیشت ایچون اولدرر . حالبوكه قپلان ییرتیجیدر،
وبالطبع كوتودر . مقتدر اولدیغی قدر اولدرر . اولدرر ، دائما
قانه تشنەدر . خدمتجی حیواناتك سـوریلرینی بوغازلر، محو
وخراب ایدر . كافۀ حیوانات وحشـیەیی اولدرر . كوچوك

فيللره هجوم ايدر وبعضاً ارسلانه بيله ميدان اوقومغه جسارت
ايلر . آرسلانك بر ايرى باشى وازدر . بيونى (يله) تعبير
اولنور بر كور صاچله احاطه اولنمشدر .

باغ

حالت نزعده (اولمكه حاضر) بر پدر اوچ اوغلنه «بنم سوكيلى چوجقلرم سزه بو كلبه ايله اكا متعلق باغدن بشقه برشى ترك ايده‌ميورم . بو صوكره كنده بر خزينه مدفوندر . بلافاصله چپالامغه باشلايك انى بولمقده قصور ايتميه‌جكسكز» ديره وفاتندن صكره اولادك سرعتله باغك بتون مسافه‌سنى الت اوست ايتمكدن بشقه عجله بر ايشلرى اولمدى . لكن نه التون نه كموش بولمديلر . مادامكه تارلايى هيچ بر وقتده اوقدر دقتله قالدرمامشديلر . بو سنه او قدر اوزم حصوله كتردیکه

بك مسعود ومتحير اولديلر . بابالرينك خزينهٔ مكتومه ايله اكلاتمق استديكى شئى يالكز اولوقت كشف ايلديلر .

چيويجى دكاننده ـ شعردن مترجم

تيمورى هر طرفه چويرن پارلاق قاره‌قوللرينه باقيكز ! كيجه كوندوز چكيجنى اورر ! دائما اورسنى ضرب ايدر ، ماوى سمايى اصلا كورمز ؛ فقط دائما اوجاق آتشنى ! كيجه كوندز چكيجنى اورر ! دائما اورسنى ضرب ايدر . هر سنه او قدر چيوى ياپسى فامليا‌سى وچوجقلرى ايچوندر . كيجه كوندز چكيجنى اورر ؛ دائما اورسنى ضرب ايدر . جناب حق دائما سياه دستكاهنده سعى وغيرت ايدن بو عمله‌يى مسعود ايتسون . كيجه كوندز چكيجنى اورر ؛ دائما اورسنى ضرب ايدر .

اورومجكله ايپك بوجكى

اورومجك شو كلماتله ايپك بوجكيله اكلنيور ايدى . يا ربى كافهٔ مخلوقكده‌كى بطائت ندر ! بر ديوارى متعدد شبيكه‌لرله تفريش ايچون نقدر از زمان صرف ايلديكمه باق ! ايپك بوجكى

جواب ويره‌رك وارسون اولسون ! فقط سنك تولك طيانقلى دكلدر؛ صوكرا نه يه يارار؟ هيچ! بنمكنه كلنجه! بنم ايشم فائده ليدر ديدى . اكراز يپارسه‌م انى ايى يپارم .

استانبولك طتلى صولرنده يعنى كاغدخانه‌ده بر تفرج

حزيرانك لطيف بر كوننده ايدى. سماو دريابراق ونيلكون، استانبولى محيط صحراده شمس عليايه حضارتمون ايديلر، لكن بوكالينه‌جق بر صيجاق وار ايدى . قوجه شهرى بر صيجاق هوا بوريمشيدى، بنابرين فقير وغنى كاغدخانه‌يه، پاى تختك الك لطيف بر تفرجكاهنه كتمكدن بشقه عجله بر ايشلرى يوغيدى. بنده بشقه‌لرى كبى يايدم، كلان برنجى صندالى چاغردم بنى كاغدخانه‌يه طوغرى كوتوردى. يوزلرجه صندالر يكديكرلريله مسابقت ايررك درون خليجه‌طوغرى ايلريايور ايديلر. بروقت كلديكه قايقلر بر ساحلدن ديكرينه حقيقى بر كوپرى تشكيل ايديور ايديلر . ايكى ساحل اسلام، خرستيان، ارمنى، يهودى اجنبى وسائره‌دن بر چوق سيرجيلرله مستور ايدى . اركك، قادين، چوجقدن عبارت ، نا قابل توصيف اشبو اختلاط كرك قيافتلرى، كرك متنوع اكلنجه‌لرى ، كرك اختلاف السنه‌لرى والحاصل قولاغمه چارپان غريب صدالريله غايت عجيب بر جمعيت تشكيل ايديور ايدى .

مابعد

سیرجیلرك ازدحامدار كومه‌لری؛ تپه‌لری واسع اشجار ملتفه آلتنده سپرده بولنیورلر ایدی. چوجقلر مكمل اكلنیور. سیار چالغیجیلر كمانلرندن، یاخود زورنالردن بعضاً مسرد اور، بعضا ولوله‌دار بعضكره ده‌مدید اوازه‌لی هوالرچیقاریورایدیلر مسخره‌لر قباقبا لطائف ایله سبكمغرانی اكلندریور، جانبازلرك اجرا ایلدكلری نكاهی دوچار حیرت ایده‌جك مهارت امیزال چاپوقلقلرینه كوچول قیز واوغلانلر، حتی اختیار پدرلر بیله شاشه قالیورلر ایدی. مسیره قهوه‌لرندن اسكمله‌لری دویره‌رك وخلقه دیرسك اوره‌رق غلبه‌لك اره‌سنده طولاشان ومع فیه مشتریلرینك خدمتلرینیده ایفا ایدن بر طاقم یوزلرجه صاتیجیلری، بوغاچه‌جیلری، شكرجیلری، یمشجیلری، لموناطه‌جیلری، فستق یاخود قباقچكردكی صاتانلری تصور ایدیكز! بوتفرجكاهك الیجیلرله صاتیجیلرك بر چوق هفته‌لر ضمناً وصراحة كندیلرینی القا ایلدكاری موعد ملاقات اولان حقیقی پازار سرور اولدیغی حقنده بر فكر حاصل ایدرسكز.

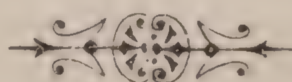

دیشی و اركك مایمون وجویز ـ شعیردن مترجمدر

بر كنج دیشی مایمون یشیل قبوقلی بر جویز قوپاردی. جویزی دیشنه كوتوردیكنده یوزینی اكشیدوب «واه جویزلر

ایی اولور دیه اننه‌م بنی ایناندردیغنده کرچکدن یالان سویلمش بواختیار کمسه‌لرك سوزینه ارتق ایناننکز! (یمش شیطانه) یمشه لعنت اولسون» دیه جویزی اتدی. برارکاك مایمون انی اله‌رق ایکی طاش اره‌سنه قویوب قیردی، ایقلایوب یدی. دیشی‌یه «دوستوم، والده‌كاك حقی وار ایمش. جویزلر پك لذتلی ایمشلر! فقط قیروب ایقلامق لازم ایمش» دیدی. خاطریکزده طوتملیسکز که حیاتده براز چالشمقسزین اصلا نائل ممنونیت اولنماز.

فاتح سلطان محمد خان حضرتلری زماننده استانبول

١٤٥٣ — ٨٥٧

استانبول؛ سلطان محمد فاتح حضرتلری زماننده بوکونکی قدر کنش دکلدی. سودلیجه‌دن روم ایلی فنارینه قدر اولان قصبه جوارندن مقدما بریسی یوقدی. فی یومناهذا غلطه دنیلان محله‌ده مرمره وبحر سیاه کوریلان یوکسك قوله کوچ ایله کوریلیردی. شمدی اسکداردن اناطولی فنارینه قدر بوغاز ایچنده موجود اولان کویلره کلنجه ایچلرندن بریسی بیله مسکون دکلدی. الحاصل بوغاز ایچنك ایکی ساحلنده، حتی خلیجك شمال ساحلنده فردبشر مسکون اولمیه‌رق یالکز یشیل برقیر کوریلیر ایدی. فنار، فاتح، شهزاده باشی، ایا صوفیا

وجوارینی طانیمیسکز؟ یکی! اسکی استانبول بو حدودی کچمز ایدی .

مابعد

ایوانسرایدن اعتباراً قره‌دن سرای بورننه قدر کیدرسه‌کز بر اوجدن اوته کنه کیدن قولایجه براوزون دیوار کوره‌جکدیکز. مقدما بو دیوارلر ایکی اوچلری ایکی قوتلی استحکام ایله تقویه ایدلمشیدی . اکر مرمره ساحلنجه یولکزه دوام ایدرسه‌کز بر قاچ ساعت صکره سرای بروننککندن از مستحکم اولمیان یدی قوله کوشکنه واصل اولورسکز . یدی قوله استحکام خطنی ادرنه قپوسی و اکری قپودن کچه‌رك ایوانسرایه قدر تعقیب ایدیکز؛ تاریخك دیدیکی وجهله اسکی استانبولك برمثلثه‌بکزه‌دیکی حقنده برفکره مالك اوله‌جقسکز. ایوبدن سرکه‌جی اسکله‌سنه قدر اولان کویلره کلنجه انلر موجود دکللر ایدی . بو دیوار بوینجه ممتد اولان قسم اراضی خلیجك صولریله مستور اولدیغی سویلنر . بعضاً دالغه‌لرك دیوارلرك دیبنی‌ییقار اولدقلری علاوه اولنور. استانبول مقدما بویله ایدی .

اشیا درسی ـ مطبعه

چوجقلر! کچمش زمانك مکتب شاکردلری سزك قدر مسعود دکلدیلر . بر کتاب پاره‌سی ویرمك ایچون پك فقیر

ایدیلر، بوندن بشقه کتابلرده یوغیدی. مقدملری کتابلری الده یازار ایدیلر. بوکا ال یازیسی تعبیر اولنور، خطاط کتاب یازیجی نامی طاشیر ایدی. مثلا: ایکیوز صحیفه‌لی بر کتاب استنساخ ایچون پك چوق زمان ایجاب ایدر، هر کتابده فوق العاده فیأته صاتیلیر ایدی. کوچك کیسه‌لرك مقتدر اوله‌میه‌جغی بر فیأت ایدی، حالبوکه بو کون کتابلر او قدر اوجوز قیمتده‌در. اول زمانده الامانیالی بر قادینك بر دعا کتابی اله کچورمك ایچون بیك قویون ویرمکه مجبور اولدیغی حکایه ایدیلیر. استانبولك ایکنجی سلطان محمد حضرتلری طرفلرندن ضبطندن اوچسنه اول هجرتك ۸۵٤ ومیلادك ۱٤٥۰ سنه‌لرینه طوغری کوتان‌برق اسمنده بر الامانیالی مطبعه حرفلرینی ایجاد ایلدی. آنتیمون وقورشون معدنلرینك ایکیسنی دفعهٔ اریده‌رك متحرك حروفات اعمال ایلدی. بر چوق الف با یاپدی. صوکرا هپ (ا) لری بر قطویه، هپ (ب) لری دیکرینه الی اخره قویه‌رق اثنای طبعده کندیسنه لزومی اولان حرفی هر قطودن الوب کلماتی ترکیب ایدیور ایدی. بو وجهله بر چوق حرفلری صرالایوب اوزرندن بر مرکب صواسی کچردی، اورایه بر یاپراق کاغد قویوب برماکنه واسطه‌سیله حرفلرله صیقشدردی، برنجی کتاب بو وجهله باصلمش، مطبعه‌ده‌بوصورتله کشف ایدلمش اولدی. کوتان‌برق نامنی اصلا خاطردن فراموش ایتمیکز.

اشیا درسی ـ میزان الهوا

هوانك ثقلتی بولنديغنی اولجه سزه اوكرتمشدم. صو بخارینك ، بوجنس شیلرك ، بربولوطك دخی اغرلغی واردر. فقط هوادن دها ازدر. (توری سه‌لی) اسمنده ایتالیالی بر عالم بر الت ایجاد ایدوب انك واسطه‌سیله هوای نسیمینك تبدلنی اولجه اكلایه‌بیلدی. یالکز براوجی قپالی برشیشه بوری الهرق ایچنه اغزینه قدر (جیوه) دولدردی وصوكرا برلكن ایچنه دویردی ؛ دیمك استرمكه نصفنه قدر جیوه طولی بر قاب ایچنه ، متعاقباً جیوه ستونی بوریده بر از ایندی و ٧٦ سانتمترو بر یوكسكلكده دوردی . كوك ماوی هوا اچیق اولدقچه لكن اوزرینه تضییق ایدرك جیوه ستونی ٧٦ سانتمترووده قالیور لكن هوای صاف صو بخاری كبی هوادن خفیف اولان بولوطلرله تبدل ایدرسه جیوه ستونی اینیور ایدی. (توری سه‌لی) اول وقت بوری اوزرنده مختلف ارتفاعلرده معتدل، متغیر هوایی، یاغموری ، فورتنه‌یی وسائره‌یی بیلدیریجی اشارتلر وضع ایلدی بو الت میزان الهوا یاخود هوا اولجیسی اسمنی الدی .

سرچه ـ شعردن مترجمدر

قار اوقدر سرعت وکثرتله یاغیور. مرحمت ایدیکز، بکا مرحمت ایدیکز. روزکار قوتلی وصغوق اسیور، بنی صیغندره جق بر یاپراق یوقدر. هیچ دانه، نه ده بیان اریکی، ارتق قرمزی سرچه ارمودی. ارض سرتدر. صو؛ بوزطوتیور، بن اوشیورم واچ صوسزم. بنم یوصوندن ظریف صغیر یوام بوزلمش متروك، خراب اولمشدر. بنم کیجه بك ایی اویودیغم عزلتکاه! اوف بکا بر قاچ اتمك ایچی اتکز وبنی اوجاغك یاننه قبول ایدیکز! سرچه شرقیلریله یقینده سزی کیفلندره بیله جکدر.

برچوجغك برحکیمه مکتوبی

دوقتور افندی حضرتلری.

والده‌م خسته‌در. پك خسته‌در. بوراده بندن بشقه باقه‌جق یوقدر. حسن ارزوم اولمدیغندن دکل لکن یاپیلمق ایجاب ایدن شئ بیلمیورم. ارتق دوقتور افندی حضرتلری معالجاتنی امر،

وتنبيه ايتمك وبنده كزه ده بعض نصايح اجرا ايلمك اوزره سرعت ممكنه ايله والده مى كورمكه كلمكزى استرحام ايدرم. صبرسزلقله تشريفكزه (زيارتكزه) منتظرم. پك حقير بنده كز اولمقله مفتخرم افندم .

فيل

فيل دوابك اك بيوكيدر. قوت وفطانت جهتيله هپسنه فائقدر. نباتاتله تغدى ايتديكى ايچون نه خونريز، نه ده وحشيدر . قيزغنلغنده ده دوستلرينى طانيمه مازلق ايتمز، كنديسنى ايجيدنلردن بشقه سنه اصلا صالدرماز واذيت كبى ايلكى دخى اوزون وقت اونوتماز. جناب حق كنديسنه برخورطوم احسان بيورمشدركه انكله قوقولرى طويار واك كوچوك اشيايى طوتار .

برفيلك فراستى

سيلانده اقامت ايتمش براوز وپالى لوندره نك نباتات بغچه سنى زيارت ايتمشدى. كنديسنه كنجلكنك برقسمنى سيلانده كچرمش برفيل ارائه ايدلدى . حيوانك يانـنه كيدرك لطيفه طرزنده اوممـلكتك لسانى اوزره بعض سلام كلماتيله خطاب ايلمسى عقبنده فيل غايت شايان تعجب حيرت وممنونيت علاماتى ابراز ايلدى، زارى يه ممكن اولديغى قدر تقربله اكا طوغرى يواشجه

خورطومنی اوزاده‌رق محبتله اوقشـادی . بر یبانجی اراضیده
تصادف ایدن ایکی همشهری دینلدی .

نادم اولان برشاکردك خواجه‌سنه مکتوبی

عزیز خواجه‌م .

بنده‌گزی ذات عالیلرینی صیقدیغمدن طولایی پك پشیمان
بر شاکرد کوره‌جکسکز . رفقامی اطاعتسزلکه تحریك فکر
فاسدینی قولکزه القـا ایده‌بیلن شیٔ بیلمیورم ، بنی صنفدن
طرد ایتمکده پك حقلی ایدیکز . شمدی صغوق قانله حرکتمی
ملا خطه ایدیورم ، بشقه درلو حرکته مقتدر اوله‌میه‌جغکزی
اکلایورم . خطامك مظهر نسیان بیورلمسنی استرحام ایدرم .
یکیدن شاکردانکز عدادینه قبولمه تنزل بیوریکز ؛ بولطفکزی
ابذال بیوررسه‌کز مداومت واطاعتمله اکا کسب لیاقته سعی ایده‌
جکم ، رفقام حضورنده سبب اولدیغم شناعتی تعمیر ایلیه‌جکم .
نادم اولان برچوجغك استرحامنی قبوله عنایت بیوریکز . دها
شاکردیکز دینلمك ارزوسنده بولنان .

نائل

مکتبلی — شمردن مترجم

بك کوچوك برچوجق مکتبه کیدیورایدی . کیت دنیلمشیدی ،

اطاعته سعی ایدیور ایدی، لکن کتابی اغر اولدیغندن قوشه‌ـ
میور ایدی . اغلایور، کوزلریله اوچان بر آری‌یی تعقیب
ایدیور ایدی . آری بکله قونوشورمیسکز؟ بن مکتبه کیدیورم،
اوقومق اوکرنمك لازمدر. لکن خواجه‌سر تدر کولمکه جسارت
ایده‌میورم . آری کولمك و بکا اوچمق اوکرتمك استرمیسکز؟
دیدی . آری خیر کیدیورم، ایشم بك عجله‌در (بك عجله‌یم)
اوشویورم، شدتلی صغوق بنی چوقدن صیقدی، ساصلی چیچکلری
کوردم تکرار ایندم، طتلی کومجلرمه باشلایه‌جغم دیدی. چوجق
ساکت ومحجوب، باشی اکك قالدی؛ درین دوشنیور؛ اوصانجنی
دفع (الداتمق) ایچون ادیملرینی صاییور؛ صیقندی ویریجی
کتابدن الی یورلدیغندن نارین دوکومنی قیروب یانه دوشر. بر
قوجه‌باشلی کوپك یواسنك دیبندن انی سیر ایدی یور ایدی .

ناخشنود مکتبلی (کوزل کوپك برازسکا تقرب ایده‌یمی؟ کتابمی
سومیورم، اندن طولایی الیم قزاردی، اویونده یوروله‌مناز، کولنیر
وبن مکتبه کتمکسزین یشامق استیورم، اوراده دائما تتره‌نور،
هر اقشام اندن شکایت ایدیورم، هر کون ینه اورایه کیدیورم،
اندن بك ناخشنودم، هیچ برشی سومیورم، کوپکلرك طالعی

خوشمه کیدیور، چونکه هیچ ایشلری یوقدر) دیدی . ایری کوپك (مکتبلی تارلاده بورنجبری کوریومیسکز؟ پك اعلا! اشته بورنجبر بنم صاحبمدر؛ اوپك دقتلیدر، ارتق بلکه بنده اویم، او کیجه اویور، بن شریرلره قولاق ویریرم وبن چفتلکی بکلدیکم وقت؛ اغیر، فقط صاغلام برادیمله تارلایی نطس ایده‌جك اولان بواوکوزیده کوزه‌دیورم، سزك ایچون بیله چالیشلیور، قویونکز سایه‌سنده والده کزتورکی سویلیه‌رك سزه روبه طوقیور، هرکس ایشله خشنود ومتفق اولور، هرشی ایشله تنظیم اولنور. ارتق مکتبه کیدیکز! مینی مینی ملکم) دیدی؛ چوجق دیدیکنی ایشتدی انی اوپدی، کتابی از اغر کلیور ایدی؛ کوزل کوپکی ترك ایدرك دوشنیور، یوریور، قوشیور. ادم اولمق امیدی بر کون اکا تبسم آور اولور . مکتبه کیفلی و براز کیج واصل اولیور ویمش اینده صوکبی اوقویور ایدی .

اداره

بر کوچوك کویك بعض اهالیسی ناحیه مدیری طرفندن فقرا ایچون براعانه جمعنه مأمور ایدلدیلر . صباحلین پك کوزل بر اوك حاولیسنه دخوللرنده اوصاحبنك ات طاقملرنی بتون کیجه یاغموردە براقمش اولدیغنــدن طولایی اوشاقلردن برینی آجی صورتله تکدیر ایتمکده اولدیغنی ایشتدیلر. اعانه مأمورلرندن

بری دیکر رفقاسنه (بر طمعکارك اونده بولندیغمزدن طولایی بورادن بر شی آله میه جغز) دیدی . بر دیکریده بر کره (دائما) تجربه ایده لم . نه غائب ایده جکز (نه مخاطره یه اوغرایه جغز) دیه جواب ویردی . بو اثناده صاحب خانه اوزرلرینه کله رك نزاکتله قبول وسبب زیارتلرینی سؤال ایلدی . مطلع اولدیغنده اعانه طوپلایانلرك اوطه سنه کیرمه لرینی رجا ایله کندیلرینه بر کلیتلی هدیه ویردی . تعجب ومتندارلقله مالی اولان بوافندیلر بر اوشاقله منازعه سنی ایشیده رك کندیلرینه بر شی اعطاسی ایچون پك منفعت پرست اولدیغنی ظن ایتدکلرینی اعتراف ایلدیلر . اوصاحبی (کرچکدر که بن اداره جیمدر ، لکن فقرایه بولجه ویره بیلمك اقتدارنده بولنمقلغم بو اداره سایه سنده در) دیه جواب ویردی .

بر مكتبلينك مطالعه‌سی

بيوك صنفده چزكيلی كاغد اوزرينه اقان فعال قلملرك چزلديسی ايشيديليور ايدی . هپ مكتبليلر وظيفه‌لرينی يازيور ايديلر . قدری كنديننككنی بترمشدی ، ممنونا باشنی قالدردی . اطرافنده رفقاسی دها يازيور ايديلر . صنفك بوجاغنده خواجه قدرينك كنج برادرينك اويوشوق قابليتسز پارمقلرينی كاغدك اوزرينه سوق ايديور ايدی . قدری (بنده‌يك كوچوك ايكن خواجه بنم پارمقلريمی‌ده بويله سوق ايديور ايدی) . دها صوكرا هنوز اقشام چورباسنی يمكده اولان ايكنجی برادرم بزم كوچوك كاظمه بيله كوستره‌جكدر . بو كون بكا قرائت يازی ، حساب ، جغرافيا وتاريخ تدريس ايديور ، صوكرا بونلرك هپسنی برادرلريمه اوكره‌ده‌جكدر . بو وجهله نوبت بنوبت اللرندن كچيورز ونوبت نوبت بزی تعليم وتربيه‌يه ومسعودقيامقلغه سعی ايديور) . بتون قوتمله چاليشه‌رق منتدارلغمی اثبات ايده‌جكم ديه دوشندی .

دولت علیه تاریخی

چوجقلر ! دولت علیه‌نك یعنی اجدادیمزك شانلی تاریخنی اوقویه‌جغز . سزه نقل ایده‌جکم کافهٔ وقوعاتی ضبط ایتمکه ،

خصوصیله پادشاهلریمزك اسملرینی خاطره‌کزده حك ایتمکه سعی ایدیکز . شبهه‌سز انلردن نظر دقتکزی دها زیاده جلب ایده‌جکلری اوله‌جق وبونکله برابر هر بری تاریخمزه شانلی بر صحیفه علاوه ایلدکلرندن طولایی کافه‌سی کذلك منتدارلغمزه لایق بولنه‌جقدر .

الحالت هذه (شمدیکی ساعتده) دولت علیهٔ عثمانیه‌نك صاحب مشروعی وسلطان عثمان غازی حضرتلرینك خلف مستحقی (غازی سلطان عبدالحمید خان ثانی) افندمز حضر-تلریدرکه حقمزده اظهار بیورمقده اولدقلری علو همت سببیله (اب مشفق) تبعه اطلاقنه سزادر . نخبهٔ آمال شاهانه‌سی؛ بزم تعلیم وتربیه‌مزه معطوف اولمسیله کافهٔ خلق ایچون تحصیل معارفی مجاناً ومجبوری یاپمشلردر . ارادهٔ شاهانه‌سیله ممالکك هر نقطه‌سنده یوزلرله ابتدائی، عالی، ملکی، عسکری مکتبلری تأسیس اولنمشدر . معارف عمومیه‌دن حفظ صحت عمومیه یه کجر ایسه‌ك عین ترقی‌یی تصدیق ایدرز . مملکتمزك هر مهم شهرلرنده خسته‌خانه‌لر انشا اولنمش وعمومك ید تصرفنه مجاناً الك ماهر طبیبلر تعیینی ایچون بلدیه‌لره امر ویرلمش و الحاصل شهرلرك اعتراض اولنه‌میه‌جق صورتده حال نظافتده بولندرلمسی ایچون لازمکلنلره او امر مقتضیه اعطا اولنمشدر .

مالیه‌یه، محاکمه، کافهٔ شعبات اداره‌یه هرنوع اصلاحات دائمه ادخالی اولو پادشاهمز (سلطان غازی عبدالحمید خان ثانی)

افندمز حضرتلرينك اداره‌سی اثناسنده‌در . اردولر وامور انضباطيه يكيدن تنسيق اولنمش ، استحكامات تكرار تعمير ومهمات حربيه مكمل صورتله تزييد ايدلمشدر . پای تختك ترسانه‌لری ، باروتخانه‌لری كمال فعاليتده‌در . الحاصل خليج درسعادت زرهليلری، قروازورلری ، تورپيدولری، دورانديش پادشاهمزك اورايه جمع ايلديكی هرنوع سفائنی استيعابه غيركافيدر (پك طاردر) . حاصلی ممالك شاهانه‌يی طولاشان متعدد شمندوفر خطلری سايه‌سنده درسعادتك اوروپانك كافهٔ پای تختلريله اتصال پيدا ايلديكنی علاوه ايده‌لم . چوجقلر؛ كوريور سكز كه ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك اوروپانك الك بيوك دولتلری عدادنده اخذ موقع ايتمسی شوكتلو پادشاهمز غازی سلطان عبدالحميد خان ثانی افندمز حضرتلرينك همت فعالانه‌لری سايه‌سنده‌در . مملكتمز بو كونكی كونده متمدن، زنكين، قوتلی، قومشولرينك حرمتنه مظهردر . پادشاهمز سلطان ، غازی عبدالحميد ، خان ثانی افندمز حضرتلرينك ايام قيمتدارلرينك اتماديسی ايچون قادر مطلقه دعا ايده‌لم .

عثمانليلرك اصلى

چوجقلر؛ اجداديمز، برنجى عثمانليلر اسيانك مركزى اولان تاتارستانك يوكسك يايلالرنده يشار ايديلر . تعيش ايتدكلرى صغير وقويونلرى، رئيسلرينى طاشيان اتلرى، فامليالرينى نقل ايدن دوه‌لرى اورالرده بسلرلر ايدى. هجرتك يدنجى عصرينه طوغرى رومده‌كى سلچوقيه دولتى سلطان علاالدين طرفندن حكومت اولنمقده ايدى . بو پادشاه مغول تاتارلرى طرفندن مهاجمه اولنمسيله كذلك تاتارى الاصل اولان بر يبانجى اهالى امدادينه قوشديلر ومتجاوزلره قارشى انى مدافعه ايتديلر . چوجقلر؛ صوكرا مقتدر ملتمزك ظهورينه بو اهالى منشأ اولمشدر. مبارز وفاتح قبيله‌نك اولوقت سردارى ارطغرل ايدى . مشاراليه حضرتلرى قدمنهادهٔ دار دنيا اولان اوقدر نامدار پادشاهلرله اوقدر شهرتشعار شهزادكانك وكنديسنه منتدار اولديغمز اولو پادشاهمز شوكتلو سلطان ﴿ عبد الحميد ﴾ خان ثانى افندمز حضرتلرينك جد امجد اعلاسى اولمشدر . سلطان علاالدينه ايفا ايلديكى خدمته مكافاةً ارطغرل سلطان سلچوقيدن بروسه جوارنده سكود ناحيه‌سنى اخذ وقبول ايلمشدر .

سلطان عثمان

هجرت ٦٩٩ — ٧٢٦ ، میلاد ١٢٩٩ — ١٣٢٦

ارطغرلك وفاتنده اوغلی عثمان غازی سردار قبیله انتخاب اولندی. یکرمی طقوز یاشنده علاءالدیندن کندیسنه طبل وطوغ وعلم توجیهیله بکلك ویرلدی. علاءالدین ٦٣٩ ده وفات ایلمسیله عثمان غازی جامعده کندی نامه خطبه اوقوده‌رق اولوقتدن بری بکدن سلطان اولدی ، بوکوندن اعتباراً سلطان عثمان غازی فتحدن فتحه یوریه‌رك الکاسنی روملرك مضرتنه بیوتدی. دولتی مرمره واطه‌لر دکزندن قره دکز ساحلنه قدر یایلدی ، اردولری دیکر شهرلر میاننده بروسه‌یی‌ده ضبط ایتدی . دولت علیه نك مؤسسی سلطان عثمان غازیدر. نامنی قبیله‌سنه تخصیص شرفنه نائل اولدی. فی‌الحقیقه اجدادیمز مظفر رئیسلرینه حرمةً کندیلرینی عثمانلی عنوانیله توسیم ایلمشلردر . نامدار سلطانمزك قلیج وبایراغی خزینهٔ دولتده قیمتدار اوله‌رق محفوظدر. سلطان عثمان غازی یتمش یاشنده وفات ایدوب بروسه‌یه دفن ایدلمش وسلطنتی اوغلی اورخان غازی‌یه ترك ایلمشدر .

سلطان اورخان

هجرت ٧٢٩ — ٧٦١ میلاد ، ١٣٢٦ — ١٣٦٠

سلطان اورخان پدرینك شانلی خط حرکتی اوزرینه

یوریبوب چوق مظفریتلره نائل اولدی ، حكومتی دولتك
صاغ قولی اولمق اوزره دائما بر ملت عسكریله تجهیز ایتمك
استیه‌رك یكیچری هیئتنی تشكیل ایلدی . مشار الیه حضرتلری
مملكتی معمور ایتمك ونائل ثروت ایلمك ایچون چوق سنه‌لر
صرف ایتدی . اسیانك هر نقطه‌سندن محصولاتلرینی مبادله
ایچون متعدد كاروانلر كلیرلر ایدی . بلا پروا ابذال ایلدیكی خزینه‌لر
سایه‌سنده بوپادشاه اداره‌سنده كافهٔ صنایع وهر شعبات نائل ترقی
اولدی . سلطان اورخان حضرتلری كلیبولی فاتحی اوغلی
سلیمان پاشانك كنجلكنك قوت وكمالی اثناسنده ووفاتنی كورمك
كدر شدیدینه دوچار اولمشدر ، بوكدرك تأثیریله یتمش بش یاشنده
وفات ایتمش وبورسه‌ده دفن اولنمشدر . سلطان اورخان حضرتلری
بهادر ، عاقل ، فعال وعالیجناب ایدیلر خلف اوله‌جق اوغلی
مراد اول ایدی .

سلطان مراد اول

هجرت ٧٦١ — ٧٩١ ، میلاد ١٣٦٠ — ١٣٨٩

خداوندكار لقبیله ملقب اولان سلطان مراد اول ؛ عثمانلی
پادشاهلرینك بیوكلرندن بریدر ، اسیای صغیرده مبانیٔ عالیه‌سیله ،
ثروتیله ، معدن صولری منابعیله ، صحرالرینك محصولاتیله ، سوریلرینك
یونیله شهرتشعار اولان انقره‌یی فتح ایدن ودها ادرنه وفلبه‌یی

فتحله خرستیان دولتنی ضعیفله تن مشار الیه حضرتلریدر. بو مظفریتك غلغله سی اوروپانك خرستیان دولتلرینی اورکوتدی. بناءعلیه مجار، اولاح، صربیه، بلغار قوصوه صحراسنده کندیلرینه قهرمانجه منتظر اولان سلطان مراده قارشی هجوم ایتدیلر. عثمانلیلر متفقینی کاملاً بوزه‌رق بوصورتله قوصوه مظفریتنی قازاندیلر سلطان مراد اولك طوغراموجدی اولدیغی علاوهٔ کلام ایده‌لم خلفی اوغلی بایزید اولمشدر.

سلطان بایزید اول

هجرت ۷۹۱ - ۸۰۵، میلاد ۱۳۸۹ - ۱۴۰۲

سلطان بایزید اول حضرتلری یلدرم عنوانی المشلردر. چونکه اوروپادن اسیایه، اسیادن اوروپایه یلدرم کبی چابق کیدرلردی. قهرمان یکیچریلریله نیکبولیده مجار، فرانسه، ایتالیا، الامانیا وخرواتدن مرکب براوردویه غلبه ایتدی. اسیای صغراده طوقات، سیواس، قسطمونی، سینوب ولایتلرینی تحت تابعیته الدی. ضبطنه نائل اولمقسزین ایکی دفعه‌ده استانبولی محاصره ایتدی. بو شرف جناب حق طرفندن بشقه پادشاهه صاقلانمشیدی. سلطان بایزید عثمانلی مستملکاتی فتوحات متعدده ایله بیوتمشدر.

سلطان محمد اول

هجرت ٨١٦ - ٨٢٤ . میلاد ١٤١٣ - ١٤٢١

برنجی سلطان محمد پدری سلطان بایزیده خلف اولمشدر .
برنجی سلطان محمد علوجنابی واطوار نازکه‌سیله پك نامدار
اولمشدر. برنجی سلطان محمدك زمان سلطنتی تاریخمزك الك کوزل
بر صحیفه‌سیدر . حصافت فطریه‌سی مقتضاسنجه تبعه‌سنی نائل
صلح وسعادت ایلدکدن صکره منشیلر، تحریرلرله معاشرتی
سور ایدی. شهرتی، ادبایه اولان محبتی، کرم وسخاوتی ذوات
مشهوره‌یی نزدینه جلب ایدیور ایدی. بوشهرتشعار پادشاه کافهٔ
همجوار قراللرله حتی استانبول ایمپراطوریله بیله‌عصد مصالحه
ایلمشدر . طقوز سنه سلطنت ایدوب بورسه‌یه دفن اولنمشدر .

ایکنجی سلطان مراد

هجرت ٨٢٤ — ٨٥٥، میلاد ١٤٢١ — ١٤٥١

ایکنجی سلطان مراد پدری برنجی سلطان محمده خلف
اولمشدر . حکومت عثمانیه‌ده اوتوز سنه مدت اجرای سلطنت
ایتمك شرفنه نائل اولمشدر . ایمپراطور مشارالیه سالك اولدیغی
طریقده دائمامدهش خصمایه تصادف ایلمش، لکن انلره غلبه
ایده‌بیلمشدر. بووجهله اولا مجار قرالی هونیاد قورون، صکره

اولاح ویوده‌سیله اوغراشمدر . ایکنجی سلطان مراد سلانیکی ضبطله اجدادینك مراتبی تزیید ایلدی . اشبو محاربه‌لر پادشاه حضرتلرینك حکومتك امور داخلیه‌سنه دقت مشغولتنه مانع اولمدی . شانینه لایق صورتده اخلافنه یادکار اوله‌جق مبانیء عالیه ترك ایلمشدر . آوروپاده، آسیاده یوللر یاپدرمش ، قناللر حفر و بندلر وکوپریلر طرح ایتدرمشدر . ۸۵۵ سنه‌سنده ارتحال ایلمشدر . سلطنتی اوغلی سلطان محمده ترك ایتمشدر .

فاتح سلطان محمد ـ یاخود ایکنجی سلطان محمد فاتح

هجرت ۸۵۵ — ۸۸۶، میلاد ۱٤۵۱ ۱٤۸۱

سلطان محمد ثانی حضرتلری عنان حکومتی تکرار یداداره‌سنه الدقدنصکره بیزانس دولتنك پای تختنی فتح اتمکه تعجیل ایلدی. سلطان محمد ثانی حضرتلری بزم الك نامدار پادشاهلریمزك بریسیدر . سلطان عثمان غازی حضرتلری عثمانلی دولتی تأسیس ایلدیسه ایکنجی سلطان محمد حضرتلری اوروپا دولتلرینك بونجی درجه‌سنه کتردی وکافهٔ ملل نظرنده حائز دهشت ایلدی . استانبولی هجرتك ۸۵۷ (۱٤۵۳) سنه‌سنده فتح ایدن بو نامدار پادشاهدر . بوشهره صاحب اولمق ایچون برچوق کمیلری (ایچ یاغیله یاغلانمش تخته‌لردن) یاغلی قزاقلردن قایدره‌رق خلیجه

ادخال ایلمشدر . قایقلر بك اوغلی تپه‌لرینی طولاشدریله‌رق بشکطاشدن قاسم پاشایه قدر نقل اولنمشیدی. استانبولك ضبطی شرق ایمپراطورلغنه نهایت ویرمشدر. (قومشدر) اسکی بیزانس فتح اولندقدن صکره سلطان محمد حضرتلری دها ایکیوز شهر ویدی قراللق ضبط ایلمشدر . بو شجیع سلطان ، بو قهرمان فاتح عنواننه مظهر اولمشدر. مصر ایچون برار دوتدارکی دوشندیکی زمانلرده بکقوز جوارنده سلطان چایری تسمیه اولنان محلده‌کی اردوسنك حرکت اولاسنده انسزین طوتلدیغی خسته‌لك نتیجه‌سنده والتمش اوچ یاشنده ارتحال ایلمشدر . حالا کندی نامیله بنام فاتح جامعی تسمیه اولنان جامع اعلاده غنودهٔ خواب استراحتدر .

ایکنجی سلطان بایزید

هجرت ۸۸۶ - ۹۱۸ ، میلاد ۱۴۸۱ — ۱۵۱۲

سلطان بایزید ثانی حضرتلری پدرینی دفن ایتدردکدن صکره قلیج قوشانمق ایچون ایوب جامع شریفنه عزیمت ایتمشدر. یکی پادشاه اولوقت اوتوز بش یاشنده ایدی .شیمهٔ صلح پروریسی، علومه وادبیاته اولان میل و محبتی پك زیاده ایدی . سلطان بایزید حضرتلری اخر ایامنك تقربنی حس ایدرك اوغلی سلطان

سلیمی چاغروب (اوغلم حکومتی‌سکا فراغ ایریورم جناب حق سلطنتکی مقدس ایلسون) دیدی ازوقت صکره التمش یدی یاشنده ارتحال ایلدی .

یاوز عنوانیله معنون اولان سلطان سلیم اول

هجرت ۹۱۸ — ۹۲۶، میلاد ۱۵۱۲ — ۱۵۲۰

سلطان سلیم یالکز سکزسنه سلطنت ایتمشدر . بوقدر قیصه زمان ایچنده فوق العاده شیلر یاپدی که جناب حقک کندیسنه بر اوزون عمر احسان ایلمدیکی تأسف اولنه‌جق شیدر . سوریه‌یی، جزیرةالعربی ومصری فتح ایدرك اورادن بیك‌دوه یوکی التون، مجوهر کترمشدر . سلطان سلیم از یر، از اویور، لکن چوق مطالعه ایدر ایدی‌وفاتنده اوغلی سلطان سلیم قبری اوزرینه بر جامع عالی انشا ایتدردی . سلطان‌سلیم جامعی اسمیله معروفدر .

قانونی یاخود ذیشان عنوانیله معنون اولان برنجی سلطان سلیمان حضرتلری

هجرت ۹۲۶ — ۹۷٤، میلاد ۱۵۲۰ — ۱۵٦٦

سلطان سلیم حضرتلری مشهور برنجی سلطان سلیمان

حضرتلرینك حدذاتنده اهل بر خلفه نائل اولمشدر. مشارالیه
حضرتلری قانونی نامی ایله معروفدرچونکه تبعه‌سنه بر بیوك خدمت
ایتمشدر . الحالت هذه مرعی الاجرا بولنان ملكیه وجزایه
متعلق برقانون مجموعه‌سی ترتیب ایتدرمشدر. مورخین سلطان
سلیمان حضرتلرینه ذیشان عنوانی دخی ویررلر هرمحاربه
دونشنده‌ات میداننده اكثریا شانلی شنلكلر اجرا ایتدررایدی .
سلطان سلیمان حضرتلری فی الحقیقه چوق محاربه‌لر ایتمشدر ،
خصوصیله مجارلر واوستریالیلر علیهنده بوده پشته‌یی ضبط ایله
ویانه‌یی محاصره ایلمشدر . مشارالیه خیرالدین بارباروس كبی
قپودان پاشا یاخود بیوك امیراله وابراهیم پاشا مثللی صدراعظمه
مالك اولمشدر . ابراهیم پاشا واسطه‌سیله ایرانده بر مظفر .
اردو ترتیب ایدرك انكله بغداد، موصل وطربزونی تسخیر ایلمشدر .
خیرالدین بارباروس واسطه‌سیله رادوس واطه‌لر دكزندن بر
چوق اطه‌لر وتونس وجزایر مثللی افریقه ساحلنده بعض شهرلر
ضبط ایتمشدر . دولت علیه ایله فرانسه‌نك برمودت متقابله ایله
متحد اولمسیده بو مشهور پادشاهدن بریدر . سلطان سلیمانك
معاصری اولان فرانسه قرالی برنجی فرانسوا ایدی اسپانیانككنه
شارلكن تسمیه اولنور ایدی. سلطان سلیمان قانونی حضرتلری
قرق سكز سنه سلطنت ایتدی. مقدس یادكارلی اولان بو پادشاه
استانبولده سلیمانیه جامع عالیسنده خرابیدهٔ بستر استراحتدر .

سلطان سليم ثانى

هجرت ٩٧٤— ٩٨٢ ، ميلاد ١٥٦٦ — ١٥٧٤

ديانتكار اولان ايكنجى سلطان سليم تحته جلوسنده امكان درجه مزيد شرفله پدرينى سليمانيه تربه‌سنه دفن ايتدرمشدر. بعده ايكى يكى مملكتك، قبريس وتونسك فتحيله ممالك عثمانيه‌يى توسيع ايلمشدر. بركون هنوز ياپلمش برحمام صالوننى كورمكه كيتديكنده اياقلرى قايوب دوشمسى باعث رحلتلرى اولمشدر. سلطان سليم؛ مشهور صوقوللى محمد پاشا كبى صدراعظمه مالك اولمشدر.

سلطان مراد ثالث

هجرت ٩٨٢— ١٠٠٢ ، ميلاد ١٥٧٤ — ١٥٩٥

اوچنجى سلطان مراد مساعده‌كار برشهزاده اولمسيله فى الحقيقه برنجى ايشى درتيوز خرستيان محبوسلرينى صاليويرمك اولدى. عجمدن ايكى مهم ولايت اولان كردستان وداغستانى فتح ايلدى. بوپادشاهك شهرتى اوقدر اوزاغه يايلدى كه فاس سلطانى پورتكيز قرالى دون سابستين عليهنده معاونتنى استرحام ايلدى، عثمانلى امدادى سايه‌سنده وادى السبيلده پورتكيزلر

وقراللری منهزم اولدیلر. محاربه نتیجه‌سنده شریف؛ سلطانه اغیر هدیه کوندرمشدر.

سلطان مراد ۱۰۰۲ سنه‌سنده اکمال انفاس ایلدی. مرحوم مشارالیه شایان تذکار اوصافی حائز ایدی. انسانیتلی وادبیاته محبتلی ایدی. تختی اوغلی سلطان محمده براقمشدر.

اوچنجی سلطان محمد

هجرت ۱۰۰۲ — ۱۰۱۲، میلاد ۱۵۹۵ — ۱۶۰۲

سلطان محمد ثالث؛ عدلی لقبیله بنامدر. فی الحقیقه اویله بر فکر عدالته مظهر ایدی که پدری متوفی پادشاهك کافهٔ دیوناتنی صوك اقچه‌سنه وارنجه قدر تأدیه ایلدی. بو پادشاه علمایی، شعرایی، ارباب قوانینی حمایه ایتمشدر. الك بیوك شعرامزدن ایکی دانه‌سی؛ باقی، نفعی وکذلك مورخ مشهور سعدالدین؛ مشارالیه زماننده برحیات ایدیلر. اوچنجی سلطان مراد حضرتلری مومی الیهمه حرمت ایدر و احسان وانعام ایلردی. مشارالیه حضرتلری مجارستانده پارلاق مظفریات قازاندی، فرانسه‌ایله دوست قالدی. هجرتك ۱۰۱۲ سنه‌سنده (۱۶۰۳) وبایه دوچار اوله‌رق وفات ایلدی.

برنجی سلطان احمد

هجرتك ١٠١٢ — ١٠٢٦ ، میلاد ١٦٠٣ — ١٦١٧

برنجی سلطان احمد تخته چیقدیغنده یالکز اون بش یاشنده ایدی . قومشو مملکتلرله حال صلحده یشامق ارزو ایدرك اوستریا ومجارستانله اتفاق معاهده‌لری امضا ایلدی . برنجی سلطان احمد ایی قلبلی ، فعال ، افکار عالیه ایله مالی اولدیغندن سوء استعماللردن راحتسز اولور ، عدالتك حکم سورمسنی ارزو ایدر ایدی . ات میداننده برعالی جامع ترفیع ایلدی .

اخلافه یادکار اولان بو ابنیهٔ عالیه سلطان احمد جامعی نامیله یاد اولنمقده در . بو پادشاهك یادکاری ابدی اوله‌رق خاطرده محکوك قاله جقدر .

برنجی سلطان مصطفی

هجرت ١٠٢٦ — ١٠٢٧ ، میلاد ١٦١٧ — ١٦١٨

برنجی سلطان احمدك خلفی سلطان مصطفی اولمشدر . انك خلفی سلطان عثمان اولدی .

سلطان عثمان ثانی

هجرت ١٠٢٧ — ١٠٣١ ، میلاد ١٦١٨ — ١٦٢٢

ایکنجی سلطـان عثمان برنجی سلطـان مصطفایه خلف اولدیغنده انجه اون‌درت یاشنده ایدی. مشار الیه سلطان‌سلیمان قانونی قدر شهرتشعار برسلطنته مستعدکورینور ایدی، حیفا که یالکز درت سنه سلطنت سوره‌بیلمشدر . انك تحت سلطنتده اوقدر شدتلی قیش اولدی که بر سنه بوغاز ایچی بوز طوتدی، اوروپا ساحلندن اسیا ساحلنه قوری ایاقله کچیله بیلدی. (یول اولدی اسکداره بیك اوتوزده اق دکز طوکدی)

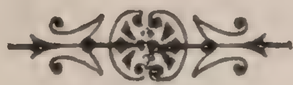

دردنجی سلطان مراد

هجرت ١٠٣٢ — ١٠٤٩ ، میلاد ١٦٢٣ — ١٦٤٠

برنجی سلطـان احمدك اوغلی دردنجی سلطـان مراد پك زیاده صاحب همت برپادشاه ایدی. جلوسنده اون‌بریاشنده ایدی. سن رجایته وصولنده قوت ومهـارت تعلیملری (جمناستق) اجرا ایدردی، هرنقدرکنج ایدیسه‌ده سرت چهره‌سیله عسکرك نظامسزلغنی تحت مضبوطیته الغی واطرافنده بولنانلرك کافه‌سنی

تترتمکی بیله بیلدی. عجم شاهی شاه عباس پادشاهك کنجلکندن استفاده ایدرك بغدادی ضبط ایلمشیدی. کنج پادشاه اولوقت عجم علیهنده براوردی حاضرلدی عسکرلرك صره‌سنده بالذات محاربه ایتدی و بهادر جنکاورلر ینك شوق وغیرتلرینی تشعیل ایلدی؛ بووجهله عجم اردوسنی منهزم ایدرك بغداد شهرینی تکرار ضبط ایلدی. اوتوز سکز یاشنده وفات ایتدی، برنجی سلطان ابراهیم خلفی اولمشدر.

برنجی سلطان ابراهیم

١٠٤٩ — ١٠٥٨ ، میلاد ١٦٤٠ — ١٦٤٩

تحته جلوسنده مصالح حکومت حسن تمشیته مظهر اولمش وقومشو دولتلرله اتفاق معاهده‌لری تجدید اولنمشیدی مشارالیه اردولرك شهرتیله ممتاز اولمشدر، کریدده قندیه‌یی فتح ایلمشدر. سلطان ابراهیم اوتوز درت یاشنده وفات ایلدی خلفی اوغلی سلطان محمد اولمشدر.

دردنجی سلطان محمد

هجرت ١٠٥٨ — ١٠٩٩ ، میلاد ١٦٤٩ — ١٦٨٧

دردنجی سلطان محمدك سلطنتی حیاتلرینی ممتنع الانحنابرال

ايله بار حكومتى استناده حصر ايدن ايكى كوپريلى صدر اعظملرله مشهور اولمشدر. انلرك همتيله نظام وانتظام اعاده ايدلمش وعسكر وظيفه‌لرينه ادخال اولنمشدر. كذلك بو ايكى وزير سايه‌سنده صورت قطعيه‌ده كريد وروسيه‌نك ايالات شماليه‌سى تسخير ايدلمشدر، سلطان محمد رابع ١٠٩٩ (١٦٨٧)ده تكميل انفاس ايلمشدر.

ايكنجى سلطان سليمان

هجرت ١٠٩٩ - ١١٠٢ ، ميلاد ١٦٨٧ - ١٦٩١

سلطان سليمان ثانينك تحته جلوسندن مقدم قرأن عظيم الشانك احكامنى تفكر وملاحظه‌دن بشقه مشغوليتى يوغيدى. مشاراليه بك ديندار وبك قناعتكار ايدى. سلطنتى كوپريلى مصطفى پاشا صدارتيله مشتهردر. مشاراليه مصطفى پاشا ويركولرى واداره‌يه متعلق كافهٔ مسائلى عاقلانه اوله‌رق تسويه ايلمش ومساعده‌كار بر وزير خاطره‌سى براقمشدر. سلطان سليمان ١١٠٢ (١٦٩١) سنه‌سنده اكمال انفاس ايلمشدر.

سلطان احمد ثانی

هجرت ١١٠٢ - ١١٠٦ ، میلاد ١٦٩١ - ١٧٩٥

سلطان احمد ثانی ، سلطان سلیمان ثانی‌یه خلف اولمشدر . بو پادشاهك حلیم طبیعتلی وقلبی مرحمتلی ایدی . شعری، حسن خطی ، موسیقی‌یی و آوی چوق سور ایدی .

سلطان مصطفای ثانی

هجرت ١١٠٦ - ١١١٥ ، میلاد ١٦٩٥ - ١٧٠٣

سلطان مصطفای ثانی یالکز سکز سنه بر قاچ ای سلطنت ایلدی . غایت اهل برپادشاه ایدی . حلیم طبیعتلی، متین رایلی ایدی . عدالتی سور ، علما وادبایی حمایه ایدر ایدی . بالذات فکر مستقیمه مالك ایدی . ساقزی فتح ایتدی وبر مصادمه‌ده مشهور روسیه چاری بیوك پترویه غلبه ایلدی . سلطان مصطفای ثانی کوپریلی حسین پاشا کبی حکیم اطلاق اولنسان صدراعظمه مالك اولدی . مشارالیه حسین پاشا تقریر صلح وتوسیع دائرهٔ حکومت ایچون برچوق اصلاحات اجرا ایلدی. مالیه‌یی تنظیم ، بحریه‌نك توسعنه نظارت ایلدی . منافع عمومیه ایچون کوپریلر، قنالر، بندل، جامعلر، مکتبلر ، قشله‌لر مثللی نیوك ایشلره مباشرت ایلدی .

اوچنجی سلطان احمد

هجرت ١١١٥ - ١١٤٣ ، میلاد ١٧٠٣ - ١٧٣٠

سلطان احمد ثالثك سلطنتی دولت علیه ایچون پك مسعود بر زمان اولمشدر. عسكریمز مغرب جهتنده عجمك بر قسمنی، ازاق استحكامنی ضبط ایتدیلر . شانلی پادشاه؛ ازان جمله صدراعظم ابراهیم پاشا مثللی پك مستعد وكلا ایله كندیسنی احاطه ایتدرمكی بیلدی .

بیوك پترونك رقیبی اولان اسوج قرالی اون ایكنجی شارلی اولا بندرده ، مؤخراً دیمتوقه‌ده مسافرتله قبول ایدن كذلك بو پادشاهدر . اون ایكنجی شارلی طوتمق بهانه‌سیله روسیه چارینك كوندردیكی دونما عثمانلی فیلوسی طرفندن منهزم ایدلمشدر . بو محاربه‌یه نهایت ویرن معاهده ١١٢٣ (١٧١٣) ده ادرنه‌ده امضا اولنمشدر . روسیه بو معاهده ایله ازاغی استرداد، حكومتمز حدودنده بنا ایلدیكی استحكاماتی هدم ایلمشدر . اوچنجی سلطان احمدك سلطنتده استانبولده درت كتبخانه تأسیس اولنمشدر و ١١٣٠ - ١٧٢٦ سنه‌سی ١٥ ذی‌القعده‌سنده بر خط شریف شاهانه ایله مملكتمزده مطبعه تأسیس اولنمشدر .

برنجی سلطان محمود

هجرت ۱۱٤۳ – ۱۱٦۸ ، میلاد ۱۷۳۰ – ۱۷٥٤

دولت علیه کافهٔ اوروپا خرستیانلرینك حرمت ومحبتنی قزانمشدر . پارسده دولت علیه سفیری محمد سعید پاشا اون بشنجی لویز طرفندن بیوك شرفله قبول اولنوب هدایایی حاملاً استانبوله عودت ایلمشدر . هجرتك ۱۱٦۸ (۱۷٥٤) سنه‌سنده ارتحال ایلدی .

سلطان عثمان ثالث

هجرت ۱۱٦۸ – ۱۱۷۱ ، میلاد ۱۷٥٤ – ۱۷٥۷

سلطان محمود اولك وفاتنده اوغلی اوچنجی سلطان عثمان اولوقت اللی طقوز یاشنده اولدیغی حالده اکا خلف اولدی . یالکز اوچ سنه سلطنت ایدوب بو اثناده نور عثمانیه جامع لطیفنی وبر مدرسه ایله کندی اسمنده بر کتبخانه انشا ایتدردی . اوراده دیکر قیمتلی ال یازیلری میاننده سلطان عثمان حضرتلرینك ال یازیسیله بر قران کریم مشاهده اولنور .

سلطان مصطفای ثالث

هجرت ١١٧١ - ١١٨٨ ، میلاد ١٧٥٧ - ١٧٧٤

سلطان مصطفای ثالث ملتمزك سعادتی ایچون فداكارانه چالیشان سلاطینندن شرفلی بر ذكره لایقدر. بیقمق اوصانمق بیلمیان غیرت مخصوصه‌سیله هرشیئی بالذات آكلامق، تبعه‌سنك سعادتی اوغورنده لاینقطع چالشمق ارزو ایدردی . بر كون كندیسنه بوصورتله حیاتك صحته مضرتی اوله‌جغی افاده اولندقده (نه استرسكز تبعه‌مك مسعود اولمسی ایچون ایشلری بنم یاپمقلغم ایدر) جوابنی ویرمشدر .

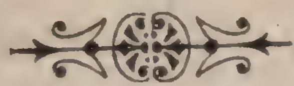

سلطان سلیم ثالث

هجرت ١٢٠٣ - ١٢٢٢ ، میلاد ١٧٨١ - ١٨٠٧

سلطان سلیم ثالث یكرمی یدی یاشنده تخته چیقمشدر . سیماسی غایت لطیف ، فكری فعال ، اخلاقی بشوش ایدی . سلطان سلیم ثالث موقع اقتداره كلدیكنده اهالی شدتلی بر ممنونیت حس ایلدی . پادشاه جدید كندیسندن حس اولنان امیدلری اثبات ایلمشدر . اوچنجی سلطان سلیم فرانسه‌دن مهندسلر . ضابطلر. هر نوع اسلحه معلملری، طوپجی عمله‌لری جلب ایدرك انلرله نظام جدید نامی التنده بر طابور پیاده

عسکری تنسیق ایده‌بیلمشدر . بو پادشاهك باعث تأسف اولان وفاتی کونی اهالی پك شدید علامت کدر اظهار ایلمشدر . شهرك میدانلرنده بر جمعیت کثیره طرفندن احاطه اولنمش عمومی قصه خوانلر سلطان سلیمك حیاتنك تفصیلاتنی تکرار ایدیور وسامعینه کوز یاشلری دوکدریور ایدیلر .

سلطان مصطفای رابع

هجرت ١٢٢٢ – ١٢٢٣ ، میلاد ١٨٠٧ – ١٨٠٨

سلطان مصطفای رابع یالکز بر سنه سلطنت ایلمشدر . بو مدت نهایتنده برادری سلطان محمود ثانی حضرتلری یرینه کچمشدر .

سلطان محمود ثانی حضرتلری

هجرت ١٢٢٣ – ١٢٥٥ ، میلاد ١٨٠٨ – ١٨٣٩

تحت عثمانی‌یی مشرف قیلان سلاطین عظامك الك غیرت وهمتلیلرندن بریسی‌ده بلا اعتراض عدلی دنیلان مشهور سلطان محمود خان ثانی حضرتلری اولمشدر . جلوسنده بایراقدار مصطفی پاشایی صدراعظم نصب ایلمشیدی . صدراعظم

مشارالیه اردویه اصلاحات ادخالی ارزوسنده اولمسیله یکیچریلر دیری دیری قوناغنده یاقمشلردر . اولوقت سلطان محمود حضرتلری بو یکیچریلرک حقنده کلمکه عزم ایدرک دولتک قانوننه عرض اطاعت ایتملرینی واوروپا عسکری تعلیملریله البیسهٔ رسمیه یه دائر اولان اصلاحاتی قبول ایلملرینی بک چوق دفعه تکلیف ایلدی . یکیچریلرک ردی اوزرینه پادشاه حضرتلری قشله‌لرنده انلری بتردی . سلطان محمود ثانی حضرتلرینک زیر سلطنتلرنده بالقان شبه جزیره‌سی اسلاو دولتلری اظهار تمایش ایتمک استدیلرسه‌ده مقتدر پادشاه انلری تحت اطاعته المشدر . سلطان محمود ثانی حضرتلری دولتنده بر چوق تشکیلات اجرا ایلمشدر . استانبوله بر کوپری انشا ایتدرمش ، بخار واپوری ادخال ایلمش ، غزته‌لر نشرینه باشلامش ، استانبولده برنجی مکتب طبیه تأسیس ایتدرمشدر . سلطان محمود ثانی هجرتک ١٢٥٥ سنه‌سی تموزینک برنجی کونی (١٨٣٩) اللی درت یاشنده وفات ایدرک تبعه‌سنه باعث کدر اولمش وسلطنتی اوغلی سلطان عبدالمجید حضرتلرینه ترک ایلمشدر .

سلطان عبدالمجيد حضرتلری

هجرت ١٢٥٥ - ١٢٧٧ ، میلاد ١٨٣٩ - ١٨٦١

سلطان عبد المجید حضرتلری ١٢٥٥ - ١٨٣٨ ده اون التی یاشنده تخته چیقمشدر . اولا کلخانه خط شریفنی اعلان ایلمشدر . انکلیز وفرانسز دونماسیله متحداً عثمانلی فیلوسنك چوق محاربه‌لرده ازان جمله سواستوپولده روسیه اردوسنی منهزم ومغلوب ایلدیکی دخی سلطان مجید حضرتلرینك تحت سلطنتنده ایدی . عثمانلیلر بو مشهور پادشاهك نامنی اصلا اونوتمیه‌جقلردر . چونکه تاریخمزه بر صحیفهٔ افتخار علاوه ایلمشدر . سلطان عبد المجید اوتوز سکز یاشنده وفات ایتمش وتحتی برادری سلطان عبدالعزیزه ترك ایلمشدر .

انتها

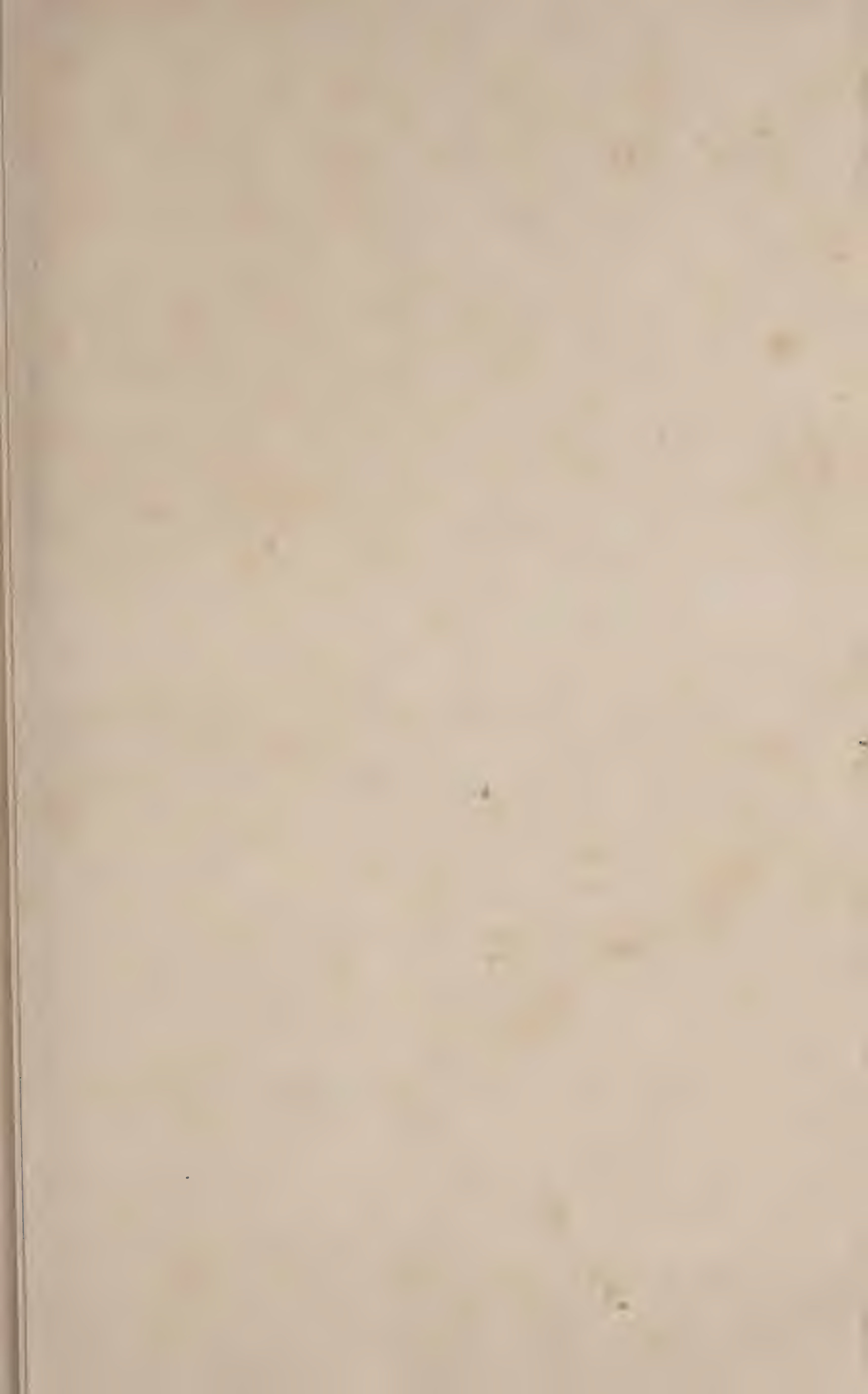
فهرست مندرجات

صحيفه

صحیفه

صحیفه

فیئاتی ۱۰۰ پاره‌در

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

امضاسز نسخه‌لر خرسزلقدر

